

31228

ప్రతి దినము ప్రకటింపబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544

షరవుటము ౧౭ } చెన్న పట్టణము 1929-వ సం॥ నవంబరు నెల 5-వ తేది మంగళవారము { సంచిక ౧౭౭
Vol. 1-7 } MADRAS, TUESDAY, 5th NOVEMBER 1929. { No. 178
శ్రీ శుక్లనామ సంవత్సర కార్తీకమాస శుద్ధ చవితి

గొప్పగొప్ప వారిచే
వేలకు వేలు యోగ్యతా
ఈ ములు పొందియున్నది
ఈ నోవల మాన్యును. బాయపుపొట్ల
బాపును. పార్వపునోవల బారదోలును.
పొట్ల బోగొట్టును. బెయ్యకు. భేదించును.
పాపుల రూపుమాపును. దగ్గును తగ్గించును
దురదను తొలగించును.
ఈ మందును రుద్దగానే చెమట పట్టుట
వలన శరీరమందలి దుష్పదార్థములను తొ
లగించును. నోవల తగ్గించును. విదేశము
లలో గూడ వాడుచున్నారు.

అమృతాంజనము
అన్ని విధములగు నోవలలకు
నంజీవివంటిది
పంచభావ చీటీ చూచి కొనిన
మోనము గలుగదు.
చక్కని డబ్బితో వజా సీసా 1-కి 0-10-0
డబ్బా 1-కి రు 6-4-0 లు.
ప్రతియింట ముఖ్యముగా నుండదగినది.
అమృతాంజనం డిపో
6, 7 లంబు శివబీధి, మద్రాసు
109, ఫ్రీరీరోడ్డు, ఫోర్టు, బొంబాయి.

వరుసగా 3 సత్సరముల ఫలితములు ఒకటి కొకటి మించియున్నవి.

సం॥	సం॥ ఆదాయం.	వ్యాపారం.	బోనస్.
1926	6,48,470.	19,25,500.	81-12-24. రు. 12/-1000-కి
1927	7,18,854.	88,01 500.	81-12-25. రు. 20/-
1928	9,85,501.	61,00,000	81-12-26. 22-8

ఇండియాలో కెల్ల మిక్కిలి అభివృద్ధిలో నున్న భీమాకంపెనీతో అన్యూయ్ ఏనుకొనుడు.
జనరల్ అన్యూయ్స్ సొసైటీ లిమిటెడ్ హెడ్ ఆఫీసు (అజ్మీరు)
The General Assurance Society, Ltd., Ajmer.
Apply to —Dr. R. P. Aiyar, Superintendent, 44 Ling Chetti St MADRAS
or General Manager at AJMER.

KARAMCHANDCHABILDASS
MANUFACTURING JEWELLER
437/3 MINT STREET SOWCARPET MADRAS.
CATALAGUE FREE ON APPLICATION.

ద్రవ్య శాస్త్రము
ప్రాశ్నోత్తర వివరము, దివానుబహదూరు చిట్టెపు వెంకట
చలంపంతులు-వల్లూరి సూర్యనాథాయ్యారావు పంతులు. ప్రొ
ఫెసర్ వి. యస్. శర్మ, కే. వి. ఆర్. స్వామి, యం. యస్.
సి. మొదలగు అర్థశాస్త్రజ్ఞులతో, లోకజ్ఞానసంరక్షణ లునాది
వలన ఆంధ్రభాషకు అనూభ్యంకార మని నిమితిగా చేసి,
వెల రు 1-0-0. గ్రంథకర్త
యద్దనపూడి వెంకటరత్నం,
180 మర్చంటురాడపల్లి గూడెం (పశ్చిమగోదావరి జిల్లా)

పల్లెటూరు గ్రంథమండలి,
రాజమండ్రి
అద్వితీయమైన జాతీయ గ్రంథమున కొలువగుచుండును.
సంపన్నుల చందా వాస్తవీకతో సమా 2-0-0 ఇదియలో నలుగు
డినవి వినియోగ సావగ్గరు. 0-10-0. మహాగాణి ద్భూస్థి
లక్ష్మీబాయి అ. 10. మేజిస్ట్రేట్ దీనికము అ. 10 ఇతర పుస్తక
ములుగూడ కలవు. కేటలాగు కోరినవారికి పంపబడును.
అముదగంటి జగ్గనాథాస్త్రి.

మీ స్త్రీసంతానపు హక్కులనెట్లు కాపాడెదరు?
నమిష్టికుటుంబములో మీ కుమార్తెలకు
ఒక యకరమైనను దానముచేయుటకు ఏలలేదు.
కాని మీ వృద్ధాప్యమునందు మీకు నేవజేయునది మీ కుమార్తెలే!
వారి ఋణము మీరెట్లు తీర్చుకొనగలరు?
బంధురు ఆంధ్ర యిన్సూరెన్సు కంపెనీలో భీమాచేసి
ఆపట్టాను వారికి దాఖలుపరచండి
దానివలన వారికి భరిణమేర్పడగలదు.
వివరములకు కార్యదర్శిచేర వ్రాయండి.

ప్రకటన
'శాలివాహనకర్ణా గుప్తాధికారి'కి
800 పుటలు. వెల రు. 1-0-0
శ్రీమత్కృష్ణాచార్యులు
బ్రా కల్లూరి శేంకరాసురాస్త్రిగారి వృత్తి.
ఇయ్యది ఎన్న యనాది గాలనాగ్నోరూపునకు వ్యాఖ్యా
నము. తెనుగుభాష పరిష్కరింపగోరువాటిని నిర్వాహక శక్తిగల
జరుపు విద్యావ్యవస్థకు నిది పత్తియోపయోగమున కర్పణచేసి
ముద్రణముచేయవలెనని కోరుతుంటున్నాము.
గ్రంథము కొనుగోలుకు త్వరపడుము.
విలాసము:—
కల్లూరి రామచంద్రమూర్తి బి. యె. బి. యె. బి.
అస్సెంటు టోలు, పోస్టు ముఖ్యములు, కార్యవ్యయము.

వ్యాధి వీడితేలుకు వరప్రసాదముగు కిమందులను

జ్ఞాపక ముంచుకొనుదు

స్టాక్స్ ఆంటి మలేరియల్

వెండి జ్వరమాత్రలు జ్వరములకు నొప్పుల కుపయోగించును. పెద్దదయిన జ్వరగడ్డలను తగ్గించును. 40 మాత్రల నీసా 1-కి ఈ 1-0-0

స్టాక్స్ క్షయదగ్గు నివారిణి

వెంటనే నివారింప గలదు. నీసా 1-కి ఈ 1-0-0

స్టాక్స్ కక్కు-వా దగ్గు నివారిణి

పసి పిల్లలను విక్రియింప ఉపయోగము. నీసా 1-కి ఈ 1-0-0

G. S. STEERS,

21, Erralala Chetty St., G. T. Madras

జాతక మార్తాండము

కిని భాగము అయ్యి తోకవైద్యుని. యిందు ఏలగ్గు మున ఏగ్రహము ఎక్కడనుండిన యే యే ఫలములనిచ్చునో ఆవిని మంత్రము మేవలగ్గు ములగాయిదు మిగులగ్గు ము ఆఖరవరకు యావత్తు ఫలములు సంపూర్ణముగా లోకార్థములలో పాత్రాయబడినవి. వెల రూ. 1-8-0. పోస్టు ఖర్చులు వేరు.

ఆశ్చర్య వేంకటేశ్వరస్వామి, గోపాలపురం, కొత్తపేటపాస్టు, గోదావరిజిల్లా.

చంద్రా నర్సరిలోటులు- నేలం జంక్షన్

కి సం॥ అంతయునుండి చిట్లు, పిమ్మ, నారంగి, తోక-ప్రీ, జిజ్ఘాస, చామ, చాచి, అంజాగు, అంగూర్, నులాచి, క్రోలున్ను, పూలచెట్లు డబ్బా రు 5. స్వదేశీ తర్కారీ, పూలచెట్లు, స్వదేశీ తర్కారీ, ఫలవృక్షవిత్తులు, ప్రతిదినును 24 పాకెట్లు రు 2.50. Ditto 12 పాకెట్లు రు 1.50. క్యాటలాగు ఇంకా. Chandra Nursery, P. O Salem Junction.

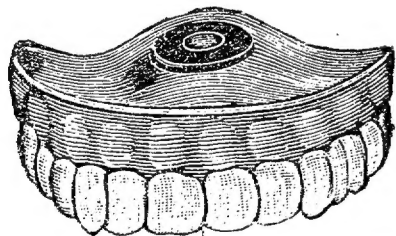
మదన కామేశ్వరి లేహ్యము

బలహీనులపాలిటి కల్పవృక్షము—మేహము, నిక్కాళ, నిస్సత్తువ, క్షుణ్ణవృక్షము, అతిమాత్రము మొదలగువాటిని హరించి యుంచి బలమును, వీర్యవృద్ధిని, సంతోషశక్తి, సంతానమును గలిగించును. 2 డబ్బీలు చాలును. 20 రులముల డబ్బీ రు 1-4-0.

పాలగుంధి లేహ్యము—రక్తకుడికి శ్రేష్ఠమయినది సహమేహము, మేహాదలు, మచ్చలు, యితరచర్మరోగములు, క్షీర్ణనొప్పులు, మొదలగువాటిని హరించును. 4 డబ్బీలు చాలును. 20 రుల డబ్బీ రు. 1-4-0. వి.సి. ఖర్చులు వేరు. వి.సి. ఏ. అంధుకోఆయుర్వేదసమాజం, పెరిచేపి-నెల్లూరుజిల్లా.

పండ్ల డాక్టరు

హెచ్. యం. రావుజూరి దంత వైద్యాలయం

గుంటూరు (బాంబి) జెజవాడ (హైదరాబాద్) లింగమల్లు (హైదరాబాద్) రామచంద్రరావుగారి మేడలో పెద్దబజారు

ఇచ్చటచేయు ముఖ్య చికిత్సలు

- 1. ఏమాత్రము బాధగాని రక్తము కారుటగాని లేకుండా పండ్లు తీయుట. 2. పైన పేర్కొనబడిన బంగారుపనిగల దంతముల కట్టుట, వీటిని బయటకు తీసివేయ నవసరముండదు. 3. భోజన పదార్థములను బాగుగా నమలుటకు అనుకూలముగా నుండు ఆర్థోఫిమర్ దంతములు కట్టుటను. 4. Pyorrhoea (పయోరియా) పండ్లనుండి నెత్తురు, చీముకారుట మొదలగు వ్యాధులను నవీనపద్ధతులచే చికిత్స చేయుట.

Antipyror (అంటిపయర్) ఇది వైచెప్పిన వ్యాధికి మంచియందు వెల రు. 0-8-0.

క్లీన్ నెక్స్ పండ్లపాడి. పండ్ల వ్యాధులకు బహుమంచిది. వెల రు. 0-4-0.

పండ్లనొప్పికిమరదు బాధ వెంటనే తగ్గిపోవును వెల 1-4-0.

“రాజోవు రజస్వలా వివాహం మణీయత”

(టేకటి వెంకటసుబ్బయ్యశాస్త్రిగారు)

కారదా బాల్యవివాహశాసన మామోదింపబడిన వాటి నుండియు పూర్వార్చారపరాయణత్వమున కాలవాలమై, దేశాభివృద్ధి నాటక పరుచుచు ఆంధ్రప్రదేశ్ దూషణమే ప్రధాన కర్తవ్యముగా వహించిన మహానీయుడు తిరిజ్జి నాశ్రయించు కొని విమర్శకాగ్రసర దీరుదాంకితు లగు శ్రీ కాశీభట్ట బ్రహ్మయ్యశాస్త్రిగారును, వారియనుయాయులును, వారివోయము వారును తచ్చాసననిర్మాతమీదను ఆశాసనము, నామోదింపు అసంఖ్యాకులగు భారతప్రజలమీదను తీవ్రకోపాగ్ని కిలును చెదజల్లుచున్నారు. తత్ప్రతికార తత్వమున రజస్వలానంతర వివాహములు వేదమతపాత్యాము లనియు, పాశ్చాత్య సంప్రదాయసిద్ధము లనియు, హిందూమతమును ఆచూకీగ్రహముగా పెకలించుననియు, పాశ్చాత్యదేశములలోని దురాచారముల నన్నింటిని భారతదేశమునందు ప్రవేశపెట్టుననియు నిత్యాది యశేకవిపరీతవిరూపణవాదులను వీరు తెల్పుచున్నారు. కాస్త్రమును పేరను, మతమును పేరను దేశాభివృద్ధికరము లగు శాసనములను వేసిన నను వీరు ప్రతిఘటింపవలెనని దీయరు. కాస్త్రముల కెన్నియేని విపరీతార్థములను చేయవీరు చెనుదీయరు. పామరులు వీరివాదములను నమ్మి మోసపోవచ్చును గాన వానిని తీవ్రముగా ఖండించి రజస్వలానంతరవివాహములే వేదమతసిద్ధము లనియు, మరల వాని నవలంబించుటవలన సనాతనమును, అవినాశమును నగు ఆర్యధర్మమున కేముప్పును వాటిల్లదనియు, పైగా హిందూమతమును కళంకరహితమును, పునీతమునజేసి ప్రాచీన భారతధర్మసంస్థాపనమునకును, భారతదేశ శాస్త్రతత్వమునకును మార్గదర్శకముగా నుండు ననియు సిద్ధాంతము చేయవలసి యున్నది.

ఇట్లు సిద్ధాంతము చేయుటకై ప్రప్రథమమున రజస్వలానంతర వివాహములు వేదపాత్యాములు, వేదవిహితములాయని, విచారించవలసియున్నది. ఇప్పుడు వేదములు కొలదిమంది విద్యావంతుల హస్తమున లేవు. వేదముయొక్క మూలమును, వేదములకు భారతీయ, ఆంగ్లేయ, జర్మను ఆచార్యుల వ్యాఖ్యలును ప్రతివాడును చిరువుకొని వానియర్థమును గ్రహింపవచ్చును. వేదములో బాల్యవివాహదురాచార మామోదింపబడిన దనిగాని, ఆ కాలమున నాచరణయం దుండెనని గాని యింతవరకు సాహసించి చెప్పినవైదికు లొక్కరునులేరు. వేదమేసర్వజనాదరణీయము. మనలో ననేకకాళాభేదము లున్నను, ఆచారభేదము లున్నను, వేదప్రమాణము దూషించో నందరును తచ్చాసనమునకు తెలయ్యగలసినదే. ఇదివరకు ఆంధ్రప్రదేశ్ కాముఖమున వేదకాలమునాటి వివాహములను గూర్చియు, వానిలోని మంత్రముల యర్థమును గూర్చియు తెక్క-కుమారిన వ్యాసరాజములు ప్రకటింపబడెను. శ్రీయుత వల్లూరి: సూర్యనారాయణరావు పంతులుగారిదియే పనిగాబూని వేదముల యర్థమును ప్రతిపాదింప విసుగుజెందుటలేదు. భారతశాసనసభలో బిల్లుకు వ్యతిరేకముగా వోటునిచ్చిన శ్రీ జోగయ్యపంతులు గారిచ్చిన యాపవాదమునందు రజస్వలానంతరవివాహములే వేదసమ్మతము లని ఘంటాపథముగా వారు నొక్కి చెప్పిరి. గర్భాధానవయోనిర్ధయసంఘ నివేదికయందు శ్రీ కన్యాలోక గారు వ్రాసిన వ్యాసమున ఆంధ్రప్రదేశ్ కాపాఠకు లందరును చదివియే యుందురు.

రజస్వలానంతర వివాహములే వేదసమ్మతములని యందరును ఒప్పుకొనుచున్నను, ఒక్క-రైనను తద్వ్యతిరేకవాదమును చెప్పుకున్నను పూర్వార్చారపరాయణులేలయి హిందూమత సమ్మతములు కావనియందుకు? పాపండులవలె నేల వారు వేదమతము నతికిమించెదరు? శ్రుతేరివార్ధం స్మృతిరన్యగచ్ఛతో అనుకాళిదాసోక్తి ననుసరించి వేదప్రతి పాదకములుగా నుండఁగలసినస్మృతులు వేదమునకు వ్యతిరేకముగా శాసించుటవలన మనమేమి గ్రహించవలెను, ఆయాకాలము ననుసరించి, ఆయాకాలములలో రూఢమైన యాచారముల ననుసరించి, ఆయాస్మృతులు రచింపబడినయేకదా! వేదమునకును, ధర్మశాస్త్రమునకును వ్యతిరేకభావ మేర్పడినప్పుడు వేదమే పరమప్రమాణ మని కూడ నీవైదికు లంగీకరింతురు గదా! ఇట్టియెడ సనాతనవైదికాచారము నుద్ధరింప వలసినవారు సంఘదురాచారసంస్కారులను కలుబవలెను నిందించుటయే పనిగా తెల్లకొనక రజస్వలానంతర వివాహములు వేదపాత్యాము లని వాదించి సిద్ధాంతీకరించుట సంభావ్యము. లేనిచో వైదికాచారమునకు బద్ధులై సంఘసంస్కారమును చేయబూనినవారికృషికి పానకములోని పుడకలవలె వారు అడగడుగునను అడ్డుపెట్టుకుందురు గాక!

ప్రాధావివాహములు మతదూష్యములు గావని సిగ్గిమై నది. ఇంక ఆచారమువిషయమై విచారించుము. ఏది సదాచారము ఏది దురాచారము అనునది యిప్పుడు సిగ్గిము కావలెను. వేదము తము ననుసరించువారికి నాభ్యాశ్రమములు విధింపబడినవి. ద్విజుడగు వాడు ఉపనయన మైనదిమొదలు గురుకుశ్రామ జేసి నాల్గవేదములో, మూడు వేదములో, రెండు వేదములో, ఒక్కవేదమో యథాశక్తి సభ్యునించి, ఆ కాలమున బ్రహ్మచర్యవ్రత

నీతుడై యుండవలెను. బ్రహ్మచర్యవ్రతము లేనిది విద్య అబ్బదని వేరుగా చెప్పవలసిన యవసరము లేదు. తదుపరి గృహభిముఖుడై విద్యాంశుడైన యావసుడు ఒక జవ్వనిని పరిణయమై ఆమె యందు కామోపభోగముల ననుభవించుచు, ధర్మతత్త్వితో వేదవిహితనిత్యనిత్యకర్మల నాచరించుచు అతిథియభ్యాగతులగు గౌరవించుచు గృహస్థాశ్రమమున కుఖజీవనము నెరవలెను. తదుపరి వానప్రస్థుడును, తగువాత యోగియునై తనపుత్ర త్యజింపవలెను. ఇదియే వేదవిహితముగు ఆచారము. ఇట్లులేనచో నూరు సంవత్సరములు గాదు, యింక పాచ్చుగానే జీవయాత్ర ఆనందప్రదముగా గడపవచ్చును. కాని యీ ప్రకేస్తాచారము లేమైనవి? నడుమనంతరించినవి. విద్యాభ్యాసమున కేగిన బాల్యరనురప్తించి, పాలుదాగు శిశువులకంటెగట్టు మొదలిడినారు. ఈయాచార మెట్లుత్పన్నమైనది యిప్పుడు విచారించ నవసరములేదు. శాధ్యమతము సన్యాసాశ్రమమును అభిమానించుటచే తత్ప్రతితిక్రియగా నీ యాచారము ప్రబలెను. వేదాచారములోని లోపములను గనిపెట్టుగల ధీమాలుగల సంస్కరించి, శాసనములజేవిరని విమర్శకాగ్రసరు లనుచున్నారు. ఇదియెట్లున్నను యిది సనాతన మతాచారముకాదు. నడుమంతరపు ఆచారము. వైదికాచారము లేకపోవుటవలన మనకెన్నినష్టములు వాటిల్లినవో చూడుడు.

బ్రహ్మచర్యము లేక జాతినిర్వీర్యమైనది. గృహస్థాశ్రమములో ననుభవించవలసిన యానందము పురుషునికిగాని, స్త్రీకిగాని కలుగుటలేదు. స్త్రీపురుషులకు యింద్రియవైకల్యము గలుగుచున్నది. నియమనిగ్రహములకు స్వస్తి తెచ్చుటయైనది. పిదప సంతానము గలుగుచున్నది. శతవర్షములు భోగభాగ్యములతో ననుభవించవలసిన జీవితపరిమితి ముప్పదిసంవత్సరములే నది. ధర్మార్థకామమోక్షములను సాధించలేని వృద్ధులు భూభారముగల్గునట్లు పుట్టి గిట్టుచున్నారు. ఇది వైదికులకు చేలియనినయమా? బ్రహ్మచర్యమే తక్కిన యాశ్రమములకు మూలమని వా రెయంగరా? ఎరిగియు, విద్యాభ్యాసకాలమున తమపుత్రులకేల వివాహములు చేయుచున్నారు? తమపుత్రుడు బాలుడుగాన తమకోడలుగూడ బాలికయో శిశువోయెయింట యవసరమగుచున్నది, 12 సంవత్సరములకు బాలిక రజస్వలకాగానే గర్భాధానము జరుగుచున్నది శిశువుపుట్టి గిట్టుచున్నది. తల్లియు ప్రాణాపశ్చయై మృత్యుముఖమునుండి యెట్లులో బయలుబడుచున్నది ఇట్టియకాలమరణముల నెన్నియేని గాంచుచున్నాము. కాంచియు మనకు దయరాదు. బాలికలయొక్కయు, బాలరయొక్కయు ఉసురు జాతికి కాశ్యతముగా గొట్టుచున్నది. జాతియభోగికి బోవుచున్నది. ఇట్టిజాతిని వేదము లుద్ధరింపజాలవు. ధర్మశాస్త్రము లుద్ధరింపజాలవు. జాతియొక్క నిర్వీర్యస్థితిని ప్రతిఘటింప పురాణేతిహాసములకు శక్యము గాదు. యవతీయవకులకు ప్రాణదాతయై, శక్తిసామర్థ్యములను, ఉత్సాహమును ప్రసాదింపగల బ్రహ్మచర్యవ్రతమే యుద్ధరింపగలదు. బాల్యవివాహమువలన నష్టపడి, చాలకాలము మనవలెనే పశుప్రాయుడై యుండి, అపారమగు దైవానుగ్రహమువలనను, స్వయంకృషివలనను బ్రహ్మచర్య వ్రతసితుడై, తేజోవంతుడైన క్రిగాంధి మహాత్ము నడుగుడు.

ఇట్టి వేదవోదితాచారములను వీడి పాటకుటికై యాంగ్లేయవిద్యాభ్యాస మొనర్చి, బ్రహ్మచర్య భాగ్యమును, వేదాధ్యయన భాగ్యమును, తమ యవతత్వమునకు లేకుండజేసి, అక్షరాభ్యాసము నాటినుండియు నాంగ్లేయాక్షరములనే చెప్పుచున్న వారా సదాచారము పోయిన దని గోలపెట్టుట? జాతీయ విద్య కావలె ననిన ఒక్క- పూర్వార్చారపరాయణుడైనను తన పిల్లవానిని పాతకాలకు బంపువా? అదరకు ఆంగ్ల విద్యయే కావలెను. తమ ముద్దుబిడ్డలకు చిన్నప్పటినుండియు దొరవేము, దొరభావ కావలెను. నేవకప్పటియే తమ బాలు రవలంబింపవలెను. ప్రజలప్రాత్యాహము లేకయేగదా జాతీయపాతకాలు మూలబడుట. మతమునసాకున, ఆచార మను సాకున సంఘములో నెన్ని దురాచారములు ప్రబలినవో చూడుడు. తమ బాలరకు ముమాలిన కట్టుములను బుచ్చుకొనుట, బాలికల శ్రద్ధవ్యాపేక్ష చేపట్టకు కమ్మకొనుట, ఆ మూడుకాళ్లముడునలి చచ్చిపోయినచో బాలికకు మరల వివాహము చేయక ఆ చిన్ని బిడ్డకు ఆనుకదాంతము దుఃఖము కలుగజేయుట, యిత్యాదిదురాచారములు తెక్క-కు మిరిపోయినవి. ఈ దురాచారములను మాన్ప బ్రయత్నించువారిపై పూర్వార్చారపరాముఖాభాసులు, బ్రాహ్మణాభాసులు దండెత్తి బ్రదుక నివ్వకుండ చేయుచున్నారు. వేదవిహితముగు ఆచారమును వేదక మహద్దల పాదరేణువులవెంట జరించు మహానుభావుల పాదధూళిని నాశ్చిరమున సగౌరవముగ ధరింతును. కాని యిక్కాలమున సంఘములో పెద్దగి పోయిన దురాచారములను కన్నులార గాంచుచు, కష్టపడుచు, మన తలవాతకు విధిని నిందించుకొనుచు తత్ప్రతికారసాధనముల సరయకుండుట తగదు.

రజస్వలానంతర వివాహములు ప్రబలినచో, కొంపలు మునిగిపోవుననియు, హిందూ వివాహముయొక్క పవిత్రత భగ్గుమగుననియు, చెప్పుటలో నర్థములేదు. ఈ విషయమై ఆంధ్రప్రదేశ్ కా సంపాదకీయ వ్యాఖ్యలను విమర్శించుటకు శ్రీ బ్రహ్మయ్య శాస్త్రిగారు రిలిజిలో మూడు కాలములు వ్రాయుటకు ప్రయోసపడిరి. వివాహములు రిజిస్టరు చేయుటవలన హిందూ

వివాహముయొక్క పవిత్రత చెడుననియు, కేవలము పాశ్చాత్య దేశములందువలె వివాహము సివిల్ కాంట్రాక్టు అగుననియు, కాస్త్రీగారు చెప్పుచున్నారు. రిజిస్టరు చేయుట హిందువులకు నూతన పదతియే. దీనివలన ఆచరణయం దనేకకష్టములుగూడ కలుగవచ్చును. బిల్లులోని కొన్ని క్లాజులు మన సాంప్రదాయములకును, నైతికాశయములకును భంగముగా నున్నచో కాలక్రమేణ బిల్లునుమార్చి సంపూర్ణమును, సమగ్రమును చేయవచ్చును. బిల్లులో కొన్ని లోపము లున్న వని యంగీకరింపనివారు లేరు. ఆంధ్ర పత్రికయు నా లోపములను గ్రహించకపోలేదు. నా యభిప్రాయములను ఖండించుచు నొకరు త్రిలింగలో కారదా గారును, ఆంధ్ర పత్రికాధిపతులును తప్ప తక్కినవా రెవ్వరును సంపూర్ణముగా నామోదించలేదని వ్రాసిరి. ఇట్టి వివరీతములైన వ్రాతలను పరిగణింప వలసిన పనియే లేదు. బిల్లులో లోపము లుండవచ్చును. వానిని సవరించి బిల్లును భారత స్థితిగతులకు తగినదిగా చేసికొనుట మన విధి.

‘విమర్శకాగ్రేసరులు’ రజస్వలానంతర వివాహములు పాశ్చాత్యచారములను మర్కటించుట యని వ్రాయుటకు కడుంగడు ప్రీతి నొందుదురు. అట్లు వ్రాయుటకు వారికి విసుగు గూడ వుట్టదు. ఇవి పాశ్చాత్యచారములు కావనియు, నేద మతప్రతిపాదితము లనియు, నిడివరకు వ్రాసియుంటిని. నూటికి 97 మంది భారతీయులు రజస్వలానంతర వివాహములకే యొనరించుచున్నారనుట ప్రసిద్ధము. పాశ్చాత్యులయందలి భయంకర పాపములన్నియు, మనదేశమున రూఢమగుననువాదమునకు మహా నీయునుగ త్రిలిజ్జయందు ఉమర్ ఆలీషాకవిగారు తగినప్రత్యుత్తర మొసంగియున్నారు. వారి భావములతో నే నేకీభవింతును. మహర్షుల సంతతివారును, వసిష్ఠ విశ్వామిత్రాదుల భౌతికాధ్యాత్మికాశయములను జిదింప జేసికొనినవారును నగు ఆర్యసంతతి కిట్టి ముప్పు వాటిల్లదు. ఆరుంధరి, శీత, సావిత్రి మొదలగు పత్రికల పాదరేఖలవలచే పునీతమై, వారి భౌతికాధ్యాత్మికాశయములను నూర్చుచుండ్రాదు లున్నంతవరకు శిరములపై నిడుకొని పూజించు భారత నారీమణులు కేవలము పాశ్చాత్యుల ననుకరింతు రని తలచుట భ్రమ. భారతనారీమణుల యాశయములకును పాశ్చాత్య నారీమణుల యాచారములకును ప్రాకృతికమది కాక మి ను లకు గల యంతరము గలదు. ఆచార్యాగారు విద్యావిధానమును ఖండించుచున్నారు. మన బాలికలు ప్రస్తుతము బాలు రభ్యసించు విద్యకే యెల్లకాలమును అభ్యసించురని యెందుకు తలపవలయును. స్వాతంత్ర్యము చేరువలో నున్నది. స్వాతంత్ర్యము లభించినతరువాత బాలిక విద్యనలెకే బాలికల విద్యను గూడ మనము శంస్కరించుకొందుము. మన సాంప్రదాయములకును, అనసరములకును, తగినవిద్య నే మన బాలికల కొసంగెదము. స్త్రీవిద్యయందు మార్పవసరమని శ్రీ ఉన్నవ లక్ష్మీనారాయణ, కార్యే మొదలగు పండిత సర్వులు, పూజనీయులు, ముందంజవేసి, తమ సర్వస్వమును త్యజించి భారతీయుల కృతజ్ఞతకు పాత్రులగుచున్నారు. స్త్రీ విద్యకు బ్రహ్మచర్య మెంత యవసరమో వారి నడుగుడు. ఆన భవమునలన వారు చెప్పగలుగుదురు.

బాలి దూషణమును, స్వస్త్రీదూషణమును గావించి కళంకితకీర్తిసాంధ్రు లగు ఆచార్యాగారి యవకతనకమాటలను లి బర్టీ పత్రిక తీవ్రముగా ఖండించినది. ఆచార్యునంటి వారు నేదబాహ్యులును, బాలిక మిత్రులని వద్దము చేకూర్చు వారై యున్నారు. ఇట్టి యవకతనకవాదములను గౌరవనీయుడైనాడు చెప్పడు. రజస్వలానంతరవివాహములు చేయుత్పత్తి యాదివర్గము లీ వ్రాతలను చూచినచో ఆచార్యాగారి మర్యాద నిలువదు.

గంభీర ప్రరభితిచే నింతటితో నీ వ్యాసమును ముగించి మరల నింకొక సమయమున లిర్పించును.

కావలెను.

అంగ్లో-అమెరికన్ ఆయిల్ ప్రాడక్టు కంపెనీ

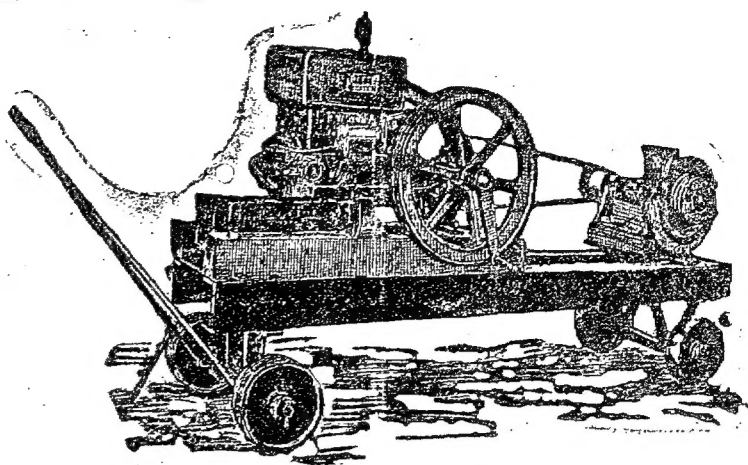
కావలెను:—పైకంపెనీకి సంబంధించిన ఆమెరి

కన్ లాబ్రికేటింగు ఆయిల్సు, మోటార్ ఆయిల్సు, గ్రీస్ మొదలగు వాటి మద్రాసు రాజధానిలో పలుచోట్లయందు విక్రయించుకై ఏజన్సీల నేర్పాటు చేయుటకై సామర్థ్యము గల జిల్లాప్రతినిధులు కావలెను. నెల 1 కి రూ. 75 జీత ముండును. రూ. 150 వరకు మెచ్చును. సం॥నకు రూ. 15/-అధికము చేయబడును. ప్రయాణపు ఖర్చులకు రూ. 25 లు కమిషను పగైరా లివ్వబడును. ఈపనికి నియమింపబడువారు వాటా 25 ధరగల 10 వాటాలు పుచ్చుకొనవలయును. ఉద్యోగమున మైనవెంటనే రూ. 100 లు చెల్లించవలెను. తదిమ మెత్తమును 3 దఫాలుగా 3 నెలల కొకసారి చెల్లించవలెను. ఒక సం॥ రం చక్కగా పనిచేసిన నెల 1 కి రూ. 150 ల మోపున డివిజనలో ఏజంటుగా నియమింపబడుటకు నూచనగలదు. దరఖాస్తులు తపాల్ కార్డుమాలముగా సంపినను అంగీకరించబడును. వారివారికి గల అనుభవములతో దరఖాస్తులను సంపుకొనవలెను.

MODERN TRADING Co., Managing Agents,
P/105, Russa Road, South P. O. Kalighat, Calcutta

వ్యవసాయదారులకు ఒక వర ప్రసాదము

విట్టి పార్లమెంట్ ఆండ్ స్టేషనరీ పంపింగు సెట్లు, బహదూరున్న వాటిలో మిక్సిరి శ్రేష్ఠమైనది ఆండ్ చౌకయైనది.

ప్రత్యేకలక్షణములు:—అల్లాయిస్టీల్, ఆండ్ స్టీల్ కంప్లెక్స్ క్, నులభమైన మెకానిజమ్, తక్కువ చములు ఖర్చుగల నులభముగా మరొకఫలమునకు తీసుకొనిపోవ శీలగనందుట, ఆమోటుమైన విడిభాగములు సహాయము.

భారతదేశమునందు కేలకొలది ఈఇంజనులు నేడు పనిచేయుచున్నవి. ఇరవయందు ఇతర మైనవాటిని దీనితో పోల్చవలెను. అన్ని సెజుల సెట్లు తక్షణమే యిచ్చుటకు సిద్ధముగా నున్నవి.

BATLIBOI

ENGINEERS.

4/153, BROADWAY, FORBES ST., PORT, MADRAS. BOMBAY.

Sub-Agents for Andhra Province Agricultural Engineering Department
Gandhi Park Road, Bezawada.

"Charm"

ఈనల్పును వాడకున్నచో నహజసౌందర్యముగల స్త్రీగూడ యితరుల నాకర్షింపజాలనిదే యగును. దీనిని నిత్యమును వాడుచున్నచో సామాన్యసౌందర్యముగల యువతియైనను ప్రజల ప్రశంస నభికముగా బడయగలుగును. స్త్రీల సౌందర్యమునకు ముద్దు లొలుకు మొగమే ముఖ్యలక్షణము.

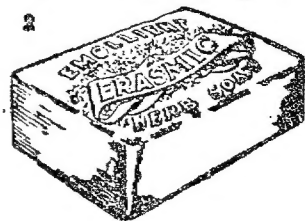
Let

ఇది చర్మమునకు ప్రకారము మృదుత్వమును, స్వేచ్ఛ తగునూడ యెల్లప్పుడును కలిగించును. అతిమనోహర

ERASMIC HERB SOAP

మైన ఈనల్పునే యెల్లప్పుడు వాడుడు. ఇది చర్మరంగ్రములను శుభ్రపరుచుటయేగాక చర్మములోని బిజ్జులకు పుష్టినిగూడ కలిగించును. సహజమగు యన్వూబాకుమార్యముతోకుండనిది కాపాడును. చర్మమునకు మృదుత్వమును కలిగించును. దీనిని వాడుటవలనచర్మము యెల్లప్పుడును మృదువుగను నుందరముగను యుండును.

Made in England by the
Manufacturers of the
famous
Erasmic Toilet Specialties

మత గ్రంథములు

నిత్యకర్మాక్షరము

ప్రజ్ఞాకానుసారము వ్రాయబడిన

గాయత్రి రంగులపటము గలది. వెల 2-8-0

కలికోడెండు 8-0-0. ప్రజ్ఞాపీఠము 4-0-0.

ప్రజ్ఞావాదాపు 100 పుటలుగల పీఠిక, ఉపాధ్యక్షములయందు నిత్యకర్మలయొక్క సర్వకాన్యములను లన్నియు సత్యాక్షరముగ గలవు.

ఈ నిత్యకర్మాక్షర గ్రంథమునందు గల విషయములు

1 స్నానవిధి, 2 సుతిస్మృతి పురాణమునవిధి, 3 ప్రాణాయామ విధి, 4 అష్టాంగత్యాగింశస్నాన విధి, 5 సంకల్పవిధి, 6 తిథి, వార, నక్షత్ర, సంవత్సర, యోగ, కరణ, మాసవిధి, 7 గాయత్రీజప నిర్ణయ నిత్యకర్మము, 8-11 వస్త్ర, ఉర్ధ్వపుండ్ర, భస్మ, యజ్ఞోపవీతధారణవిధి, 12 సముద్రస్నానవిధి, 13 త్రికాల సంధ్యావందనము, 14 జపప్రకరణము, 15 బ్రహ్మచారము అగ్ని కార్యము, 16 గృహస్థులకు తపాసము, 17-23 ప్రాయశ్చిత్త తపాస, సమిధారోపణ, సమిధాధాన, సమస్యహోమ, పక్షహోమ, సూర్య దండ, గ్రహహోమములు, 24 బ్రహ్మయజ్ఞము, 25 నిత్యపితృతర్పణము, 26 వాగ్దానసూత్రోక్త వేదతర్పణము, 27 పురుషసూక్తవిధాన వేదతర్పణము, 28-29 శంఖ, సాలగ్రామతీర్థపాతనవిధి, 30-35 శివ, కృష్ణ, సూర్య గౌరవ, శారీ, శ్రీరామ, అష్టాక్షరకథనములు, 36 వైశ్యదేవ యంత్రపాఠము, 37 నిత్యవైశ్యదేవవిధి, 38 వైశ్యదేవ బతీనిక్షేప ధాత్రము, 39 తీర్థవివరణ పాస్తము, 40 విదుర వైశ్యదేవము,

41 గురుధ్యానము, 42 తృచాకల్ప సూర్యమహాస్కారములు, 43 ఋగ్వేదీయ మహాస్కారము, 44 సూర్యోపస్థానము, 45 అత్యుత్తము, 46 భోజనవిధి, 47 స్నానవిధి, 48 స్నాన పాకపరిత్యాగ ప్రాయశ్చిత్తము, 49 అతిథిపూజ, 50 గోగ్రాస విధి మొదలగు విషయములు గలవు.

విభవ, శుక్ల, ప్రమోదూత, ప్రజ్ఞోత్పత్తి అను 4 సంవత్సరముల పంచాంగము 0-12-0 బృహత్ స్తోత్ర రత్నావళి

ప్రతిపదాంధ్ర-టీకాతాత్పర్యసహితము వెల 0-12-0

శ్రీపురుషోద్ధయ లండను అత్యుత్తములను లగు నానా విధస్తోత్రములను రెండేసిమాసములకు ఒక్కొక్క భాగముచొప్పున ప్రకటింపబడినవి. ఈ 1-వ భాగమునందు, 1 శ్రీ కేంకరాచార్యకృత దేవ్యపరాధక్షమాపణ స్తోత్రము, 2 శివాపరాధక్షమాపణస్తోత్రము, 3 కనకధారాస్తోత్రము (లక్ష్మీకుతి) 4 శ్రీరామ భుజంగప్రయాత స్తోత్రము, 5 వ్యాసకృత విష్ణుస్తోత్రము, 6 వాల్మీకికృత గంగాస్తోత్రము, 7 పండితరాయకృత లక్ష్మీ లహరిస్తోత్రము, 8 గురుధ్యానము గలవు.

ఎడిటరు న్యధర్మప్రకాశిని, బృందావనం, కీలుపాకు, మదరాసు అని వ్రాయవలెను.

జాతీయ పతాకోత్సవము-గోవాడ

1-11-29 వ (దీపావళి) యువకులందఱు దేవాలయము వద్దచేరి జాతీయపతాకముతో శ్రోతల తీరము గగనోద్ధమము నట్లు అతిశ్రావ్యముగ జాతీయ కీర్తనలపాడుచు గ్రామసంక్లిష్టతకు బయలుదేరిరి. మధ్యమధ్య అత్యుత్సాహముతో చాలమంది జనులు ఉత్సవములో పాల్గొనిరి. ఆ జయజయధ్వనులు తిరిగి పందేమాత్రోద్ధమమును బాగుగ జ్ఞప్తి కలిగించుటతో ప్రజలు, ఆనందావేశముల తమదేశభక్తిని బాగుగా చాటిరి. ఇట్లు తిరిగి దేవాలయము చేరుసరికి ఆయుత్సవము అతిరమ్యమై యుప్పా రెను.

తరువాత దేవాలయముననే శ్రీయుత ఆలపాటి శివరామ కృష్ణయ్యగారి యధ్యక్షతక్రింద జహిరంగసభ జరిగెను. యువకు లనేకు లాసభకుహాజరైరి. ప్రథమమున శ్రీ ఆలపాటి సూర్యనారాయణాచార్యగారు మాట్లాడుచు బ్రిటిష్ పాలనావిధానమును గుఱించి విపులముగ చర్చించిరి. తరువాత శ్రీ వెన్నెలకంటి గోవిందరావుగారు కాశీగడ్డ వెంకటకృష్ణయ్యగారు ప్రస్తుతరాజకీయ పరిస్థితులనుగుఱించి గాంధీ తత్వాన్ని గుఱించి ప్రజలకెఱుకపఱచిరి. తరువాత మా కాంగ్రెసుకమిటీ కార్యదర్శిగారైన టి. కె. చంద్రగిరీగారు వారి ద్యూటినిగుఱించి చెప్పుచు కాంగ్రెసు సభ్యులుగా చేరుడని సభికులను కోరిరి.

తరువాత శ్రీయుత తుమ్మల సూర్యనారాయణగారు మందుసామానుల కాల్చి వృధాగా డబ్బువ్యయపరచక అడబ్బునే ఏ సంస్థకైన సమర్పించి కృతకృత్యులుగండని సభికుల హెచ్చరించిరి. అధ్యక్షులు అధినేతేశ్వరస్వామియ్యగారు డిల్లీలో నేడేజరుగనున్న రాండుతేలిక్ సమావేశమును గూర్చి చెప్పుచు తాహోతుకాంగ్రెసు అజ్ఞప్రకారము సందిదులుగ నుండుడని యువకుల హెచ్చరించిరి. తీర్మానముల తదుపరి జయ జయ ధ్వనులతో సభముగ నెను.

తీర్మానములు

1. హైందవరాజకీయ శైలి కుండవలసిన హుక్కులకై గవర్నమెంటులో పోరాడి నిరసనత్రయముచే అత్యసమర్థుల జేసిన జతీంద్రతాను అత్యుత్తములకై ఈసభవారు భగవంతుని ప్రార్థించుచున్నారు.
2. మిరలు లాహోరు కుట్రకేసులో శైలిగానున్న విప్లవకాదులగు స్వాతంత్ర్యవాదుల నభినందించుచు కఠిన శాసనముల పాటేసిన ఈ నిరంకుశ ప్రభుత్వమును నీ సభవారు నిరసించుచున్నారు.
3. ఈసంవత్సరాంతములోపల అధినేతేశ్వరస్వామియ్యగారు వి.నో. లాహోరు కాంగ్రెసులో సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్య తీర్మానముపాడింపనున్న దేశనాయకుల ఉత్సాహమును కొనియాడుచు స్వాతంత్ర్య సమరమునకు సంసిద్ధులు గండని యువకుల నీ సభవారు ప్రోత్సహించుచున్నారు.
4. విదేశీవస్త్ర బహిష్కరణము స్వదేశీ వస్త్రధారణమును మద్దతిపాడని పేషమును అస్పృశ్యత నివారణమును కొనసాగి తురుగాకయని ఈసభవారు కోరుచున్నారు.
5. విదేశీయులకు మందుసామాను వలన ఏతేట మూడుకోట్ల రూపాయలు పోవుచున్నందున దానినినేడే అరికట్టగలదులకు ప్రజల నీ సభవారు హెచ్చరించుచు ప్రత్యేకముగా శ్రీంశ్రీనింపుచున్నారు.
6. గాంధీగారు చెప్పినట్లు పూర్తి కేయవలసిన కాంగ్రెసు సభ్యుల సంఖ్యను మనరాష్ట్రమువారు త్వరలో పూర్తిచేయుగలదులకు ఆంధ్ర మహాజనుల నీ సభవారు హెచ్చరించుచున్నారు.
7. కారదాబిల్లు నామొందించిన భారత శాసనసభ్యులను వ్యభిచార గృహనిర్మాణ చట్టమును (బ్రాకెన్సబిల్లు) అమలులో పెట్టనున్న మదరాసు శాసనసభ్యులను అంగీకార నూచకముగా నభినందనమును తెల్పుచున్నారు.
8. ఆంధ్రరాష్ట్రీయ సభకు శ్రీయుత నడింపల్లి నరసింహ రావుగారిని అధ్యక్షులుగా నెన్నుకొన్నందులకును తక్కిన సభికులకు మాడా జయప్రదముగా జరుపనున్న ఆహ్వాన సంఘమువారి నభినందించుచు భౌతికరత్నమును నిర్ణయించి లాహోరు కాంగ్రెసు సభకు సలహా నిచ్చుటకు ఆంధ్రనాయకుల నీ సభవారు కోరుచున్నారు.
9. రైతుల ఆదాయవ్యయముల పరిశీలించ నియమింపబడిన రీసెటివ్ మెంటు సభ్యులు తమవిధిని సరిగ నర్పించి నేవ వేయుటకును విజయవాడలో జరుగనున్న రైతుసభలో రైతు నేవయే దేశనేవగా నెంచి సరియైన తీర్మానముల గావించి రీసెటివ్ మెంటు సభ్యులను తత్ ద్వారా గవర్నమెంటు వారికిని తెలియ జేయగలదుల కీసభవారు రైతు మహాసభకు నూచించుచున్నారు.
10. సమయమిదిగి యిటువంటి సమావేశముల జరిపి యుత్సాహముతో దేశసేవ జేయగలదులకు గ్రామవాసులనే గాక భారతీయులందర నీసభవారు ప్రోత్సహించుచున్నారు.

పై తీర్మానములు ఈ సభవారిచే నేకగ్రీవముగా నామొందింపబడెను.

(ఒకవిలేఖరి.)

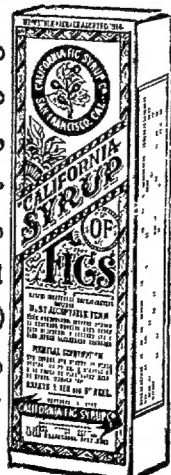

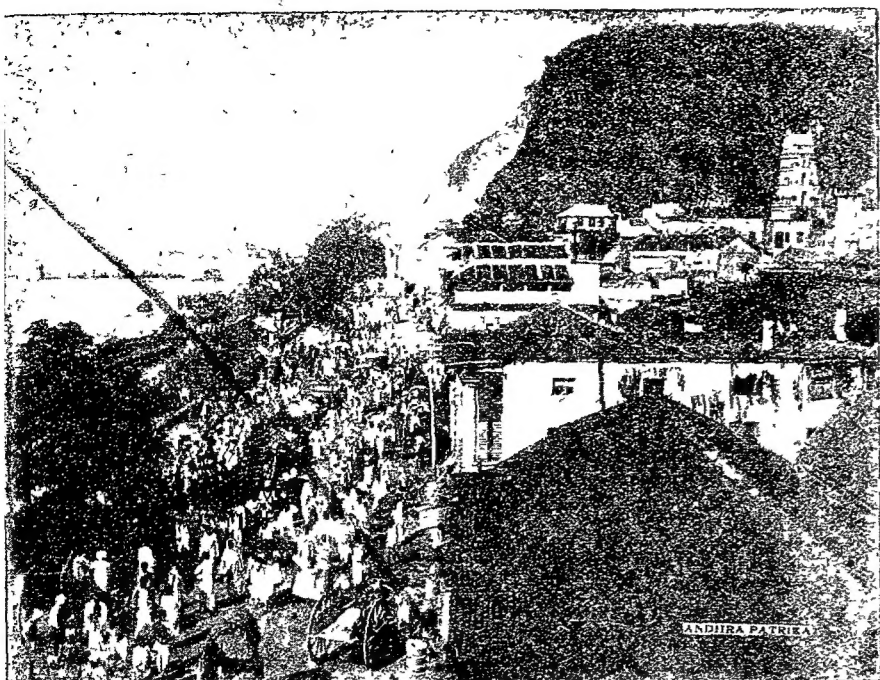
అపాయము లేనిది, విరేచనకారి.
జబ్బు, జ్వరము, పిత్తము మున్నగు వ్యాధులు గా
డిడ్డల కిది తగినది

తల్లీ! బిడ్డకు మంచి విరేచనకారి కాలిఫోర్నియా అత్తివండ్ల పర్బత్తు. "California Syrup of Figs"

బిడ్డకు మలబద్ధకము, పిత్తము మొదలగు వాటి నల్ల జ్వరము తగిలినప్పుడు ఒక స్పూన్ కాలిఫోర్నియా ఫిగ్ సిరప్ ను (California Syrup of Figs) ఇచ్చిన, జీర్ణకోశములందు మంచి ఆకలిని పుట్టించి నులమును అపానవాయువులను తగిరమునుండి తొలగించును. జీర్ణకోశమును శుభ్రపఱచును, బాత్రిగా హాయిమియు చేయదు. మత్తుపదార్థము లెవ్వియు యిందు చేర్చబడవు.

కాలిఫోర్నియా ఫిగ్ సిరప్ (California Syrup of Figs) కొఱకు మీకెఱుఘును అడుగుము. పిల్లలకు శిడలకు పథ్యపాన విషయము లన్నియును నవి సరముగా నీసామీదనే వ్రాయబడియుండును. కమిస్టులందరివద్దను దొరకును. తల్లీ! మీరు (California Syrup of Figs) కాలిఫోర్నియా ఫిగ్ సిరప్ నే కోరుడు. లేనియెడల యిమిలేషను నొక దానిని బడయుదురు.

అధ్యక్షుని ఊరేగింపు

ఆంధ్రరాష్ట్రీయ సభాధ్యక్షునకు జెజవాడ పురమునందు ఊరేగింపు టుత్తనము జరుపుట దుర్గాదేవాలయమును, కృష్ణా నదియు నిందు గాననగును. (ప్ర. భో. బి.)

ఆంధ్రరాష్ట్రీయ సభ

అధ్యక్షులగు ఎ. వి. ఎల్. నరసింహారావుగారును, ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షులగు జయంతిపురం జమీందారుగారును, మధ్య కూర్చోనియున్నారు. ఇతరనాయకులుగూడ గలరు.

ఆంధ్ర యువజన సభ

అధ్యక్షులగు కె. ఎఫ్. నారాయణులుగా రుపన్యసింతుమండ, తిరుమలరావుగారు భాషాంతరీకరించుచున్నారు. (ప్ర. భో. బి.)

ఆంధ్ర మహిళా సభ

ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులగు లగు తు. రాజరాజేశ్వరమ్మ గారును, అధ్యక్షులగు లగు డా॥ ముత్తలమ్మిరెడ్డిగారును మధ్య నిలిచియున్నారు. (ప్ర. భో. బి.)

ఆంధ్ర నాయకుల ప్రకటన

డిల్లీ ప్రకటనను ఆమోదించుట

వచ్చేయేడు రాష్ట్రీయసభ గుంటూరులో జరుగును

(ప్రత్యేక విశేషం)

జెజవాడ, నవంబరు 5:—డిల్లీలో నాయకుల ప్రకటనను ఆమోదించుట ప్రస్తుత ఆంధ్రనాయకులందఱు పురు శ్రేష్ఠ ప్రకటన గావించిరి. ఆ ప్రకటన యిట్లుగలదు, “మహాత్మా గాంధీగారి నాయకత్వమున ఢిల్లీలో నాయకులు జైస్రాయిగారి ప్రకటనకు ప్రత్యుత్తరముగ నొసంగిన ప్రకటనను మేము ఆమోదించుచున్నాము. ఆంధ్రులు యీ సంవత్సరమున నాయకులకు చేయూత నొసంగవలెనని హెచ్చరించుచున్నాము” అందు సంకేతము చేసినవారలలో గా॥ జే. రామ దాసుపంతులు, డి. నారాయణరాజు, కొండా వెంకటప్పయ్య పంతులుగారు, డా॥ గురుమూర్తి, ఉన్నవలక్ష్మీనారాయణ గొల్లపూడి సీతారామశాస్త్రి, కె. కోటిరెడ్డి, గజపతి రామ చంద్రరావు, ఎం. యశ్వనారాయణ, మాగంటి బాపినిధుగార్లు గలరు.

డా॥ మూంజి, డా॥ పట్టాభి సీతారామయ్య, గజేశ దామోదర సర్కారుగార్లు సేదనయును చెప్పిరి. కె. నాశ్వర రావుపంతులుగారు వారిని సన్మానించి ఉత్సవముతో దెచ్చిరి. వచ్చేసభ గుంటూరులో ఆహ్వానింపబడెను. (తంతి)

ఆంధ్ర మహిళామహాసభ

ప్రశస్తమైన తీర్మానములుగావించుట

జెజవాడ, నవంబరు 4:—ఆంధ్రమహిళామహాసభ నిన్న నాయకులము డా॥ ముత్తలమ్మిరెడ్డిగారి అధ్యక్షతన సమావేశ మయ్యి బాల్యవివాహ శాసననిర్మూలన చట్టముగావించిన హిత థిలాప శారదాగారిని ఆభినందించుచు తీర్మానించిరి. పునఃసంఘాత వయస్సును విచారణసంఘమువారు నూచించినట్లు ఎక్కువ చేయవలెననియు, స్త్రీలకు ఎన్నికలందు యితరవిషయములందు అన్యరత లేకుండ జేయవలెననియు, దేవదాస్పత్తి తొలగిపో వలెననియు, దేశసంబంధము బద్దరు యభిప్రాయజేయవలెనని యు తీర్మానించిరి. ఆస్పృశ్యతా సాంఘిక వ్యత్యాసములు గూడ తొలగించవలెనని గోరుచు తీర్మానించిరి. మరియు ఆధినిశేషస్వత్వము వెంటనే ప్రసాదించవలెననియు, హద్దానుభవజీ నభినందించుచు తీర్మానించిరి. (ఆ. ప్రె.)

ఆంధ్ర స్థానిక సంస్థలసభ

నామినేషన్లు తొలగిపోవలెనని తీర్మానించుట

(ప్రత్యేకవిశేషం)

జెజవాడ, నవం 4:—సేదనయును పి. సి. వెంకటపతి రాజుగారి అధ్యక్షతన సమావేశమయిన ఆంధ్ర స్థానిక సంస్థల సభ యందు జిల్లా బోర్డులకు ప్రభుత్వమువారు సభ్యులను నామినేషన్లుచేయుపద్ధతి తొలగించవలెనని ముఖ్యముగ తీర్మానించబడెను. అవసరము చొల్లకల్ల పంచాయతులు స్థాపించవలెననియు, ప్రతిజిల్లాకు ఒకటి, రెండు కెంట్రలు బోర్డులు స్థాపించవలెననియు, 25 ఏండ్లకుపైబడ వారందరికి ఎన్నికాకార మియవలెననియు తీర్మానించిరి. (ఆ. ప్రె.)

నాయకుల ప్రకటనము

క్రొత్త సంకేతములు

లక్ష్మణపురము, నవంబరు 5:—డిల్లీలో సమావేశమై భారతి రాజకీయ నాయకులు చేసిన ప్రకటనకు యీ క్రింది వారు సంకేతములు చేయుట కొప్పుకొనిరి:—

మహమ్మదాబాదు మహారాజా, సర్ అలీ ఇ. మా. మె, హుసేన్ ఇమామ్, మాలానా అబ్దుల్ కలీమ్ ఆజిద్, జి. బీర్లా, బాబూ భగవాన్ దాసు, పండిత జగత్ నారాయణ, సచ్చిదా నంద సింహా, సేల్ గోవిందదాసు, పి. విజయరాఘవాచారి, యా. సి. కేటకర్, అభయంకర్, జమ్నూదాస్ మెహతా, లక్ష్మణయ్య చేకాయ, భులాబాజ్ నేకాయ, యస్. ఏ. బ్రెస్లీ, రమణీ మొరార్జీ, బాబు రాంకేంద్రప్రసాద్, పండిత గోవిందపల్లభపంతు, లాలా గిరిధరలాల్, పండిత కే. సంతా మ్, రాఫీ అహమ్మద్ కిద్వాయీ, యునస్ ఇమామ్, జ.

ఆంధ్ర మహిళా మహాసభ-బెజవాడ

3-11-1929 తేదీలో జరుగుట

సభాధ్యక్షులైన శ్రీమతి దాక్షిణి ముస్తలక్ష్మిరెడ్డి యం. సి. సి. యం. ప్రొద్దుటూరి లక్ష్మీకృష్ణ కవులతో కలసి (పెసిడెంట్) గారి ఆధ్వర్యము.

సోదర సోదరీమణులారా! ప్రతినిధులారా!!

ఈనాడు విదాన సన్నిహితీ ఆస్థానించి నాటి యాంధ్ర మహిళా సభాధ్యక్షులను కొంతకాలం విడిచిపెట్టిన విధాన నామూలకముగా ప్రారంభించినందున మనస్థానమున ఇట్టి తరుణముందు మనదేశమునందలి స్త్రీల యాత్మత్వము కై తనసర్వస్వము దీనిని త్యాగశీలర సంస్కరణము మనము చేయవలెను.

ఇతర దేశములలో నెలాగా మనదేశమునందలి పురుషులు స్త్రీ స్వాతంత్ర్యముకొరకు, అభివృద్ధికొరకు ఎల్లప్పుడు సానుభూతి జూపుచున్నందున మన మధ్యస్థులగుట.

భారతదేశమునందలి స్త్రీలయభివృద్ధికిని స్వాతంత్ర్యమునకును, భారతమాత సంతానమునందు శ్రమోత్సాహములకు మహా పురుషులు నిరంతరము కృషిచేసిరి, చేయుచున్నారు. హిందూ దేశమున పురుషులే స్త్రీలహక్కులకొరకై పోరాడి జయప్రథముగ విద్యాధికమునకు రాజకీయహక్కుల పంపాదనకును ముందంజవేయుటకాది యావిషయమున హిందూ దేశము యితర దేశములకు మాగనర్చియై యున్నది.

ప్రప్రముమన మనకత్తంత ప్రేమాభిరుచుల రాజా రామమోహనరావులు నిస్సహాయుడై సహాయన దురాచారమును రూపుమాపుటకు శాసనము చేయించెను. అప్పుడు బెంగాల్ గవర్నరుగారును బాధ్య విలియం బెంటిన్ ప్రభువు, ఉదాహరణకు మహాశయము, రాజకీయవికారము, కేసులు శాసనముచేయుటతో సంప్రదించి చాలి నానరయంబులకు పూనుకొనెను. తరువాత పండిత విద్యాసాగరపాండ్యారా బాలిశం తువుల కన్నీటిచారలచే నాధ్యకృతమగుటచే నరచార్లెస్ గ్రాంటుగారి సాయమున విద్యావిద్యార్థులకు చేయించెను.

మరియు హిందూకేసులయములలో దేవదాసీలు కొంతకాలము పదుపూర్తికై నియమించు దురాచారమును రద్దుచేయుటకై యాంధ్రదేశము 1860 సంవత్సరమునందీయ సారమున్నది. అనర్థ దాడుకనును, క్రూరమునగు నీరుచారమును రూపుమాపుటకు మనము తన శాసనమును చేయించుటకొరకుపొయితిమి. మన దురదృష్టమునందీ 1909 సంవత్సరముననే మైసూరు ప్రభుత్వమునా క్రికూరమైన యాచారమును రద్దుపరచి పురుషులలో గాని, స్త్రీలలోగాని అవినీతిని హిందూసంఘము ప్రోత్సహింపరచింది ప్రపంచమునకు చాటినారు.

భారత వారీమణుల యభివృద్ధికి మనదేశములు చేయుచున్న కృషి యత్యంతము జ్ఞాపింపదగియున్నది. మనయుద్దము మనందు శ్రద్ధవహించి యింతియంది యుండుట మనభాగ్యమని యే చెప్పవలెను. కళాసంతుల సంస్కరణకై సర్ వెంకటరత్నం నాయుడుగారు చాలకృషిచేసినందున నాడు. లాలా గంగా రామ్, బీకేలేలింగం, స్వామి శ్రద్ధానంద మొదలగువారు విలంతువులకై శ్లాగునీయమగు కృషిచేసినందున నాడు. కాశ్యే, దేవ భాగు ప్రభృతులు దేశమునందనేకుల వెదలి స్త్రీలయద్దమునందు గత్యంత శ్రద్ధవహించియున్నారు. లాలా లజపతిరాయలు మనకు నచ్చిన బాంధవుడు. సోమలిసింగ్ గారు, రాయబహద్దూర్ హరివిలాస్ బాబా మనకై శాసనములను చేయించి మనకృతజ్ఞులకు పాత్రులయినారు.

ఈతరుణమున ద్వైతముతో మనపక్షమునా, సంఘ సంస్కరణమునకును, యితర యజ్ఞులకును వెనుదియక మనయభివృద్ధికి పాటుపడిన మహామహాపురుషుల మన కృతజ్ఞతను చెల్పుదుము.

మనవిద్యుక్తము

ఈ సంవత్సరములో ప్రస్తుతము ప్రజల దృష్టి నాకర్షించుచున్న ముఖ్యశాసనములగుటచే ముప్పటింప వలసియున్నది. బాల్యవివాహ నిషేధకాసన నిర్మాతయగు శ్రీయుత హరివిలాస్ బాబాగారు తరతరముల చేతను సంప్రతింపబడుట నిక్కము ఏలననగా ఈశాసనము బాలికలను సంరక్షించుచున్నది. మతముచేర బాలికలకు 8, 10, 12, 15, సంవత్సరముల వయస్సున వివాహము చేయుట అనర్థదాడుకము ఇతర నాగరిక దేశములలో భిన్న భేదాభివ్యక్తి ధర్మము కలగజేయు తల్లిసంరక్షకుల శిక్షలు విధింపబడును. కావున యితర దేశమునందలి విద్యాధికులు మాత్రమేగాక, ప్రపంచమంతయు, భారత బాల్యవివాహ చట్టమును సమర్థించుచున్నదనియు, ఈ శాసనమును ప్రతికూలముగా నుడిచి నొక్క పూర్వాచార పరాయణుడు మాత్రమే యున్నాడనియు, అందులో చాలామంది చాల వెనుకబడియున్న దక్షిణదేశమునందీ యెరున్నారనియు నున్నను ప్రభుత్వమువారికి చెల్లుదుమగాక!

చాగుగా పరిపాలనచేయు ప్రభుత్వమునకు పండితులను మాట్లలును చెడుపుచేయుటలగు. హిందువులలోను, మహమ్మదీయులలోను, విజ్ఞానంబులగు స్త్రీలు మనముదాల్చి యున్నను ఈశాసనము నామోదించుచునే యున్నారు. ఈజనోపయోగకరముల గానను నంగీకరించి గోమఘప్రభువును, వారిసతీమణియు; రుకతరముల భారతీయుల కృతజ్ఞతను పాత్రులైరి.

ఈ బాల్యవివాహ దురాచారములను మాన్పుటకు ప్రజలలో భిన్న ప్రచారము జరుగలేదని చదువుకొనిన వారిలోగూడ కొందరు ప్రాస్థదృష్టిగలవారు నుడువుచున్నారు. కాని యితర దేశములలో ప్రజాభిప్రాయము స్పష్టము కాకముందే దైతిక ఆరోగ్య విషయక సంస్కరణలు ఆములు పరుపబడెనని వారు మరచుచున్నారు.

ఆంగ్ల దేశములో చేయబడిన శాసనముల పట్టికను గాంచి నవం, 19 శతాబ్దములోనే బాలబాలికల యెడల క్రూరత్వమును మాన్పుటకు శాసనములు చేయబడెనని తెలియగలదు.

మైనరు బాలికలను సంరక్షించుటకు శాసనములేయని మనము ప్రశ్నింపవచ్చును. పశువులయెడల క్రూరత్వము మాన్పుటకు మన దేశములో నెన్నియేని సంఘములున్నవిగదా? కాని ఆంగ్ల దేశమునందువలె జర్మనీయుందువలె, అమెరికాయందువలె బాలబాలికలను రక్షించుటకు చట్టములు లేకపోవుట తోచనీయును.

నైతికసంస్కరణము

స్వామి విరుద్ధము కామోహగమునకై, 21 సంవత్సరములకు లోబడిన యువతరీ బలాత్కరించినచోని శిక్షించుటకు ఆంగ్ల దేశమున అంతర్జాతీయ మహాసభవారి సలహా నమనరించి 1885 సంవత్సరమున చట్టము చేయబడెను.

1885, 1908 సంవత్సరములయందు ఆంగ్ల దేశమునందు చేయబడిన చట్టములు అవినీతిని లెగించుటకు బాగుగా సమర్థములైనవి. అవినీతికరముగా ప్రార్థించు తల్లి బాలికలకు సంరక్షకకర్తగా చుండుటకు వీలులేదు.

జోనెనెన బట్టకు అనునాంధ్రయ యువతరీ అవినీతికరములను ఆచారములను సంస్కరింప బూనినపుడు ఆంగ్ల దేశములో ప్రజల ప్రతిభలున చాలితీయముగా చుండెను. కాని మన దేశములో అవినీతికరముల ఆచారములను రూపుమాపుటకు మనలో ప్రయత్నించినప్పుడు దేశములో నభిప్రాయము చాల అనుభవముగానుండెను. ఆంగ్లేయపత్రికలు, దేశీయపత్రికలు మనకు చాల తోడ్పడినవి. స్త్రీ సంఘముల సామర్థ్యత జూపెను. నాటిట్లు శాసనసభవారు మనకూర్చిగా సానుభూతి గనుబరచిరి. నాటిట్లు ప్రభుత్వమునా రామోదించుటలన సంస్కరణ యంతాంభింపబడుచున్నచో స్పష్టము కాగలదు.

ఇప్పటియవసరము

మైనరులను రక్షించుటకు సీయరచట్టమును ప్రభుత్వము వారింతరకును చేయలేదు. ఆబాలికలక్షణమునకు తగినచర్య చేయియు నాడు పుచ్చుకొనలేదు.

ఇతర రాజధానులలోని కొన్ని చట్టములకు మనరాజధానిలోని చట్టములు చాల వెనుకబడియున్నవి.

దేవదాసీవిషయమై సేను ప్రవేశపెట్టిన చట్టముగూడ మైనరులను రక్షించుట కేర్పడియున్నది. మైనరుబాలికలు పడుపువృత్తి నవలంబింపకుండ చేయుటకది యుద్దేశంబుననది.

నాశాసన మామోదించబడినందులకు శాసనసభవారిని, ప్రభుత్వమువారిని అభినందింపవలసియున్నది. కాని చట్టము అమలుపరుచుటలో అలస్యముగుటలన స్వార్థపరాణులగు దేవాలయాధికారులు నిరంధరముగాను, పక్షపాతియుగాను ప్రవర్తించుటకు వీలయినది. తత్ఫలమే యీచట్టమును అమలుపరచి, నేలకొలిది బాలికలను పడుపువృత్తి నవలంబించు హింకార్యముల నుండి రక్షించుటగాక యని కోరుచున్నాము.

ఈ దురాచారములనలని మహాపవనములను గమనించి న విద్యాధికులును, విజ్ఞానంబులకును, ఈ యాచారములకు వ్యతిరేకముగా ప్రచారము గావించుటయేగాక మన శారీరక మానసిక దౌర్బల్యమునకు కారణభూతములగు నీ దురాచారములను మాన్పుటకు శాసనములు చేయవలెనని కోరవలెను. మనకు న్యాయము సమకూరువరకు, తల్లులకు, బాలికలకు, నోరులేని మైనరులకులకు తగిన న్యాయము ప్రసాదించబడువరకు మనము నిద్రపోరాదు. మన జాతి బల వీర్య సంపన్నమై యుండవలెననిచో నీదురాచారము లన్నియు రూపుమాపుట యవసరము.

ఇంతమంది, తల్లులను పిల్లలను మరణించుచుండగా, రోగములన అశేకులు ఆజన్మాంతము కష్టపడుచుండగా, స్త్రీలలోను, పురుషులలోను లక్షింపవలెను అంటుబాధ్యములవలన నశించుచుండగా, కుంటివాళ్లు గ్రుడ్డివాళ్లు, వికలాంగులు లక్షల కొలది రక్షణకై పరితపించుచుండగా, సుందరములగు నగరములలో అనాగలగువారు భిక్షు మెత్తుచుండగా, పడుపు బిండ్లలో బాలికలు హింసమొనెట్టియు, అపమానకరములైన జీవితములను వెర్రుచుండగా మన మారకొనుటకు వీలులేదు. నైతిక ప్రచారమును గావించుటకు మనదేశమున లక్షలకొలది స్త్రీ సేకులు దీక్షతో పనిచేయువారు కావలెను. కాని యంతమంది విద్యాధికులును, యన్ని స్త్రీ కళాశాలలను గలరాజధానిలో స్త్రీ సేకులు ఆపురూపములకు చాలా దుఃఖకరము.

ప్రస్తుత విద్యావిధానము నందుగూడ మార్పుజరుగవలెను. శిలమును పెంపుజేయునట్టియై, సంఘమునకు మార్గదర్శకముగా నుండు స్త్రీలను తయారుచేయుటయు విద్యావిధానముయొక్క గమ్యసానముగా నుండవలెను. ఈసందర్భమున ఇర్విక్ ప్రభువు ఇంటర్ యూనివర్సిటీ బోర్డుయెదుట పత్రికానవాక్యములను లభ్యములు.

మన రాజధానిలో ప్రచారము లేనందుకు మరియొక కారణము కలదు. విద్యాధికులగు స్త్రీలు ప్రభుత్వోద్యోగములందు చిక్కుకొని సేవకావృత్తి నవలంబించుచున్నారు.

మన సాంఘిక సేవాప్రచారములో విదేశీయ మిషనరీలును స్త్రీ దాక్టరులును చేయుసేవకు కృతజ్ఞత జూపుచున్నాము. విద్యాధికులకు మన స్త్రీలు భయపడుచుండగా వారు ఉపచార్య సము లిచ్చియు, సభల నేర్పాటు కావించియు, సహాయము గావించినారు.

ఆజ్ఞానము చేనానరింపబడి మిక్కిలి సంధిగావసరమున్న సంఘమునకు విద్యాతత్తులగు స్త్రీలనే నష్టముకాకుండ వలసినచో నీవిషయములను చక్కగా విచారించి పరిష్కరించుట యవసరము.

స్త్రీల స్వత్వములు

పూర్వపు హిందూ ధర్మశాస్త్రకర్తలు స్త్రీ పురుషులు సమానులని గ్రహించి స్వాతంత్ర్యవిషయమునను జ్ఞానసంపాదన విషయమునను ఆధ్యాత్మిక విషయమునను సమానహక్కులనిచ్చి యున్నారు. కాబట్టి హిందూస్త్రీలయొక్క హక్కు స్వత్వములకు ప్రపరచి సంఘములకు తక్కువస్థానమునిచ్చినది ఇటీవలి శాస్త్రకారులయే చెప్పవలసియున్నది. హిందువులు సత్యమత ధర్మములను హేతుజ్ఞానమును విడచి ఆచారములకు దాసులయి చందుకు విచారపడవలసి యున్నది.

మన దేశములోని స్త్రీలను మహమ్మదీయ స్త్రీలకంటె నుడువ హిందూస్త్రీలయొక్క పరిస్థితులు హైస్టడీయం దున్నను విద్యాజ్ఞానముగలిగి ఆత్మగౌరవముగల స్త్రీలవరకు ఈ ధర్మములను ఆంగీకరించుగూడదని మనవి చేయుచున్నాము.

ప్రస్తుత ధర్మశాస్త్రమునబట్టి హిందూవిధంతువుల కట్టి వాక్కులును లేవు. ఈరోజున ధర్మ జీవించియుండగా గృహములో సర్వాధికారిగ నున్న స్త్రీ, భర్తపోయిన మరుసటినుండియు కొడలియొక్కయో లేక, జ్ఞాతులయొక్కయో నిగ్రహముగ్రహములకు పాత్రురాలు కావలసిన దుస్థితిపట్టుచున్నది తండ్రి చనిపోయినతోడనే కుమార్తెలు సోదరులకును వాని భార్యలకును దాస్యము నహించవలసియున్నది.

మన వివాహధర్మముల పరికించినయెడల అవి స్త్రీ తనభర్త యొత్తుదుర్యాదును పోషించు సయినను ఆతని చెడులలోని ఒకనిర్దిష్టపదార్థముగను పశువులగును చేసేవేయచున్నవి. ఆధునిక భావములబట్టి ఈపరిస్థితులన్నియు మారవలసియున్నవి అంగీకరింపక తప్పదు. దత్తిస్వీకారవిషయమునను మైనరులెల్లల పాలనాధికారవిషయమునను భర్తతోపాటు భార్యకుగూడ సమాన హక్కులున్నవని అంగీకరించవలసి యున్నది.

అక్రమ ధర్మనూత్రములను ఆధునిక పరిస్థితుల కనుగుణ్యముగ మార్చించుటకు సర్వవిధముల స్త్రీలయొక్క తికారకు పాటుబడునిమిత్తమై సంస్కరణసంఘ మొకటి స్థాపించవలసి యున్నది.

పదువువచ్చినంతమాత్రముననే జ్ఞానముకలుగునని చెప్పుటకు నలనుపడవున్న మన స్త్రీలు విద్యావతులు కాకపోవుటచేత, స్త్రీలయొక్క సాంఘిక ఆర్థిక, రాజకీయహక్కులవిషయములకు మన హోరాలములలో చాలచిక్కులు గలిగినవి.

స్త్రీవిద్య సక్రమపద్ధతులపై నడవవలసియున్నది. సటి యైనవిద్య లేకపోవుటచేత దేశములో సాంఘిక ఆరోగ్యవిషయముల నెట్టిసంస్కరణములు గావించుటకును సాధ్యము గాకున్నది. విద్యావతిగానితల్లి దేశభక్తులును దేశసేవకులగును పుత్రికా పుత్రుల పెంపజాలదు. స్త్రీలకు విద్యచెప్పించవలయునను ఉత్సాహము దేశములో పూర్తిగ కలిగినదనిగాని ధనాభావముచే నది కొనసాగకున్నది.

నిర్బంధవిద్య

మహమ్మదీయతర స్త్రీలకు నిర్బంధవిద్య గరవులవిషయమున ఏవిధమయిన ప్రతిబంధకములు కలుగలేదని మదరాసు ప్రభుత్వమువారి రిపోర్టులన వెల్లడియగుచున్నది.

ఉపాధ్యాయులు

సోకర్యములన్నచోట తగినంతమంది స్త్రీయూపాధ్యాయులు దొరుకుదున్నారనిగాని ధనాభావముచేతనే చదువునేర్చినవారిసంఖ్య మిక్కిలి యల్పముగనున్నది. ఇతర రాజధానులలో బోర్ని చూచినయెడల బతుటిజిల్లాలో బాలికలకై సెంకడ రీపాఠశాలలు ఆర్యవ్యవస్థగనున్నవి. స్త్రీవిద్యావ్యాప్తికోసం యిటు చేయు ప్రయత్నములు మహమ్మదీయులలోను హిందువులలోనుగూడ లేవనియే చెప్పవలసి వచ్చుచున్నది.

ఈ రాజధానిలో స్త్రీవిద్య వ్యాప్తింపజేయు విషయమున హర్టాగ్ కమిటీవారు జేసిన సూచనలు, ప్రభుత్వవిద్యాశాఖవారి కి జాలయపయోగకరములుగ నుండునని నాతాశాసనము.

మొదటి పేజీ: కృత్రిమమైన శుభ్ర మంగళవారము

మొదటి పేజీ: కృత్రిమమైన శుభ్ర మంగళవారము

భారత రాజకీయాభివృద్ధి

భారత ప్రజల శ్రేయోభివృద్ధికి శక్తివంతమైన పాటు పడే చరిత్రకారులను, రాజకీయవేత్తలను, ప్రభుత్వోద్యోగియులను మన కృతజ్ఞత దెల్పు నీయవసరమున, నాగరికులను సుశిక్షితులను, స్వేచ్ఛానురక్తులను నగు నాంగ్లప్రజల సంపర్కముచే భారతదేశమునకు గలిగిన మహాప్రకారమునకు మన కృతజ్ఞతాపూర్వకమందనము లర్పించు నవసరమున, మహానుభావులను, మేధావియు, సంఘసంస్కారియు, మనలకందరకు ప్రేమాస్పదుడగు రాజారామమోహనరావుల వాక్యార్థముల సంస్మరింపట సంభాష్యము. ఇప్పటికి శతాబ్దముక్రిందట రాజారామమోహనరావులు భారతదేశముయొక్క పరిపాలనను నిర్వహించుటకుగూర్చి భావగర్భితములైన యీ వాక్యములను వ్రాసెను.

“నూరుసంవత్సరములు గడచినతర్వాత సామాన్యవిజ్ఞానమును రాజకీయవిజ్ఞానమును గడించి, నూతనశాస్త్రములయందును, కళలయందును ప్రావీణ్యము సంపాదించిన భారతప్రజలు తమకు అవమానకరముగానున్నట్టి కాసనములను తీవ్రముగా ప్రతిఘటించుచున్నారా? భారతదేశ పరిస్థితులకును, విప్లవదేశ పరిస్థితులకును చాల వ్యత్యాసమున్నదని యీ సందర్భమున మడుపి పడియున్నది. విప్లవదేశము అంగ్ల దేశమునకు చాలదగ్గర. విప్లవదేశమంటే జాతీయోద్ధమము నడచుటకు ఎప్పుడుబట్టిన నప్పుడు అంగ్లేయులు తమ సేనలను నావికాదళములను పంపవచ్చును. విప్లవదేశమునకుగల శక్తిసామర్థ్యములలోను, జ్ఞానధనమునందును నాల్గవంతయైనను మనకుండెనచో, యింత దూరముననున్నట్టియు, కొట్లకొలది ప్రజలతోడను, అమూల్యములగు ధనరాసులతోడను విరాజిల్లుచున్న మనదేశము బ్రిటిషు సామ్రాజ్యములోనుండి వారికి సాయమును, లాభమును కలుగజేయుటకుగాని తీవ్రమయిన వైరమునీ కలహించుటకుగాని సమర్థమైయుండును.

అంగ్ల పరిపాలనమునలన నికముందు లాభముకల్గునని తలచువారితోబాటు నేనును ప్రజల యభిప్రాయములకు వ్యతిరేకముగా నప్పుడప్పుడు అంగ్ల రాజులు చేయుచున్న నిరంకుశ

కాసనములకు అధికముగా దుఃఖించుచున్నాను. భారతీయుల యభిప్రాయములను కనుగొనకయు వారి యిష్టానిష్టములను పరిగణించకయు, విజ్ఞాన జ్యోతులను వెదజల్లు, స్వేచ్ఛానురక్తులగువారి పరిపాలనమునందు 50 సంవత్సరములనుండి భారతీయులున్నారను విషయమునుగూడ గమనించకయు అంగ్లప్రభుత్వ బ్రిటి నిరంకుశవర్తన నలంబించుచుండుట శోచనీయము.

మహానుభావుడును, మారద్రవ్యుడగు రాజారామమోహనరావులు 20 వ శతాబ్దమునకు పూర్వము వ్రాసిన వైవాక్యములు యి. పి. డుగూడ వర్తించును. ఏలనన రక్షింపరాదగునగు, కె. సి. బోసు, రాజారామమోహనరావులు, గాంధీ, సయ్యదు అహమ్మద్, ఆచార్య సి. వి. రామన్ మొదలగు మహానుభావులు తప్పని మనదేశములో సుఖితులను, మేధావంతులను, నడవగల నాయకులను, దేశపరిపాలనమును చక్కగా నెరవగల రాజకీయవేత్తలను ఉత్పన్నము కారంబుగా కావున జాతీయ శ్రేయమునకై రాజకీయాభివృద్ధియొక్క వోటింగు అధికారమును విస్తరించుట తప్పదని నాదృడాభిప్రాయము. మాంటెగ్యూ ఛేమ్సు ఫర్డు సంస్కరణములను ప్రవేశపెట్టెను, భారతదేశములోని జనసామాన్యమును నిద్రావస్థనుండి మేల్కొల్పుట యీ సంస్కరణములయొక్క యుద్దేశ్యమని. మాంటెగ్యూగారు నుడివియుండిరి. ఈభారము మహాత్మాజీమైనది. సత్యమైనది. రాజకీయాభివృద్ధి యెప్పుడును ప్రస్తుతావసరములను మించియుండవలెను. ముందు రాజోవు అవసరములకు తగియుండవలెను.

రాజకీయాభివృద్ధి-స్త్రీలస్థానము

వోటింగు అధికారమును విస్తరింపజేయుట, భారతనాగరికుల కిష్టమేనా? అవును. పురుషులవలెనే స్త్రీలును స్వపరిపాలననుండును, రాష్ట్రీయస్వాతంత్ర్యమునందును, హెచ్చుగా పాల్గొన నిచ్చింపుచుచున్నారు. దేశభక్తులగు మహాపురుషులు రాజారామమోహనుని కాలమునుండి మహాత్ముని కాలమువరకు దైర్యముతో స్త్రీలహక్కులను సమర్థించి, వారి కొరకయి సర్వప్రయత్నములను చేయుచున్నారు. తమ స్త్రీ జనముయొక్క స్థితులను బాగుపరచుటకు వారి హక్కులను రక్షించుటకు మాంటెగ్యూఛేమ్సుఫర్డు ప్రజాళిక నడుపరించి యేర్పరుపబడిన కాసనసభలలో పురుషులు చాల ప్రయత్నములను గావించినారు.

వివిధప్రభుత్వ విధానములకును సాంఘికపరిస్థితులకును పరస్పర సంబంధమున్నదనుట ప్రసిద్ధము. అనేక సంవత్సరములకు పూర్వమే మొనూరు సంస్థానము, బరోడా సంస్థానము సాంఘికకాసనముల నమలుపరచినవి గాని యిట్టిమతాచారసంబంధమును విషయములలో, జోక్యము పుచ్చుకొనుట తగదని బ్రిటిషుప్రభుత్వమువారు తాబడ్డము నహించియున్నారు. సంస్కరణకు పూర్వము అమలులోనుండిన కాసనసభలకు సంస్కరణల తరువాత నేర్పడిన వాసనలను ఈ సమస్యలను గూర్చి హెచ్చుగా శ్రద్ధవహించినవి.

ఇతరదేశముల సామ్యము

జపాను, టర్కీ మొదలగు స్వతంత్రదేశములు రాజకీయాభివృద్ధితోబాటు సాంఘికాభివృద్ధికి తోడ్పడు కాసనములను జేయుచున్నవి. మన దేశములోనే మొనూరు, బరోడా వంటి సంస్థానములుగూడ రాజకీయాభివృద్ధితోబాటు సంఘ సంస్కరణమునకు బూనుకొనియున్నవి. ఈ దేశములచరిత్ర నెరిగిన యెవ్వడు తమదేశమునకు వాద్యతాయుతప్రభుత్వమును రాజ్యాంగములో హెచ్చుపాటును కోరడు? వ్యక్తులయొక్కయు, జానులయొక్కయు కుట్రాసంకల్పిని, తెలివితేటలను నృద్ధిచేయుటకు స్వాతంత్ర్యమును వాద్యతయు అవశ్యములయియున్నవి.

స్త్రీలలో ప్రబోధము

మాంటెగ్యూ ఛేమ్సుఫర్డు సంస్కరణలు ప్రవేశపెట్టబడినప్పటినుండియు, స్త్రీలకు మునిసిపాలిటీలలో సభ్యులుగా నుండుటకు అధికారము కల్గినప్పటినుండియు, భారతనాగరికులలో అపూర్వమయిన సంఘటన గలిగినది. ఈ మాలమున సాంఘిక, ఆర్థిక, రాజకీయవిషయములయందు వారు విస్తారముగా పాల్గొనుచున్నారు.

స్త్రీలమాత్రమేకాదు, ఈ సంస్కరణములవలన నిమ్నజాతులను, వెనుకబడిన జాతులను హెచ్చుగా లాక్షమున పొందినారు. వారందరు తమ తమ ధర్మములను, వాద్యతలను గ్రహించి దేశాభివృద్ధికరమగు ఉద్యమము లన్నిటియందును శ్రద్ధగా పనిచేయుచున్నారు.

సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము లభించినప్రతివ్యక్తియు, ప్రతిజాతీయు అత్యంతము అభివృద్ధిచెందుట సాధ్యమగును. మనలో నిమిడియున్న శక్తులన్నియు సంపూర్ణముగా విజృంభించవలెనన్నచో స్వాతంత్ర్యస్థితి యర్హమగును. సత్యమును భారతీయజాతీయులు ఫలవంతముగాకాయని మన మానించుచున్నాము. జయము మనకు నిశ్చయమని మనవిజేయుచు మీ కందఱకును వందనసహస్రంబు లర్పించుచున్నాను.

ఆంధ్రముహాసభాధ్యక్షు లగు కె. కోటిరెడ్డిగారు, ఎం. ఎల్. సి.

ఆంధ్రవ్యాయామసభాధ్యక్షు లగు ఉయ్యూరు జమిందారుగారు

ఆంధ్రస్థానికసంఘముల సభాధ్యక్షు లగు పి. సి. వేంకటపతిరాజుగారు, ఎం. ఎల్. సి.

ఆంధ్రరాయలసభాధ్యక్షు లగు గోగినేని రంగనాయకులుగారు

ఆంధ్ర రాష్ట్ర మహాసభ

శ్రీ నడింపల్లి వేంకటలక్ష్మీనరసింహారావుగారి అధ్యక్షోపన్యాసము

(మా ప్రత్యేక ప్రతినిధి)

ఆహ్వానపత్రమునకు,

ప్రతినిధిమహోదయలారా,

ఆంధ్రమహాసభలారా,

ఆంధ్ర రాష్ట్ర మహాసభకు వస్తున్నదిగా నెన్నుకొనినది గురు కృతజ్ఞతా భావములతో నానందించుచున్నాను. కొందరికావలయును ఆసక్తితోనూ మేకప్రతిభతోనూ విమోచి పాపాసమే మూర్తివిగాల్గినదాదాయవిస్మయమును జనబాహుళ్యములకు కల్పించిన వికృతముగ్ధుల చార్యులను నిహింస నాతనియంతరసమాప్తమునందు దానినలంకరించునా రెవ్వరు మచ్చునైన కానబడజేయు సుహృద్భుతులు బలుగులు సాంబయూర్తి నే నాని యధిష్ఠించిన యాపీఠమున చెయి పెట్టుటకైన నేయాధిపతి దుశాసానించుకొని మహారాష్ట్రము సాంబయూర్తి మహాశి యుని స్మరించి యేయాధిపతిని గుండెనిమిది చేయివేసుకొని హాయిగా నిబిడముగా నీపీఠము నధిష్ఠింపజుకట్టుచు? సాంబయూర్తి పాపాసమూర్తియై నాదు బంధువులమున పూరించిన సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యమును నేను దిక్కుల పక్కటిల్ల చెసి మహాత్ముని సహితము తల పంకించుచేసి మారుమోగుచుండ ఆంధ్రుల కేగాక దేశేంద్రునికేగితి మిమీ చుగిసింపజుకట్టుట మిగుల పాపము. సర్వజనుల నేకీకరణముగా నడిపించగల మేధావి యు, జనతాపహరణముల నజ్ఞేపించి, పరిశీలించి, సాధించి, బోధించుచున్న యిట్టి మహాసభ కథ పతిగా నుండుటాప్త. పశ్చాత్తరమున స్వేచ్ఛార్థముల సలపు మహాపంక్తానుమలలో పరాజిత శక్తిబుద్ధులగుచుండే నాసామి ప్రకము విరాజిల్లుచున్న మహారాష్ట్ర జిట్టిచదువ చేపట్టుచున్న, ఇట్టి మహాసభయొక్క దేశేత్యం దున్నను లేక యిదిర రాష్ట్రములందున్నను ఎందనీయులు. ఏ కోమలముగ నడవలసిన చిరమాయాపాములు చీరులగువారిని నాయకులుగ వ్యవహరించుచున్నారని స్వబాతియే కించిచ్చి యెరించుట రణకాస్త్రము కాదు. నిన్నిట్టిపదవికి ఆంధ్రమహాసభ ను లెన్నుకొని చుట్టిగా గొప్పపాదా తొనరించినందున కాంధ్రమహాసభలను చే నడిపించుచున్నాను.

జర్మని, ఇంగ్లండ్ దేశములకు 1914 సంవత్సరములో జరిగిన మహాసంగ్రామమున ఫ్రాన్స్ కు సేనాని విజృంభించి ప్యాసిస్ ప్రాంతములవరకు నొక్కుచున్నది తననీల నడిపి ప్రపంచమున కంతయు విస్తయము కలిగించినరీతి సహాయనిరాకరణోద్యమ ప్రారంభమనందే దొంగభామణి ఆంధ్ర రాష్ట్ర గోపాలకృష్ణార్యుడు నీరాలోకాలయలను యేతరులద్యమమహిమను చూపించి ఆ చంద్రతారాగ్రామము కనకేంద్ర దిగంతములయందు వెలుగునట్లుచేసి నది చరిత్రకథను. అట్టియొక్క భవలవల నుత్సాహపూరితులై తమనంత కురుమ-చుచున్న గర్భభరితాస్త్రవృత్తులై మునుపట్ట కము పుణ్యభూమిపై దాడిచేసతి ఆంధ్రదేశమునకెల్ల గర్భభరితమును సురేచేసపును స్వినీకృత్యోక్తకముతో దిగ్విజయముగా చలించుటతో నెదురుదన్నామము సర్వ శక్తులతలంబునంద విజయముతో సరింపజేసి అందుకే గ్రామించిన నిజమే. కాని యాదీగ్విజయము నామెదజాట్టి యామలని నాకు కట్టిపెట్టుట చేదవానికి పెన్నిర మారుబుద్ధి. సర్వసేనాని (Field Marshal) దేశేంద్ర కొండ వెంకటప్రయ్యయ్యుచోయ్యలు నిజించు గ్రామ వింతపట్టుకైన చేయకండియెనిల మనము విచారించ నలసి వచ్చెడిదే. కాలుక్రమములను 1927 సంవత్సరమున నొకనొకరయడమున నొకరికొకరు చెప్పవారితే ప్రజలసామ్యపరాధించె నునింద మోపబడి తనగృహము వారవారిసమక్షమున నీర్ముఖ్యులపబడి కుటుంబసంతోషముగా బయటకు వెడలిం పబడిన యొక్కరికే తెలుగు-త్వముల యనంతరం మహాజనుల సాహధుతి చూగని చే దీయకృతమని చేకొనవచ్చు.

వృత్తిసాహధ్య మెల్లప్పుడు మా గర్భభరిత ఆంధ్రమహాసభల ఆధి ప్తవనములకు తిరుగుబాటుల నిర్వివాదాంశము. కాని నీ స న్నానము మా పురముత్యమైన పరిగ్రహించ సాహసించుచున్నాను. ఇంతటితో ఉపాధ్యాయులు సునిచి ప్రస్తుతాంశము మనవిచేసె దను, హిందూదేశమున కలిచివేయుచున్న మహాసమస్యలు పూ రించుటకు పండితికలములు చేసవలంద నాబోటియెల్లమనుషేరోలముననిచి గర్భభరితము చేయబడుట కుండుగదు సాహసకార్యము. భాగ్యసాగ్వికారము లేక భాగ్యసభాతిర సాగరము, గ్రామపుత్తిరాయన లేక గ్రామ బహిష్కార ము, స్వరాజ్యము లేకయంతటి భాగము, కారదానబ్ధినిగోధన లేక పరిగ్రహనా, విమోచనాధ్యాయ లేక, అభిమానా స్పృశ్యత లేక యస్పృశ్యతాయు మహాసమస్యలు ప్రాజ్ఞుల మేధావీ కట్టించిన మామగు గాక కాని నా బోటి సాధకజనులకు కలుగు కేంకలు సదమగుటకు నిన్నువించి నే కృతకృత్యమైన నగునీతి యనుగ్రహించుటకు మహాశయలు ! పొరించుచున్నాను.

ఏమహాసభాపుడు దేశాభ్యుదయమునకు సహాయనిరాకరణములను మహాసించెనో, ఏ మహాసభాపుడు దాస్యత్వం బులముల తుత్తునియలుచేసి దేశమాతను స్వరాజ్యసీరమున నధిష్ఠిం ప కృషిసల్పించుడెనో, ఏ మహాసభాపుడు కిరి కోల్ల భారతీ యులకు నాయకమణియై విరాజిల్లుచుండెనో, ఏ మహాసభ యుడు భుండాంతరములకూడ పురుషోత్తముడని కీర్తింపబడు చుండెనో, అట్టి మహాత్ముడు సంకల్పసిద్ధుడై స్వరాజ్యము సాంధిని యా స్వరాజ్యము స్వీకరించి యనుభవించుటకు మన దేశము తగియున్నదా? స్వరాజ్యముగొరకు మహాత్ముని నేనాధిపత్యములైన పోరాడు మనము స్వరాజ్యము సిద్ధించినెం టనే మహాత్మునిదై దాడి వెలులలనిచ్చి దేశేత్యులబట్టి యాశ్చర్యజనకముకాదు. విలసన మహాత్ముడు కోర్కె స్వరాజ్య ము కాశ్యేతమయిన స్వరాజ్యము, జనసాహసాన్వయము కోర్కె స్వ రాజ్య మనిత్యము. "ఆత్మానో సర్వధూతాని యః పశ్యతి సపశ్యతి" యను యువనిషద్వాక్యము మహాత్ము డానించు స్వరాజ్యముయొక్క నిర్వచనము. జనబాహుళ్య మట్టి స్వరాజ్యమునకు సిద్ధముగా నున్నదా? లేకున్న మహాత్ముని నాయకునిగా నెంచుకొనుట బూకముకాదా? హిందూ దేశము సంపాదించు స్వరాజ్య మితర దేశములతోపాటు వ్యాపారసహితమై లోప భూయిష్టమై, దురా కాపితమై, ధనాంధకారమై, మానవాహంకార పూరి తమై, మేడిపండువలె నుండలేనా లేక కాంతియుతమై, బుడీతుల్యమై, పరంజ్యోతియై, తృప్తిజనితమై, మానవి జాతికెల్ల సుభిక్షమై కల్పితమవునలె వెలుగొందవలయునా? ఇది నీది ఇది నాది యను ముకారపూరితముగా నుండవలయునా లేక సమస్తము బ్రహ్మస్వరూపమును వ్యాపారసహితముగా నుండవలయునా? స్వరాజ్యమన సప్రకోకనిలయనా లేక ము క్తినిధానమా?

శ్రీయుత నడింపల్లి వేంకటలక్ష్మీనరసింహారావుగారు

ఒకవ్యక్తి మానవకటుంబములోనిభాగము గాన తాను తన పరస్పరము నాకుటుంబమునకే చెందునను నాలోచనలు కల్పాదిమండి కలవు. మానవజాతియంతయు యొకకుటుంబము నకు చెందియుండ యేల యిట్టికల్లోలములు, పోరాటములు యిట్టిలోభత్వము, యిట్టిమాధ్యము, ఏల యిట్టిముకారములు యె వాంఛసంభూతుడైన మానవుడు తన సహజస్వభావంతో పోరాడు చున్నాడు. ఎట్టిగాభాంధకారము.

వాతపి త్రపెత్త్యప్రకోపముల చున్నితమైనరోగికి ఘన వైద్యుడు దివ్యోద్యమములు వాడినను నాతమునకు చికిత్సచేయ నైత్యోదేశము, వైద్యమున కుపచారముచేయ పితృప్రకోప మును కలుగునట్లు వ్యాపారములలో తగుల్కొనినమానవ జాతి భగవంతు డెన్నియవతారములై తనను యెన్ని మతములు కల్పించినను తరించునార్గము కానలేకున్నది. మానవగర్భిత మహారాష్ట్రమతమున మనమనఃఫలకములందుంచిన గురుక్షేత్ర సంగ్రామమునాటినుండి బాల్గోలి కానవతిరసాగ్రమునరస మానవజాతి దాస్యనిమోచన కెట్టియొక్కట్లు పడుచున్నది విది తముకాగలదు. ఒకమూల తత్వోపబ్రహ్మగ్రామస్థని హిందూ మతము చాటుచుండ కైశ్చక్రపుత్తియే పరమావధియని శాధ మతము తెలుపుచుండ భూమండలము సర్వతల్యము చేయుట పరమావధియనియు దీనికి దౌర్వ్యరాహిత్యము మార్గమనియు క్రైస్తవమతము ఘోషిల్లుచుండ మానవభ్రాతృత్వము మహా మృదీయమతము సృష్టికరించుచుండ నొకచోట కలకత్తలలో సు, నల్లమందు నిమాలతోను ధనకాంతతోను మతమాధ్యము తోను యుత్సన్నమైన రక్తప్రవాహములో మానవజాతి యా దులూడుట వివాదకరము. మానవజీవితము నిరర్థకము కాదనియు అర్థసహితమనియు ఇహముతోనే యంతరించునది కాదనియు ంలోకమున చుండునది మహారాష్ట్ర మతమనియు దీనికి పర మావధి లేదనియు తత్వశాస్త్రజ్ఞుల నాడిచుండి యున్నామిం చున్నాను. ఇట్టిబోధనలవలన గెండురాజ్యము లేర్పడెను. మతము పరలోకమార్గము. రాజ్యనిర్మాణము మహాలోకసాధనము. పర లోకము పరమావధియగుటచే పరగురువు పాలనగురువుకు మిన్న

యనుటేగాక మతవిజయమునకు తానొక ఖడ్గము కావలసివచ్చె. మతము నెవమున ఆద్యైత్యసిద్ధాంతి యాదికంకలు తనశిష్యులగు రాజులచే శాధుల నెట్లుమట్టు పెట్టెనో చరిత్రాంశము. క్రూర నే క్క అమర క్రైస్తవమహా మృదీయ మతములకు పశ్చిమఖండ మునంగు యెన్ని విత్సరములు ఘోరయుద్ధములు జరిగిననో మాన వగుధిరము యెన్ని ప్రవాహములయ్యెనో చరిత్రజ్ఞులకు విదితము. తుట్టుకుదకు మానవజాతి మేల్కొని మతగురువుత్వవై తమకు శ్రుకలు సరకుకొను యువకము గుర్రెగుంటయు రాజులు తమభుజబలముమీద మతగురువు లాధారపడువనియము తెలుగు కొని వారిపదభ్రష్టులచేసి తమచేతిలోని కీలుబొమ్మలుగా జేసి కొనుట యాధునిక చరిత్ర.

మానవు డీలోకముం దుండవలసినది మహారాష్ట్రమత మైనను ఆముష్మికము చేడకూడ నై హికదీవన మెట్లుగడప వలెనో మానవజాతిలో వివిధదేశములందు వివిధమార్గము లాచ రింపబడెను. 'వావిష్టుః పృథివీపతః' యను నాలోచికి ననుస రించి రాజు విష్ణ్వంశసంభూతుడగున దేశమునకు నొకరు రాజుగా నుండవలయునను నొకసిద్ధాంతము. చిన్న చిన్న రాజ్యము లనేకము స్వతంత్రముగా నుండుటకన్న ఒకప్రభు వనేకరాజ్య ముల పాలించుట శ్రేయోదాయకమని మరియొక సిద్ధాంతము. ఒకరాజేల, ప్రజలే తమంత తాము పరిపాలించుకొనుట ముక్తి దాయకమని మూడవసిద్ధాంతము. క్రమశః మతగురువులె నారసత్వపు రాచరికముకూడ నామమాత్రావశేషమైనది. కాని పండితులు నాశ్రయిస్తేరి జనబాహుళ్యమునకు చేహారలసినంత సాఖ్యము చేహారలేదు. కాని విషయలో లులైన మతగురువుల నాతపడి పవిత్రమతములు నాస్తికము లయినట్లు అనేక రాజ్యములు సామ్రాజ్య నామమున గ్రహపిడితులయిన దేశముల తమచేత చిక్కించు కొని పిట్టి పిట్టిచేయుచు ఆకాపికాచమునకు లోనైనది. మన మృగముల నాడించు నాయకుడు మృగములు కరవకుండ కొర లుతీసికడుపునిండ నాహారమిడక తమనిజస్వరూపము మరచు నట్లుచేసి యేరిని వశముచేసికొనునో సామ్రాట్టు విగతశిష్ట్యా ప్రజల నిరాయుధులజేసి, వారిమము మరీపించి వారివిద్యుల పోకాచ్చి వారివృత్తుల సన్నగిజేసి కాశ్యేతదాస్యదానము చేయు ట లోకానుభవము. కంపెనీవారు ప్లాన్సంగ్రామమున జయము కాంచినది మొదలు హిందూదేశమున తమస్వాధీనములో కాశ్యే తముగనుండు సుసాయముల కోధించిరి. స్వేచ్ఛ మానవునికి సహ జముగాన యేనిమువము నేమిప్రమాదము జరుగునో యనుభీతిచే నీరాముధుల చేయుట్లు సుమలలోనికి తేబడెను. మేఘము లెంతవట్టుగానున్నను జాబ్బి తొంగిచూచుటకు ప్రయత్నించి నట్లు 1857 సంవత్సరమున స్వేచ్ఛాత్మానా ముప్పొంగ పైంద వులు ప్రాజ్ఞార్థణ గావించిరి. కాని దైవము విముఖుడై వారి ప్రహత్నము ఫలించుచేయడయ్యె. కాని పాలకులకు కలవరము పొచ్చెను. బాల్గోలిమానము భారతీయులు మరచినగాని పాల కులకు భద్రముకాగదని మెకాలె ప్రభువు కనుగొని విద్యావిధాన ము నొకదానిని చొప్పించెను. అప్పటినుండి యిప్పటివరకు వి ద్యావిధానము పరిశీలించిన పాలకులు తయారుచేసిన మోసమెట్టి పరిచేసినదో స్పష్టముగా తెలియకలదు. నీజనుల నాటుసచుము ము బాల్యవృద్ధి. అట్టిసమయమున తాను వృద్ధుడనియు, పాలకులు న హానియులనియు నాటిసయెడల దానిఫలితమెంతో వేరుగ చె ప్పవక్కరలేదు. నీర్వమును, లేజమును యిచ్చువిద్యల పోకా ర్చి గుమాస్తాలుగా తయారుజేయు సుమగ్ధవిద్య ప్రసాదించి పా లకులు సఫలమనోరధులైరి. ఇంతటితో తృప్తిజెందక అన్యము తబోధకులు కొందరను హిందూదేశమున జొప్పించు యావశ్యోక త దీకారి మెకాలె ప్రభువున తెలియవచ్చెను. మీదుమిక్కిలి భారతీయుల వృత్తుల దురుగూడి తమదేశముమీద నాధారపడ జేసిరి. పశ్చిమఖండమంతయు దిగ్విజయము చేసిన డక్కా మల్ల నుల అప్రమింపజేసిరి. బందగు కలంకారకులు స్వస్థిజేసిరి. కాకి నాడ అడకము లంతర్ధానమైనవి. ఇంతయేల ఆనాటి నల్లమహారా జులు యానాడు బాహుకులైరి. విద్యయను మిషమీద పాలకు లవ ప్రయముల మనచే కట్టించుటేగాక అవిలేనిది జీరించుట దుర్ల భమనునట్లు జేసిరి మొత్తముమీద త్రివిధ సంస్కారము జరిగిన నది. నిర్విర్య నిర్వృత్తి, నిస్తేజులమైతిమి. స్వేచ్ఛయందు ఆశ మాత్రము చావలేదు

తిరిగి 20వ శతాబ్ద విభజనాంతరము స్వేచ్ఛాచేకము తలమావినది, 1906 సంవత్సరమున కుప్పించి వెలువడిన స్వేచ్ఛ యను సెలయేరు కాలవశమున 1920 సంవత్సరమున సహాయని రాకరణోద్యమరూపమున మహాప్రవాహమై సామ్రాజ్యమును సహితము ముండుచుంకించెను. ఈగను పట్ల సమకట్టుకప్ప తనన సుంగయత్నించు పామును చూడనట్లు పైందవరాజ్యమంద కృషి సల్ప పాలకులకు యితరజానుల స్ఫురణయం దుండలేరి. ఆంగ్ల రాజ్యమును తమయగు భద్రపరుమహాచిన పూతమైన రో మకాసామ్రాజ్యము గృహకల్లోలములచేత యాదేశము విడువవలసి వచ్చునని లిలించెనా? ప్రపంచం దు పాలక పాలితరాజ్యములు రెండే యుండిన కాశ్యేత దాస్యప్రయత్నము సఫలమైన సఫలము కావచ్చును. కాని విశాలనిశ్యయందు ఘనీభవించిన స్థిరపదార్థ మెన్నటికైనను వెలువడక తప్పదు. ప్రపంచము వంకండుటకు

స్వరాజ్యము పొందుచును? అస్పృశ్యతానివారము పూర్తిగా జరుగుచునకు వేచియుండవలెనా? లేక హిందువునూ ముద్దీయనమస్య పరిష్కరింపబడుచునకు నతిపీయంతనా లేక, దేశీయులందరు సేకభాషాపాఠశిష్యము సంపాదించుచుకా? లేక శ్రీపథంమము జ్ఞానోదయమగునరకాపట్టి మహాత్ములైన వార సమస్తతననై స్వరాజ్యము గాని

పరిష్కరింపబడవని నానమ్మకము. పీఠ్యవంతుడగు మానవుడు
రోగముల నెట్లెదిరించునో స్వాతంత్ర్యమును పొందినరాజ్యము
తీర్లు క్లిష్టపనుషులపహితము పరిష్కరింపగలవు. స్వరాజ్య
మన్న నెట్లు నిర్వచింపవలెను? నలనరాజ్యకుల్యస్వరాజ్యమా
లేక పరిపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమా?

ఒకమానవుడు సోదరమానవునికి యూజింగ్ మనుజేయుట మానుషముకాదు. వలసరాజ్యములపాటి స్వతంత్రత నాశించుట యస్వభావముటులండ చరిత్రకు విరుద్ధము. United States of America పూర్ణస్వతంత్రత పొందుటచే షాడతకశలతో విరాజిల్లుచున్నది. ఆంగ్లేయులను కన్నడదేశస్థులను ఒకజాతి వారయులను కెనడాదేశము పూర్ణస్వతంత్ర్యము కోరుచున్నది. ఏదేశసమస్య లాదేశముచే కాని యొకదేశసమస్య లింకొకదేశ మున కుండజాలవు. పూర్ణస్వతంత్రయే కెనడాదేశీయున కున్న యెడల ఆంగ్లేయసంత్రులు కల్పించిన జర్మనీ యుగ్గండు యుద్ధమున కెనడాదేశీయులు పాల్గొనియుండినది. స్వరాజ్యము వలసరాజ్యప్రాప్తిన మనదేశమునకు ప్రసాదించుటవలన పాలకు లకు నష్టముతప్ప లాభములేదు. ఏలనన యొక్కంగల ఆంగ్లేయు లకు ఉద్యోగములు పోవుట తమపరిశ్రమలకు విక్రయకాలాలు పోవుటటుండ మనదేశరక్షణ భారము పాలకులమీద పడుటచే ధనవ్యయము, అదియటుండ పాలకులకు యీజిప్టు, పాలెస్టైను

మొదలుగు దేశములతో యుద్ధముసాసనన మనసేవల పంపి వారి
 స్వేచ్ఛావిరహితుల జేసిన మన కేలాటిలాభము? గంపెద్దుచీకటి
 నెత్తినవేసికొని పాలకుల కనుసంజ్ఞల మెలగవలసినప్పు స్వరా
 జ్యమువలన లాభమేమి? కాన సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమే హిం
 దూదేశమునకు పరమావధి. వలసరాజ్య స్వతంత్రత చాలునని
 కొందరు, పూర్ణ స్వాతంత్ర్యముని మరికొందరు భిన్నాభిప్రాయ
 ములనా రుండవచ్చును. కాని దేశీయ మహాసభ సంవత్సరాంత
 మున వలసరాజ్య స్వతంత్రత యివ్వకున్న పూర్ణస్వతంత్రత కోర
 బడునని తీర్మానించుటవలన పెద్దనకవి సార్వభౌముడు మనున
 రిత్రలో కోరియుల విషయములో చెప్పినవాక్యము సార్థకము
 గుచున్నది. రాజుకు చప్పుళ్ళా కుండేళ్ళను పెదరించునవి,
 ప్రపంచములో జ్ఞానోదయమైనకొలది బుద్ధులు వికసించవా?
 మానవుడు తనసహజహక్కుల వాగింపందా? నాయకులు పట్టు
 నట్లు ప్రాముఖ్యమొనగి తమ విధికృతకార్యములయందు ప్రము
 త్తులైరి. పూర్ణస్వతంత్రత పరమావధియైననో సాధనము లేవిధి
 కాననభలలో ప్రవేశించి పాలకులకు తోడ్పడి వారిని

నిగ్రహము న కదురు మాడవలయువా
లేక ఆందు ప్రవేశించి పూర్ణమైన
నిష్కలమైన నిరోధము సాగించుటచేత తిరిగి బహిష్కార
ములతో సహాయ నిరాకరణోద్యమము ప్రారంభించి విజృంభించి
సామ్రాజ్యమునంతయు హాకించి మహారాష్ట్రమాత్రము విశ్రేమింప
జనులు తానహమగోల్పోయి భయవశులగుటయు సమయమునకు
వేరుచున్న పాలకులు ప్రజల నంగద్రోకి చీకాకుపరచిన సమయ
మున దేశబంధు చిత్రరంజనుడు శాసనసభలముట్టడి సాగించినపు
కట్టి నీరసముతోనున్న ప్రజల మరల నేకోస్తుఖుల జేసి శాసన
సభల ముట్టడించి ప్రవేశించి నిరంతర నిరోధము సాగించి పాలకుల
చీకాకు పెట్టినగాని ప్రజలలో మరల నుత్సాహము రగిల్చి
దని యామహానియానికి గోపరించి ఆసేతుమీమాచలము ప్రాంత
రము సల్పెను. సహాయనిరాకరణోద్యమము బాగ్దోల్లో జరిగి
వలసిన సగుష్టి శాసనలిరసాగ్రమువరకు పూర్ణముగా సాగి
యొండినను లేక చిత్రరంజనుని శాసనసభాంతరాళ నిష్కర్షణ

దేవను మనదేశచరిత్ర యీహాటి కింకొకవిధముగా సంజెల్పినది. ఈహాటికి, రాజ్యమా, పూజ్యమా యనుసమస్యల చాటి నేర్పాడుచున్నది. తనివీడిన చరిత్రచూచుచుండెడివారము. కాని నిర్దిష్టమైన నీటి జమైన ప్రజల సమాసములలో నూనరక్షేత్రములలో మల్లెనాదలగిరి కాలంచున్న యినుమువిన నీటిబిందువులపొల్పి యెట్టిమహాత్మ్యమైన యుద్ధమునైనను నచ్చియే పుట్టినవచ్చుచున్నది. దేశాభిమానసూక్ష్మమును దేశాభిమానపూర్ణులననుజనులు బహుసంఖ్యాకులుగ నుండ మహాత్ముడుగాని యేచేయగలడు. శాసనసభలు కల్గుదుకాణములనంటివి. లోపలపోయినవారికి ముగిసినవాని కలుగునను మహాత్మునివాక్యముల రాష్ట్రాభిమానసభలలో పూర్ణముగ సార్థకమయ్యెను. పూర్ణనిర్దిష్టము, అర్థనిర్దిష్టమయ్యెను. అర్థనిర్దిష్టము పరస్పర విరోధమయ్యెను. స్వరాజ్యవాదులు శాసనసభల ప్రవేశించునాడునపుట్టి యీహాటిని మచ్చునకైన గానరాకున్నది. నజ్రమునైన యీహాటి స్వరాజ్యయోధులు శాసనసభ మదతచిహ్నము

నీతి కన్న పలననై పోయిన వృత్తాంతము జగద్విదితము. నా
స్వరాజ్యమంత్రప్రీతికారముచేసిన మహాయోగులు నేడు మంత్ర
గుమ్మముకడ మసల రసితలైరి. మొదలు కాసనపథిలో
బహుసంఖ్యాకులగ ప్రవేశించుట దుష్టరమయ్యెను. అట్టియ
కాశము కలిగిన రాష్ట్రములలో కూడ బహు
సంఖ్యాకులు బహువిధ సంఖ్యాకులుగా మారు
చైర్వముచిక్క. పట్టి సామ్రాజ్యకాసనపథిలో చ్వరా
పాష్టివారు మాపుచున్న విరత్వము రాష్ట్రీయకాసనపథిలో
కూడ ముహూర్తములము ప్రవర్తించియుండిన, మనమిం
గులకనగా నుండిపోయె కామ. దినికి గూనపురిగొర్వలు

మొక్కటియే కారణము కాబాలదు. సానికసంధులలోన కాసన
సభలలోను స్వరాజ్యవాదులు బహుసంఖ్యాకులు తొప్పించు
నాందోళనలూ “మండికి” ప్రాముఖ్యమున్నది “మనసును”
త్రోసివుచ్చుటవలన తాత్కాలికపు స్వరాజ్యముల సభలలో
ప్రవేశించనయ్యె. సహాయనిరాకరణోద్యమ ప్రారంభమున సత్విన
ప్రచారము; స్వరాజ్యవాదుల కాసనసభలకు పంపునాడుకూడ
సలిపియుండినయెడల నిజమైన స్వరాజ్యవాదులు బహుసం
ఖ్యాకులుగా సభల ప్రవేశించగలిగియుండెడివారే కాని, అట్టి
ప్రచారము ధనాభావముగలుచేతను, కాంగ్రెసుసభ్యులలో రెం
డుతెగ లేర్పడుటచే ప్రచారకులలో నుత్సాహముతగ్గుటచేతను
స్వరేఖోవిజృంభణాయత్న పురుషులుగవులు స్వరాజ్యక్షల్లో
నూతనముగా జేర్పించి కాసనసభలకు పంపుటచే తాము కాసన
సభల వశేషరమకొన మరచి తాము యాసభలకు వశులై స్వేహి
క్షులభారముండి రక్షింపగలగలిగి స్వరాజ్యవాదుల నెలువైతి విల
సింపగలమని జేరిరి. ఇట్లే నిరంతరము స్వరాజ్యవాదుల నెలువైతి
ధీర్వృషిక యోగోన్ముఖముగ పరస్పరవిత్వానమునో పనిచేసి
యుండిన తమ పూర్వపాండిత్యము మొక్కబోవునని యెంత
కాసనసభాబహిష్కారకులు స్వరాజ్యవాదులకు చేయూతయొ
సంగిన, స్వరాజ్యవాదులు మండికై ప్రాముఖ్యక స్వరాజ్యవాదు
భ్రువులపొనాడిన, యీనాటికి స్వరాజ్యవాదులు పాలకులగుండె
ల లగాముల రీతి నుండిడివారె. కాని
అల్పజ్ఞాండరు చాడి వెడలిన నాటి నుండియు

దేశమున అవిశ్వాసము అపైర్వము నిరస్థాయులై నిర్బలములై సమయమునకు బుద్ధిమాంద్యత తలయెత్తుచున్నది. స్వరాజ్య నాయకుడైన యొక్క పటిల మహాశయుడు పాలకుల యుద్ధాస్పీనిశ్వాసములు మహార్యమాత్రము బంధింపకలుగ అట్టి మహనాయకసమాహమ శల్వసారధ్యము లేనిచో పెండ్లమహాశాయము సాధింపగలుగవండెడిది. గతజలనీచబంధమున కింతటితో స్వస్థిజెప్పి కర్తవ్య మాలోచించెదము. అతోకన్యకను పాదపర్యవారమునగాని ఖుష్పించుభాతి గొట్టి పాలకులైనను నిరోధము చేతగాని పశనములుగాదు. రాజ్యము నిరోధనాధికముగాని కైకడీయముకాదు. ప్రసవవేదనలేక శిశుప్రాప్తి కలుగనట్లు ఆత్మార్పణములేక మోక్షోదయములేదు. మాంటుఫర్డు గార్లకుమ్ర-సంస్కరణల నిస్సార్థత ప్రపంచమునకు తేటతెల్లమైనతరువాత స్వరాజ్యవాదులు కాననసగ్ధులలో చేరువనిన మహాత్మా-ర్థమేమియు కనుపించదు. సత్వరస్వరాజ్యప్రాప్తికి కాననసగ్ధుల బహిష్కరించు నవసరము మరల కలుగనున్నది. సర్వత్ర మహాసంభవమగుగోరినరీతి వలన రాజ్యస్వాతంత్ర్యము సంపత్తురాంతమున పాలకులిచ్చెదరను నవీయాస నాకు లేదు. సామ్రాజ్యసంస్థాపనయందు పాలకులు స్వజనము నెందరి కోరికొర్యియిరి. 1857 సంవత్సరమున జరిగిన స్వత్రంత్రసమరమున జయముగాంచినను యెందరైనా మహాశయమున కింతటితో

తనకీరము తుత్తునియలగుచున్నను ప్రాణము పోవునం
వగు పోరాడి నెల్లొక ప్రభువు జయించుకొనిన సామ్రాజ్యము
మనో, క్షేణమొదలగు యోధుల రక్తముతో తడిపి వాకికల
ములమీద గట్టిన సామ్రాజ్యము పాలకులచేకమున నస్తువుల కష్ట
ములేక నమ్మ నగల విక్రయకాలలు గలిగినట్టి రాజ్యము, పా
కుబాహిణ్యోగ్యపనుస్థు పూరించు రాజ్యము, భారతీయులు గష్ట
స్వరహితో నడిగినంతమాత్రమున జారవిడిచి గృహస్థులు
తామునుచేనా? నిజముగా జాతీయమహాసభకు భయపడి పా
కుతీ సంపత్తిరానంతరము బాధ్యతాయుతప్రభుత్వము భార
తీయుల ప్రసాదించెదరా? బాధ్యతాయుతప్రభుత్వము శీఘ్ర
కాలములో భారతీయుల నెత్తిపై పాలకులు పనగ్రహీతుర
తనానపడు నాయకులకు ఇచ్చివే ప్రభువు నేడు చక్కగా శృం
గితము చేసినందు కళిసందింపవలసియున్నది, అన్నమోరా
నంబ్రాయని యువకులు బాసినవానికి తిలావగమము స్థాపిం
నట్లు బాధ్యతాయుతప్రభుత్వము పర్యవశానమునకు వెంట

యిష్టమునకొక బాధ్యత మున్న ప్రభుత్వమును ఆధినితేత
జ్యోతిషంబ్రాహ్మణులు, యెట్టివిధమునను గలగములు ముగించెను
ఇంతయు ప్రస్తుత ప్రదర్శనము యేకాలమునందు యేదేతముందు
జరిగియుండును. ఒకమానవుడు ముహూర్తమాత్రము ప్రపంచమునంతయు
మోసముచేయుకలిగిన కలంగుగాక, కొండొకమా
వుడు కొందరినిమట్టును ఆన్నివేళల మోసముచేయులగవచ్చును
కాని సర్వకాలముల సర్వప్రజల సేవానవుడు మోసముచే
జాలడు. దేశనాయకు లిన్నివార్షముండి యింతయందొక
డుమండుట మహాత్ముని సహాయనిరాకరణోద్ద్యమవిజృంభణః
దేశబంధుని శాసనసభాంతరాళనిరోధము స్వరాజ్యముకొర
తేక స్వరాజ్యనిర్వహణమునకా? మహాదోషుడు! ఇర్విక్ ప్రభు
వేనవేలమైప్పు ప్రయాణముచేసి మార్గాయాసముచే మిగులసాక్షి
లనబుద్ధియునుంబ యుపయోగించిన నేక్షిప్తముస్థలం
తననేతీయులతో తలపట్టుపట్టి తుట్టుతుడును నీయాశ్చర్యము
భారతీయుల నందింపుట భారతీయులందఱు హులలులు
నిరసనబాసము చేపుకఁగోచుచున్నది. ఈనిర్వహణమున
విశేష మేమున్నది? 1917 సంవత్సరములో మాంటాగును
యేమిమడివెనో 1858 సంవత్సరము విక్టోరియాచక్రార్హము
యేమివెలుపదెనో నిదానించి వదిలి యర్థము చేసికొని
1858 నుండి నాటికిని సేటిక, ఆపరియైన మాన్యుకనునింప

నాటినుండియు పాలకులు దాము ధర్మకర్తలు మాత్రమేయని యు ప్రజలు సమర్థులు కాగలకాలమునకు వేచియున్నామనియు చెప్పుచునేయున్నారు. ఇప్పు డియ్యార్యులపునర్వచనము నాటి వాగ్దానముకన్న యేమిమిన్నయో దుర్బిణీయంత్రమున జూచిన గాని తెలియుదు. 1858 సంవత్సరములోని వాగ్దానముల నింత యెవరు పాటకు లెందరకు చెల్లించిరి. దైవతమున తమస్వాధీనమైన మానవజాతిని స్వరాజ్యపాలన కేంద్రము నుద్ధముజేసిరి? పాలకుల విద్యావంశంబు గావించిరా, దారిద్ర్యము తీర్చిరా? స్వరాజ్యమునకు తయారుజేయుట నిరాయుధుల జేసి జాతీయ విద్య మున్నవనై నచిరనియకుండజేసి కల్లసారాలమీద వచ్చు రాబడిని విద్యానిధానముమీద భర్తయ్యును ముడిపెట్టి దేశవృత్తుల రూపుమాపి విదేశీయుల చేతముండిన నుప్పించి రాజద్రోహ మను మిగిలె. దేశాభివృద్ధి కాగారముల కంటి దేశాభివృద్ధి మామూలు పురికొల్పనంతకును ముద్రాజాలములను పోకార్చి కాబోలు? ఇది వింతి స్వరాజ్యము? గానిధానము. 1917 సంవత్సరములో మొదలగునంతటిగా ఎట్టివాగ్దానములు భాష నుచ్చి పాటించుచు. బాధ్యతాయంత్రపుత్వము సొందూదేశ మీన కచ్చుటకు సంకల్పముట! మంచిదే. కాని అంతయు యొకవారిచేసిన దే. ఇది మామూలుగ్రామీ గ్రహించి అంతలంచెలుగా నిగ్గులులు మించె. కాని ఆ అంతలు పరిశీలించి చూచియోపద్రవించి చిత్తుచేయు దాక్తులు వాడెడు ముందుబొట్టిని కానవచ్చు. ఇక నేడు రాజప్రతినిధి చేసిన ప్రతిష్ఠ గమనింపుడు. అధినివేశరాజ్యములతోపాటు స్వరాజ్యము ప్రాప్తిపరచేయుట నిశ్చయముట. కాని కాలపరిపక్వము నకు వేచియుండవలెనట. స్వేచ్ఛికొరకు భారతీయులు ప్రాణ సమర్పణముచేసిన 1857 సంవత్సరమునుండి నేటివరకు పరిపక్వము కానికాలము పాలకులకునచ్చినట్లుపరిపక్వమగుటయెన్నడు?

రాజప్రతినిధిగారి శ్రమములలో మాలదానమెగాని మాలదానము మున్నవనై న కానరాదు. రాజప్రతినిధి కేంద్రించిన సానుభూతియే నిమగ్నమయినదయిన నేల యీ మెరుపులను పంచుట! ఏల నాంబమూర్తివంటి దళనాయకులను కారాగారములందుంచుట. రాత్రి పగలు స్వరాజ్యము కొరకై పలవరించి త్యాగశీలములు రట్టుపెట్టినగాని రాజప్రతినిధిగా రివ్వబడమకొనిన స్వరాజ్యమునకు భారతీయులు నిదులు కాదుకాబోలు. ఇట్టిమాటలకే వ్యాపారాదులకు దేశ నాయకు లెందరో యుండవచ్చును. కాని నిజమైన భారతీయుడు మోసపోవువాడు కాదు. నిజముగా రాజప్రతినిధిగారు వా గ్రుచ్చినట్లు పాలకులు మనయెడల సానుభూతికలిగిన తిరిగి నాయకుల సమావేశపరు మెలకే? సర్వప్రతినిధిగారు సమావేశమై తయారుచేసిన ప్రణాళిక నేల యామోదించు? మనదేశనాయకులకన్న మనశీలిగతులు మనపాలకుల కెక్కువ తెలియుననియో?

నిజముగా స్వరాజ్య మియ్యదలచినపాలకులు కాలనిర్ణయ మేలవేయుచున్నారా? అమెరికాదేశము ఫిలిప్పైన్ ద్వీపముల విషయములో నట్లు చేయలేదా? హైదరాబాద్ బాధ్యతాయంత్రపుత్వమున స్వతంత్రముకాదన్నను రాజప్రతినిధి స్వతంత్రమేయన్నను అట్టి స్వతంత్రత ప్రాప్తిపరచేయ కన్నంతరకు భారతీయుల కేటలాభము? పరిపూర్ణ స్వతంత్రముల ప్రచారమున కంత రాయముకలిగించి నాయకులలో కక్షలు కలిగించుటకు వచ్చిన యా మొగ్గును భారతీయులు ఎక్కడ? గు రెడునుదురుగాక. స్వలాభము నాంది మోసపోవుటకు సిద్ధముగా నన్ను నాయకులమీద నీమచ్చునుండు పనిచేయునుగా? త్యాగమార్తయిన నాయకశిఖామణుల సేమియు చేయజాలకు గాజీయనిర్బంధితుల విడిపించి యానిర్బంధవిధానము ప్రార్థముగా త్యజించి తత్సంబంధమున వ్యామోగములకు స్పృశింపగాని భారత నాయకులు దొరతనమువారితో సంప్రతింపునకయ్యకొనరాదు. మైదునున ప్రకమున ప్రార్థముగా బహిష్కరించునన్నునుసంపూర్ణ స్వతంత్రనాయకులగు జవహర్లాల్ పండితుని జాతీయ మహాధి కధ్యక్షునిగా నెన్నుకొననన్నను రాజప్రతినిధిగారి కింగ్రమలజేయించెడిది కాదు. కృషికినెనగలము లంభించునుగాని మించి లభింపకు. కుండను పండితులొందుచినను కుండెడు జలమే ప్రాప్తింపదుగాని యెక్కువలభింపదు. దైర్ఘ్యమిక్కువట్టి దేశనాయకులు మహారాష్ట్రము పట్టుదలపడకనిలిచిన మోక్షద్యాయులు తెలివబును. స్వేచ్ఛాప్రవాహము తెలియలేదు. గతమున గతములన్నిటిని ముంచుచుచున్నది. 19-వ శతాబ్దములో బెంగళీని జాతీయత 20 వ శతాబ్దములో సర్వజనప్రాభుత్వము దోసిలియొద్దనున్నది. స్వేచ్ఛయనుపదమున కకమాత్రమిక ప్రము కలిగినది. స్వేచ్ఛ యన్న దేశస్వేచ్ఛ గాక మానవస్వేచ్ఛయని నిర్వచింపబడుచున్నది. వితర్కించి చూచిన స్వేచ్ఛ కల దేశములలో మానవుని కి నిజ బాధున స్వేచ్ఛ యున్నదా? దననంతుడు ధన విరహితుల బానిసలుగ జూచుచున్నారట. “బలముగలవింసంబులు బలవిరహితులను భక్షించు క్రియక బలవంతులైన యునువులు బలవిరహితులను రభరభానముల నృపా” యని అర్జునుడు దర్బరకాలో నుడివినంతి ప్రస్తుత నాగరికతకు సార్థకమగుచున్నది.

స్వాధీనము కల్గింపజేయునమా సార్వభౌముడు ప ద్రక్షుడునునగు దేశనాయకు స్వతంత్రము నభివర్ధింపని యెవరు? స్వగౌరవ పోకార్చుదేశములు స్వతంత్రతదేశము లైనను

ప్రజాసామాన్యము ప్రార్థముగా స్వతంత్రమునభించుచున్నారా? కులభేదములే మనదేశము హైన్యమునందుండ ధనభేదములే పోకార్చుతులుకష్టముల పాలకునున్నారట. కొకరిరాక వసంతాగ మము దెల్పునట్లు మహాశూల యాగమును మోక్షదయము దెల్పును. “మానవుడు పుట్టుకచే స్వతంత్రుడు, తనయువృద్ధులమీద స్వతంత్రము కొలుపోవుచున్నాడు గాన నిగ్గుంధించియైన నాత ని స్వతంత్రునిగా జేయవలయునని యాసోపండితుడు చెప్ప, ప్రపంచము ప్రేమయము మానవులందరు సమానులగాన సమా నముగ జీవించుట స్వభావముని టాల్స్టాయి మహాజ్ఞాని చాట ధనంతుల దాడి యెన్ని వాళ్ళు సాగగలరు?.

East bowed low before the blast
In slumber deep disdain
Let the legion's thunder past
And plunged in thought again.

ప్రపంచములో మహాప్రళయము లెన్నికలిగినను తూర్పు దిక్కువారావంతయును మార్పుజెందక గాఢసమాధియందుండెదరని యధి తేవించిన ఒకమహాశక్తియనినూటల రిత్తుచ్చి జపాను చీనాదేశములు మేల్కొని విజృంభించుచున్నవి. అంధకారమునను అరబ్బులకుడ కల్మషభూయిష్టమై బాల్కన్ మంత్రిగారి పూర్వమును గ్రహించి బహిష్కారాయుధముతో జ్యూనిస్ నెదర్కొనుచున్నారట. అత్యున్నత భూయిష్టము యన అంగ దేశమునకుడ దొరలప్రభుత్వము ముగింపునకొచ్చి కార్మికవాదుల పగముల గైకొనిరి. కాని వారు నిజమున కార్మిక ప్రతిధులుకారు; గాన చిరకాలము ప్రభుత్వభారము వహించెదరను నమృతములేదు. ప్రస్తుతమున్న పక్షములలో యేపక్షమైనను (Capitalist) ధనవంతుని పక్షమున కెరిగినదే. ముఖములు మూడుగాని బొమ్మయొక్కటియే. జ్యూని ఇంగ్లండుదేశము లను జరిగిన మహాసంగ్రామము నాటకుండియు ధనవంతుల పేరానదీర్చుటకు ధనహీనులు సేవలోచేరి ప్రాణార్పణ జేయవలయునా?

ప్రపంచము కొల్లగొట్టిన మాత్రమున కార్మికుల కేమిలాభము? కార్మికులతో, కార్మికులు పోరాడుటయు భూస్వాములు ధనవంతులు లెక్కలేని ధనార్జనచేయుటయు యుద్ధములనలన తమకుకలుగు లాభపప్తముల జనసామాన్యము గ్రహించినది. మానవములుంబయులో నెల్ల భేదములు మానవ దౌర్జన్యములనలన వచ్చు సంగతి క్రమశః గోచరము కాబోచ్చినది. దైవము తనమిలిలేని యాదార్యముతో సృజించిన వస్తువునయ్యెను లందరు సమముగా నేల యనుభవించువాడను? ప్రపంచములో దైవము సృజించిన భూములకు మానవులెట్లు స్వాములు? ఏనాడు భూదేవి యందు ముక్కాగ్రము జనించె? యానాడు మానవుడు స్వర్గమునకు దూరదైనాడు. విశాఖిక్యములో మానవులందరికీ కుటుంబము, మానవుడు తనకృషిచేసి సంపాదించుకొనినది దానను భరింగల సహజము. కాని సోమరితనము పురికొల్పు వారసత్వము లేమిటి? ఇదియంతయు నహంకారజనితము. దైవమిచ్చిన సమస్త భూమి మానవుడు దాచుకొనుటకేమి హక్కున్నది. ఇట్టిసమస్త భూమి మానవజాతిని కుడిలించి వేయచున్నది. కొలదిదనులలో నానా జాతులలోని రాష్ట్ర కులాలక సంఘమై యంత్రాయధికారులందరికీ సంఘమై డికోనిన డికోనిన వచ్చు. ఇట్టి సంఘములలో భారతీయుల కాశ్చి నాస్థ్యమునం దాంగ్లేయులు లుండకాలరు. మనమోరినను కొరకున్నను ప్రపంచ పరిస్థితులు సత్వరస్వరాజ్యప్రతిష్ఠి మాచించుచున్నవి.

ప్రాతపధతులే యెట్లు ప్రబలనీక
క్రొత్తమాత్రము లెన్నియో మార్పుజెందు
శతాబ్దమున కలగును కలిమి లేమి
దైవ మీరితి తనది దీర్చుచుండు.

యని టెనిస్కో మహాశక్తి చెప్పినట్లు ప్రపంచమంతటను మహా విప్లవము జరుగుచున్నది. ఖండాంతరముల జరుగు మాతనమార్పులు హిందూదేశమునకుడకలియజెల్లకమానవు. మానవజాతియంతయు తిరిగికరుటకు విశాలవిద్యాధికారి సంఘవిప్లవమును మూస తయారుచేయుచున్నాడు. ఇక సస్పృశ్యులు, సస్పృశ్యులను వాదములు సాగవు. మానవజాతిని బానిసలు పాలకులనను రెండుజాతులు గ నేర్పరగు “అరిస్టాటిక్” పండితునివాద మెంత నెగ్గినదో మానవజాతిలో పుట్టుకతో సస్పృశ్యులున్నారనువారివాద మంత సుమలమైనది. నానాజాతిసమైక్య నానయమున పరాశరముసస్పృశ్యుల పట్టిచేలాడుమానవులు మోసాస్పృశ్యులగుచున్నారట. “Knit together in silken bonds of divine love. Oh! what ignorance is this? అను ధర్మమాత్రముల నాచరణయం దుండుటకు సన్నాహములు జరుగుచుండ పూర్వచారపరాయణులమనియు, భూస్వాములమనియు, యంత్రాయధికారులమనియు, విజ్ఞానివారికి నిక తావెక్కడ నుండును. ఇట్టియాదర్శ ప్రాయమైనస్వరాజ్యము భారతీయులు నాంధ్రవంశియున్నది. పోకార్చుతులు దైవదత్తముయన యెన్నువు మానవజాతి సమముగా పండుకొనుపడదీ చొప్పింప వెంత ప్రయత్నించినను భారతీయులమూలమాత్రమున సాధ్యార్థి కగును నిమగ్నము కర్మతత్వము ఖండాంతరముల గ్రహింప నలవియన్నది. సర్వమానసాప్రాప్తతకు సంసిద్ధులగుట భారతీయులమగుట కొడుచున్నది. భాషసాభాగ్యము యువకు

లమీద నాధారపడియున్నది. కాల మెన్నడు నొకతేరితి నుండబోదు. టైమారులే మను ముగిచకవర్తి తుర్కి-సుల్తాన్ పరాజితుడేసి శృంఖలబద్ధుడై తనయెడల నిల్వ నతని జూచి నవ్వగా, కాల మొకరిగానుండదు గర్వింపకుమని, సుల్తాను లజ్జతుడై యన, పరాజితుడగు శత్రుని జూచినవ్య సజ్జ గర్వాంధుడను గాను. నీ కొకకన్ను లేకుండుటకును నే నంగవిసానుడ నగుటకును మనయిద్దరి యంగవై కల్మషమును నవ్వించి. తమింపు మని మారుపలికెను. కొండొక కాలము ప్రకాశించిన రోముసా మ్రాజ్యము సారసన్ సామ్రాజ్యము ప్రాంతసామ్రాజ్యము క్రిశేషములైనవి. “కారా రాజులు, రాజ్యముల్ గలుగజే గరోన్నతికాడెందరే, పేరై నకాగలదే...” అనేక రాజ్యములు పుట్టినవి గట్టినవి. అనేక రాజ్యాంగములు వెలు వడినవి అంతరించినవి. దైవమిఖతలన దీనదశయందున్న రాజ్యములు దైవానుగ్రహము కలుగ తిరిగి వికసించుచున్నవి. పాలకులు సంవత్సరాంతమున నుముఖులు కానిచో సమరము ప్రారంభము కాగలదు. అట్టి సమరము నడపవలసిన భారము యువకులపై నున్నది. కాననతిరస్కారము వ్యప్తిగను సమస్త గను దేశమందంతటను సాగించినగాని జయముచేయరదు. వ్యక్తి గతముగ కాననతిరస్కారము, మద్యపాననిషేధోద్యమమునందు చొప్పించిన సర్వజాతులవారి నేకోన్నతముగ నడపింపవచ్చును. సమస్తకానన తిరస్కారమునకు జనసామాన్యమును తయారు చేయుభారము యువకులమీద నున్నది. కాననతిరస్కారమునకు నిరోధము ప్రవేశ పెట్టవలసినవైన 50 సంవత్సరములు దాటిన నాయకులకట్టిపని నియమింపవచ్చును. దౌర్జన్యరహిత కానన తిరస్కారమునకు యువకులే తగినవారు. ఇట్టి యువక సైన్యముల చేపూర్పుటకును, నడిపించుటకును, ధనము చేపూర్వల యును. ప్రాణార్పణమునైన సంసిద్ధులగు యువకు లీస్వతంత్ర సమరమున కాశ్చానింపబడుచున్నారట. దేశభాగ్యమును స్వతంత్రము ను ఆకాశముండుండి గాని లోకము నుండి మాచుట కాశపడునా రిందు చేరగూడదు. క్రికొరకు కవచకుండలముల కొనీయిచ్చిన కర్మశత్రులకుగాని మోక్షద్యాయము లేరెవ్వడదు. రాజోవు స్వరాజ్యవిధానమునందు సర్వమా నవసత్వము పొందియుండవలెను. అట్టి స్వరాజ్యమునకు సర్వ మానవకల్యాణమునకు కాశ్చతప్రపంచవిముక్తి నాంధ్ర యువకులేగాక భారతీయ యువకులందరు సిద్ధముగా నున్నారా?

“అనన్త మాసద్గమయ, తమ సోమా బోధితిరయ, మృత్యోర్నా అమృతంగమయ” అస్తిరమునుండి స్థిరపదార్థసిద్ధి, అజ్ఞానమునుండి జ్ఞానసిద్ధి, మృత్యువునుండి మృత్యురాహిత్యసిద్ధి కలుగు మార్గముల నన్వేషించి పరంబోధితి ఖండాంతరముల జెరిగింప భారతీయయువకులు సంసిద్ధులయ్యెదరా? దేశ కాస్థ్యకృంఖలము లచే బద్ధులై తమ తండ్రులవలె నిర్విద్యులై నిస్తేజులై కాలము బుచ్చెదరా?

అజ్ఞేరవ్యాధి కనుపించెనా?

అట్లుంప కడుపులోపసరు ఎక్కువగా చేరుటకల్గునే యిట్లుగట. బాధగానున్నప్పుడు 'Bisurated' Magnesia టైనులే టెడ్ మెగ్నీషియా నుపయోగింపుడు. వెంటనే దాని సారము నగింది, కడుపులోని బాధను తగ్గించును. టైనులే టెడ్ మెగ్నీషియా, 'Bisurated' Magnesia కొనుగత్తుడు పె కాగితముమీద 'Bismag' లిన్ మార్క్ గుర్తును గమనింపుడు.

మో హి నీ తైలము

5 తులీ మానగల సీసా 1-8 0-12-0
శ్రీపురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది.
ఇది మనఃపరిశ్రమము జేయు విద్యార్థులు, స్త్రీదక్ష ఉద్యోగిగనులు మొదలగువారికి గుణినిద్ర, విశ్రాంతి నిచ్చును నుందరలు మోహలహ్యములకు ప్రాపకులగుటకు మనోహరము! వెంచి కాపాడును. ఈ తైలమునందుల రమణీయమగు గువాను చెప్ప నలవి గాదు. తలకు రాచి దువ్వకొనిన ఇరుగుపొరుగు వారలకుగాడ పరిమళము వ్యాపించును. తలలో చుండును పుక్కి నియ్యదు. దీనియందు మనోహరమగు సువాసనద్రవ్యములను చేర్చి తయారుచేయించి వేలకొలది సీసాల విక్రయించి మెప్పు బడయియున్నాము. వేయేల, ఒకసారి పరీక్షించిన నిజము తెలియగలదు. అమృతాంజనం డిపో, బొంబాయి - మదరాసు.

మోహిని తైలము
చిరకాలమునుంచు ప్రపంచమంతటను అ కవలముందికి కుదిరినదే శ్రమలయ్యుండునా ముయ్యంతకంటెగి శ్రమందెయ్యులదెనిగో ప్రభావతినాందియున్నది. చెముడుచెవిలో మోహిని తైలము కారుట, కుదరనిచో మోహిని తైలము తిరుగయిచ్చెదము.
బుడ్డికి రు. 4-0-0. వి. పి. బుడ్డి పేరు.
డాక్టర్ రత్నం బ్రధర్మమెడికల్ హాస్, మారుటరు, కృ. పాటిల్.

మొట్టాడు ప్రమాదము

ఒక మార్వాడీమార్పులో దొంగతనము:— పెరంబూరులో నొక మార్వాడీమార్పులో సుమారు 5000 విలువగల నగలు గజరాత్రి దొంగతనంబడెను. పోలీసు వారు దర్యాప్తు చేయుచున్నారు. (అ. ప్రె.)

మోటారు ప్రమాదము:— నేటి యుదయమున మాంటూరోడ్డుమీద స్పెన్సరు కంపెనీదగ్గర నొకమోటారు లారీ యును జట్కాబండియును డికోసెను. జట్కాబండిలోనున్న ముగ్గురికిని జట్కాబండివానికిగూడ స్వల్పగాయములు తగిలెను. వీరికి రాయపేట ఆస్పత్రిలో చికిత్స జరుగుచున్నది. మోటారు లారీ డ్రైవరుగ ఎం. మాణిక్యం అనువానిని పోలీసువారు అరెస్టు గావించియున్నారు. (అ. ప్రె.)

బాలుర దెబ్బలాటలో ఒక బాలుడు మరణించుట
మాల్వో కొండరుబాలురు గత ఆదివారమున గాలిపడగ నెగరవేయుచు దెబ్బలాడుకొనిరి. అందొకబాలుడు భక్త వత్సల అనుపేరుగల 15 యేండ్లవిద్యార్థికి గట్టిదెబ్బకొట్టగా భక్తవత్సలు స్మృతిదప్పి క్రిందపడెను. ఇతడు జనరలు ఆస్పత్రిలో గజరాత్రి మరణించెను. దెబ్బకొట్టినబాలుడు అరెస్టు కాబడియున్నాడు.

హిందీ ప్రచారక పత్రిక:—రెండు హిందీ పథలు సమావేశ పరచుటవలన కార్యభార మధికమగుటచేత హిందీ ప్రచారక పత్రికయొక్క అడ్మినిస్ట్రేషన్ సంచక వెలవడుట కాలస్యమైనది. కాబట్టి, అడ్మినిస్ట్రేషన్, నవంబరు, సంచికలు రెండును గలిపి యొక్కవ పుటలతోగూడ నవంబరు 15 వ తేదిన ప్రకటింపబడును. ఇందుకు చందాదారులు తమింతురుగాక అని, హిందీ ప్రచారక పత్రికా సంపాదకులగు డబ్ల్యు. పి. ఇగ్నేషియసుగారు ప్రాయశాసనము.

స్వవరణ:—నిన్న భారత రాజకీయనాయకుల ప్రకటనలో వివరణ అధినివేశ ప్రతిపత్తి స్థాపించుట బోధనాపథ్యము. రెండు టేబిల్ సమావేశము జరుగ దనియు, భారతదేశమునకు తగిన రాజ్యాంగమును నిర్ణయించుటకే గాక సమావేశముననియు మాకు తెలియుచున్నది అని ప్రచురింపబడినది. దానిని పాఠకులు ఈ క్రింది విషయముగా సవరించుకొని చదువ బ్రాధింతులు.

"వివరణ అధినివేశ ప్రతిపత్తి ఎప్పుడు స్థాపించబడునో నిర్ణయించుటకు రెండు టేబిల్ సమావేశము జరుగదనియు భారతదేశమునకు తగిన అధినివేశ రాజ్యాంగవిధానమును నిర్ణయించుటకే గాక సమావేశ మగువనియు మాకు తెలియుచున్నది."

దారుణ విషప్రయోగము

గూళ్లలో వెంకటాచల ముడిలీలిథియం దొంగగ్రూపున నివసించుచుండున షేకు హుస్సేను అను 45 యేండ్ల వయసుగల మహమ్మదీయుడు గత కేనివారమురాత్రియందు విషప్రయోగమువలన మరణించెను. ఆతనిభార్యను ఆమెతోబుట్టు వగు ఘోటాసాహెబు అనువాడు ప్రేమించి వశపరచుకొని గతకేనివారము రాత్రియందు ఉభయయును గలిపి వైద్రోహి నేటుఅసిడు అను విషపదార్థమును సారాయిలో గలిపి షేకుహుస్సేనున కిచ్చిరనియు దానిని త్రాగిన 15 నిమిషములలో ఆతడు మరణించెననియు తెలియుచున్నది. విషప్రయోగముగావించిన యుభయయును పోలీసువారు అరెస్టు గావించియున్నారు. (అ. ప్రె.)

రాకపోకలు:—కర్నాటిక్ మిల్స్ మేనేజరు జి. హోర్ గ్రీవునుగారు ఇంగ్లాండునుండి గత ఆదివార ముదయమున మద్రాసుకు తిరిగివచ్చిరి.

బిల్లి రాముని మినుముగారు డిల్లీ నుండి గత రాత్రి మద్రాసుకు తిరిగి వచ్చిరి.

ఎన్. సత్యమూర్తిగారు బెజవాడనుండి నేడుదయము మద్రాసుకు తిరిగివచ్చిరి.

కాకినాడ అసిస్టెంటు కలెక్టరు ఎల్విసుగారు, సి. క. విజయరాఘవను, జి. సి. ఎస్. గారు, సి. రాజగోపాలాచారిగారు, వై. టి. హనుమంతుల యివ్వెక్టరు ఆస్సాల్సుగారు నేడుదయము మద్రాసువచ్చిరి.

కర్నలు ఎల్. ఎల్. పోర్టరు, ఎం. ఎల్. ఏ. గారు గత రాత్రి మద్రాసువిడిచి మామూరుకేగిరి.

ఆరోగ్య శ్రమము

చెన్నకట్టణమునకు సమీపమున ఆరోగ్యపద్ధతుల ననుసరించి చికిత్సచేయుటకు చక్కని ఆశ్రమము

సూర్యుడు యెత్తును, చక్కని నీడలును, పచ్చనిబయళ్లును, నిర్మలమైన నీరును, ఇసుకలేలయున్నట్టి పవిత్రవేళ మైనను నివాసయోగ్యమై ఋష్యాశ్రమము బోలు నీరదేశము మిక్కిలి ఆరోగ్యవంతమై యున్నదని డాక్టరు ముత్తు మొలగు ప్రకృతి శాస్త్రవేత్తలు హెచ్చుగా కొనియాడియున్నారు.

వివరములు కావలసినవారు:—డాక్టరు ఆ. లక్ష్మీనాథి, బి. ఎ., ఎం. బి. సి. సి., భిషగ్రత్న, మేకేజింగ్ డైరెక్టరుగాను.

43, హారిస్ రోడ్డు, మాంటూరోడ్డుపోస్టు, మదరాసు అనివ్రాయవలెను.

1 కేసు రూ 1-12-0 5 కేసు రూ 7-8-0 సాలా పత్రిక సంభోది (రిజిస్టరు) 1 కేసు రూ

84 చెల్లె దినుసులు ఆవునేయి కలిపిన లేహ్యము. మేహపాడలకు సవాయి, స్త్రీల కుసుమవ్యాగులకు అమోఘము. దీర్ఘ ఉడుకులకు, శుక్ల నవ్వుము, చర్మవ్యాధులకు, స్త్రీల ఋతువ్యాధులకు గ్యారంటీ. ౩. యన్. రావు, ఆంధ్ర మెడికల్ స్టోర్సు, రామానాయుడుపేట, మచిలీపట్నం, కృష్ణాజిల్లా.

కార్పొరేషను అధ్యక్షుని యెన్నిక:—నవంబరు 12-వ తేదీ మంగళవారం సాయంత్రం 5-15 గంటలకు రిప్ప సభవనమందు కార్పొరేషను అధ్యక్షుని యెన్నికకు ప్రత్యేక సభ జరుగును.

తమిళనాడు కాంగ్రెసుసంఘసభ:—ఈ నెల 10 తేదీన మధ్యాహ్నము 3 గంటలకు ఆర్. శ్రీనివాసయ్యంగారు ఎం. ఎల్. సి. గారి భవనమున (నె 97 రు మొంట్ రోడ్డు పుదుపాలెయం) తమిళనాడు కాంగ్రెసుసంఘసభజరుగును.

వర్షపాతము

పూనా, నవం రి:—ఆరేవియా సముద్రములో నిన్న నేర్పడిన వాయుగుండము పడమటికిబోయెను. బంగాళాఖాతమునందలి వాయుగుండము వెల్లూరువైపు బోయెను కొరమాండ లుతీరమునందు అంతటను వర్ష ముపడెను.

కొలత:—గోహతి 1/4 అం. నాగపట్నం, కడలూరు, మదరాసు 4 అంసు, వెల్లూరు 3, నెల్లూరు పెంకులూరు, కపప 2, నేలం 1 చిత్తల్లర్ల, తిరుచనాపల్లి 1/2 మైసూరు, మచిలీపట్నం కొంచిన, కొడయకేనాలు, కాకినాడ 1/4 అం. నూచా: తూర్పుతీరమున వర్ష ముతగి మలబారు డక్కనులందు హెచ్చును. (అ. ప్రె.)

స్త్రీల సంగీతపోటీ

మద్రాసు సంగీత విద్యార్థిభవారి యాజమాన్యమున గల ఆదివారమునాడు తిరువల్లిక్కేణి హిందూ ప్రామాణ్యమునకు స్త్రీలకు సంగీతపోటీ జరుపబడెను. సుమారు మూడువందలమంది స్త్రీలు వచ్చిరి. 7 గురు స్త్రీలు సంగీతపోటీలో పాల్గొనిరి. టైగర్ వరదాచారి, ఎన్. వి. రాఘవ, టి. వి. సుబ్బారావుగార్లు పరిమోదికారులుగ ఉండిరి.

పోటీ ముగిసినపిమ్మట ఎన్. సత్యమూర్తిగారు స్త్రీలలో నింత గానవిద్యావిభాగం లుండుట తమ కాశ్చర్యము కలిగించెననియు మద్రాసు సంగీత విద్యార్థిభవారు యీపోటీ గావించి స్త్రీల కక్రీడామర్మములను వెల్లడించుట కవకాశ మొసగినందులకు వారికి కృతజ్ఞత నెఱింగించిరి.

పోటీఫలితములు మున్ముందు ప్రకటింపబడును.

ఆంగ్లభాషాపరిచయము లేనివారలకు బహుములభముగ నేర్పుకొనుటకు తెలుగు అర్థములతో నుండు

ఆనంద ఆంగ్ల భాషా బోధిని

అను గ్రంథము మిక్కిలి సహకారగ నుండునని ఇది 700 పేజీలును, చక్కని కాళికోటెండును, భారతకథలున్న ఆకథలకు సంబంధించిన 16 అఫ్టర్ నువలును లిగియున్నది.

దీనియందు ప్రతిపదమునకు తెలుగు ఉచ్చారణ, ఇంగ్లీషు పదము, అర్థము చేర్చి నేర్పుకొనువారలకు బహుములభముగ తెలియునటులు ముద్రించినారము. ఇంగ్లీషు పాఠశాలలో 10 సంవత్సరములు కేలకొలిదిగూడగాను ఖర్చుచేసి సంపాదించిన జ్ఞానమును ఇంటియం దుండియే సంపాదంపరచును. ఉపాధ్యాయుల వెదిక బనిచేదు. గ్రామోచ్ఛోగులు, కరణములు, దొరలతో సంబంధముగల బుట్టర్లు, వెంబవారల, మరి యింకెర సిబ్బందిలు పిరలకును, ఆంగ్లభాషాపరిచయము లేనివారలకును మా ఆనంద ఆంగ్లభాషాబోధిని చాల ఉపకారిగ నుండును. ప్రతికుటుంబమునకును ఇది మ ఖ్యాతకృతము.

ఆనంద బోధిని ఆఫీసు (3424) పోస్టుబాక్సు నెం. 176, మదరాసు

ఆంధ్రపత్రిక

1929-వ సం॥ అక్టోబరు 5-వ తేది

మంగళవారము

ఆంధ్రయువజన

మహాసభ

(1)

దండె జనమాలిలాల్ నెహ్రూగారు రాజకీయ రంగమున ప్రాముఖ్యము బడసిన దాదిగ, దేశ భూనందు యువజనోద్యమము త్వరితగతి వ్యాపించు చున్నది. రాజకీయసభలు జరిగినచోటులనెల్ల, యువ జనసభలు గూడ జరుగుచున్నవి. యువజనసంఘములు యుత్తాపల విలసిల్లి దేశక్షేమాభివృద్ధికై పాటుచుచున్నవి. ఆంధ్రసభలతోబాటు బెజవాడ లో జరిగిన ఆంధ్రయువజనసభ జయప్రదముగ ముగిసిండుటకు ఏతత్కార్య నిర్వాహకుల సభినందించెదము. సభాధ్యక్షులగు నారిమెనుగారు, దోష కాగులకెల్లరకును భీమిగొలుపుచుందురు. కాననసభ లోను నెలువలను గూడ నారిమెనుగారు బొంబాయి రాజధానియందు అత్యంతప్రాముఖ్యము బడసి ప్రజాశయములకై పాటుబడుచున్నారు. ఇట్టివారిని అధ్యక్షులుగి బడసిన యువజనమహాసభ ధన్యమయినది. వీరిప్రసంగము, యువజనులను కార్యోత్సాహవరణము గావించుట కెంతయు తోడ్పడగలదు. యువజనులు ఉన్న తాదర్భభరితులు. ఎట్టి త్యాగమునకును వెనుదీయని నాహనులు. వీరి సంచలనముపైనే, దేశమోక్ష యాధారపడి యువజనము నిస్సంశయము. యువజనోద్యమనామకు లగు సందే జనమాలిలాల్ నెహ్రూగారిని అగ్ర్యక్షునిగ నెన్నికొని, కాలగ్రెసు మహాసభ యీ యుద్యమమును గౌరవించెను. గాంధీమహాత్ముడు సూక్ష్మ యోచనలతో దేశభావమును వహించవలె నని కోరి, జనమాలిలాల్ గారిని నియమింపగోరెను.

ఇట్లు గౌరవమునకు తగిన కార్యదీక్షను యువ జనులు చూపవలయునని నారిమెనుగారు గోరిరి ప్రస్తుతసమయమున, భారతీయులు ఉన్న తాళయ భరితులయినను కార్యదీక్షయందు వెనుకంజ వైచుచున్నారు. సభలలో జేరి తీర్మానముల గావించుట యందు జూపు ఉత్సాహము క్రియలలో గనుపించుటలేదు. యువజనులయినను కార్యదక్షత జూపనిచో, యువజనసభల గావించి ప్రయోజనము లేదని, నారిమెనుగారు స్పష్టపరచిరి. పెద్దలసభలకును, యువజనుల సభలకును ఈ మాత్రము భేద మయినను గనుపించుటయెడల, యువజనోద్యమము స్థిరమగు మేలొనర్పజాలదు. యువజనసభలు గూడ మహామన్నాళ్ల ముచ్చటగ పరిణమించుచో, దేశమునకు, తరణోపాయము గనుపింపదు. నారిమెనుగారు దిద్దినట్లు, రాబోవు సంవత్సరము యువజనులకు పరితాపమయము. స్వరాజ్యసందర్భము దేశము గాంచుట గాని, గాంచుకుండుట

గాని, వీరిపై నాధారపడును. యువజను లెట్టి త్యాగముల గావించగలరో, జీవించు ప్రపంచమునకు చాటగలిగెను. యువజనులు కార్యభారమును వహించగూడదని హితవ్రాసగువారు గలరు గాని, దేశము సందిగ్ధస్థితిలో నున్నపుడు, అన్ని రకముల ప్రజలును తోడ్పడినగాని, దేశమునకు విముక్తి గలుగదు. ఒకవంక తీర్మానములును ఉపన్యాసములును విశేషముగ లాభింపవని నారిమెనుగారు చెలుపుచు, వేరొకవంక దౌర్జన్యముచేపట్టుచో గలుగు హానిగూడ వివరించిరి.

దౌర్జన్యరహితమార్గమే యువకులకు కరణ్యమని వీరు నిరూపించిరి. బాష్టోలీలో నిట్టిమార్గమవలించి, సర్దారు వల్లభాయిపటేలుగారి అధ్యక్షతక్రింద యువజను లెట్టిబయము బడసిరో, వీరు చక్కగ తేటపరచిరి. వారు దౌర్జన్యమున కేమాత్రముగడింగినను, బాష్టోలీ యుద్యమము నిష్ఫలమయ్యెడిది. హిందూదేశము అహింసయందు జయముబడసినటుల, అన్యమార్గములందుజయము బడయజాలదు. అందుచే, ఎట్టి అసాధారణపరిస్థితులలో నయినను యువజనులుగాని తదితరులుగాని యామార్గమును విడువకుండుచో, తమకేకాక, దేశమునకుగూడ మేలొనర్పగల్గుదురు. దేశమునంతను బాష్టోలీగ మాత్పుచో, స్వాతంత్ర్యము సిద్ధించు నని నారిమెనుగారు హితవ్రాసగుచున్నారు. యువజనులు అనవాసభరితులై యున్నారనుట నిజమే. ఇట్టిభావము కార్యదీక్షగ మారుచో, దేశపు భావిస్థితి పట్ల నిరాశ కెందబనిలేదు. ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులగు వల్లభనేని వెంకటరావు చాదరిగా, యువజనుల కర్తవ్యమును బోధించుచు, బ్రాహ్మణులను సాధించునిమిత్తము దేశస్వాతంత్ర్యసిద్ధికి అడ్డుపడవలదని, బ్రాహ్మణేతరులను ఎచ్చరించిరి. బ్రాహ్మణేతర నాయకులు కద్దరును విధిగ ధరింపవలయునని వీరు గోరుచున్నారు. స్వచ్ఛంద భటు సంఘము లేర్పడి, భారతమాతకు సర్వము సర్వణజేయగలవా రుద్భవింపవలయు నని, వీరు గోరిరి. యువజన సమావేశమువారు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమును లక్ష్యముగ నిరూపించుట వింతగాదు. యువజనులకు శక్తుంగల లక్ష్యము ఆకర్షవంతముగ నుండగనుట నిశ్చయము. అస్పృశ్యతను నివారింపవలయు ననియు, వ్యాధి ను సంస్థల సేర్పరపవలయుననియు, యువజన సమావేశము తీర్మానించెను. రాజకీయవిషయములలోనే గాక, సాంఘిక విషయములలో గూడ ఈ సభవారు అభివృద్ధిని గోరుచున్నారనుటకు, శారదాశాసనము నామోదించుటయే నిదర్శనము. ఆంధ్ర యువజన సమావేశము గావించిన తీర్మానములు ఆచరణలోనికి వచ్చుగాక యని కోరెదము. రాబోవుసభ కాకినాడ కాహ్వానింపబడెను. కాకినాడసభ నాటికి, యువజనులు సలిపిన కృషి ఎల్లరప్రశంసకు పాత్రమగునని నమ్మెదము.

పార్లమెంటుసభ:

స్వరాజ్యప్రకటనము

నేటిదినము ప్రభుత్వాసభలోను, గురువారము కామన్సుభలోను ఇటీవల వెలువడిన స్వరాజ్య ప్రకటనము గూర్చి చర్చ జరుగును. ఈచర్చయందు

బ్రిటీషు ప్రముఖుల యభిప్రాయములు జయల్పడును. రీడింగు ప్రభువు గారును, బర్క్-హెడ్డు ప్రభువు గారును, బర్క్-హం ప్రభువుగారును, తమ ఆగ్రహమును ప్రభువుల సభలో వెల్లడి నేయక మానరు. బర్క్-హెడ్డు ప్రభువు గారు, భారత దేశాభిప్రాయమునకు విరుద్ధముగ నైమనుకమిషనును బలవంతముగ జొప్పించిరిని తెలిసినవిషయమే. స్వరాజ్యప్రకటనము ముందుగ వెలువడుటచే, తాను తలపెట్టిన కార్య మంతయు భగ్నమయ్యె నని, వీరు గర్జించుట వింతగాదు. నైమనుకమిషనువారు సంస్కరణాభివృద్ధిని గోరవచ్చును, లేనియెడల ఉన్నసంస్కరణముల నూడబెరుకవలసి వచ్చునని, బర్క్-హెడ్డు ప్రభువుగారింకను భావించుచున్నారు. వీరింకను ప్రాతప్రపంచమునందే పడి కొట్టుకొనుచు, చూపుమేర కాలములో హిందూ దేశమునకు స్వరాజ్యము లభింప వీలు లేదనియు, బ్రిటీషు బ్రిటీ ధర్మము తొలగవీలులేదనియు, విలపించుచున్నారు. వీరుఇండియామంత్రిగమరికొంతకాలమున్నచో, దేశస్థితి ఎటు లుండెడిదో యూహింపవచ్చును. పాపము లా-ఆర్డరుల రక్షణ పేరుతో, దేశనాయకు లందర నిర్బంధమునకు మూలకారకులయిన రీడింగు ప్రభువుగా రింకను ప్రాతపాటనే పాడుచున్నారు. సర్ నప్రూగారు సూచించినటుల, రీడింగుప్రభువుగారికి నాల్గుసంవత్సరములలో హిందూదేశమునం దెట్టి మార్పులు గలిగెనో గోచరింపవయ్యెను. రీడింగుప్రభువు, లాయడు బార్నిగార్ల లిబరలు మతమునకును, బర్క్-హెడ్డు ప్రభువు గారి కన్సర్వేటివు మతమునకును భేదము గనుపింపకున్నది. లాయడుబార్ని ఉక్కుచట్టపు సిద్ధాంతము, కన్సర్వేటివు మతమును మించినది. ఇర్విను ప్రభువుగారు కన్సర్వేటివు లయినను దేశస్థితిని స్వయముగ పరీక్షించి, హిందూదేశము నీ సమయమున సమాధానపరుపనిచో, తీరనినష్టము వాటిల్లునని అనుభవమువలన గ్రహించిరి. వీరు తమ యభిప్రాయమును బ్రిటీషు మంత్రులకు చక్కగ చెలిపిరి. కన్సర్వేటివు షు.నాయకు లగు బాల్టువిను గరిగిగూడ నమ్మించిరి. లేబరు ప్రభుత్వమునందలి మంత్రులుగూడ, స్వరాజ్యప్రకటనము గూడదని అడ్డుదగ్గిరిని, తెలియుచున్నది. ఇండియామంత్రియగువెడ్డి వుడ్డు బెన్నుగారు, ఇర్విను ప్రభువుగారితో నేకీభవించిరి. ఇర్విను ప్రభువుగారు హిందూదేశమునకు విచ్చేసిన పిమ్మటగూడ, వీరి సంకల్పమునకు తోడ్పడుటకు, ఇండియామంత్రిగారు వాగ్దానముజేసిరి కామన్సుచర్చలో, నైమనుగారుగూడ పాల్గొందురని తెలియుచున్నది. భారత దేశనాయకుల ప్రకటనముగూడ వెలువడియుండుటచే, పార్లమెంటు సభలో జరిగెడి చర్చలోనిది ముఖ్యాంశముగ పరిణమింపకమానదు. ఇట్టి సందర్భములలో బర్క్-హెడ్డు ప్రభువుగారిగర్జనము నిరుపయోగ మగుట సహజము. నప్రూగారు సూచించినటుల, భారతీయుల అసంతృప్తి మిక్కుటమై హిందూదేశమును ఇంగ్లండు కోల్పోవుట తలస్థించుచో, అట్టి బాధ్యత నంతను బర్క్-ను హెడ్డు, రీడింగు ప్రభువుగార్లు వహింపవలయును. బాల్టువినుగారు వీరితో చేర రనియు, కన్సర్వేటివులో నయినను చీలికలుగుననియు, తలంపనవకాశముగలదు. అందుచే, ఈ సమయమున స్వరాజ్యప్రకటనమును

నిరోధింప సాహించువా రుండజాలరు. ఇందుకు సాహించువా రుండునడల, లేబరుప్రభుత్వమువారు ధైర్యమువహించి, ఓడిపోవుటకయినను సమ్మతించుచో, రాబోవు ఎన్నికలలో వీరు అఖండవిజయము బడయగలరు. ఇతరపక్షముల తోడ్పాటుతో బని లేకనే, వీరు తమయభీష్టమును నెరవేర్చుకొనగలరు. పూర్వానుభవములబట్టి, ఇర్వినుప్రభువుప్రకటనము గూడ నిరర్థకముగ పరిణమించునేమోయనుభీతి పలువురకు తొలగలేదు. అవిశ్వాస మింకను వ్యాపించి యున్నదని, ఆంధ్రరాష్ట్రీయ విషయనిర్ధారణసభలో నీ విషయమై యంగీకరింపబడిన తీర్మానముబట్టి గ్రహింపవచ్చును. అయినను, గాంధీమహాత్ముడు మున్నగు నాయకులు సద్భావము జూపి, స్నేహపూర్వముగ తమ కరములను జాపిరి. వానిని అట్టిసద్భావముతోనే ఇంగ్లండు చేపట్టక, వివిధ పక్ష నాయకులును గోరిన స్వల్పనియమములను గూడ నిరాకరించుచో, అనుకూలావకాశమును కోల్పోవును. మరల నిట్టిసమయ మరుదొంచు నని తలంప వీలులేదు. ప్రభువుల సభలోను, కామన్సుసభలోను జరుగుచున్న చాల ముఖ్య మయినది. బ్రిటిషు ప్రముఖులసద్భావ మెంతవరకు గలదో దీనియందు బయల్పడగలదు.

ఆంధ్ర మహిళాసభ:

డాక్టరు ముత్తలక్ష్మి రెడ్డిగారి ఎచ్చరిక ఆంధ్రమహిళాసభ కధ్యక్షతవహించి, డాక్టరు ముత్తలక్ష్మి రెడ్డిగారు స్త్రీల స్వాతంత్ర్యమునుగూర్చి భావగర్భితముగ ప్రసంగమును గావించిరి. వివాహ సంస్కరణావళ్యకరము ఈమె నిరూపించి, ప్రస్తుత విద్యావిధానము మార్పుజేందలయు నని, సూచించెను. స్త్రీలస్వతంత్ర్యములను కాపాడవలసిన యవసరమును, హిందూలాను మార్పుజేయవలసిన యవసరమును అధ్యక్షురాలు సహేతుకముగ వివరించెను. రాజకీయ క్షోభ హారములలో స్త్రీలొక మింపదగిన స్థానమును, ఈమె తెలుపరచెను. స్త్రీలరాజకీయస్వాతంత్ర్యవిషయమున భారతదేశము ఇతరదేశములకన్నను గూడ ముందంజ వైచుట శుభచిహ్నము. సాత్త్వాత్మదేశములలో స్త్రీలకు వోటింగు హక్కు నిచ్చునప్పటికే తరకాలమో పట్టెను. ప్రాతికూల్య మధికముగ నుండెను. హిందూదేశమునందీ విషయమున ఎట్టి నిరోధము తటస్థింపలేదు. వివిధ శాసనసభలును స్త్రీల హక్కులను సంక్షోభ పూర్వముగ నామోదించెను. “సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యము లభించిననే ప్రతివ్యక్తియు, ప్రతిజాతియు అత్యంతము అభివృద్ధి నొందుట సాధ్యమగును. మనలో నిమిడి యున్న శక్తులన్నియు సంపూర్ణముగా విజృంభింపవలె నన్నచో, స్వాతంత్ర్యసిద్ధి యత్యవసరము” అని అధ్యక్షురాలు చెప్పిన సంగతులు సత్యమును ప్రతిపాదించు చున్నవి. ఆంధ్రస్త్రీలయభ్యుదయమునకు, ఆంధ్రమహిళాసభ తోడ్పడుగాక యని కోరెదము. అధ్యక్షురాలి ఎచ్చరికకు ఫలముగ, ఆంధ్ర మహిళాసభవారు శారదా శాసనమును, గర్భాధాన వయో నిర్ణయసంఘమువారి సూచనలను, ఆమోదించుచు తీర్మానించిరి. దేవదాసీ పద్ధతిని తొలగింపవలయు, ననియు, కడ్డరు వ్యాప్తి తోడ్పడవలయు ననియు, అన్యైత్యతానివారణము నకును, వర్ణవైషమ్యనివారణమునకును పాటుబడవలయుననియు, మహిళాసభవారు తీర్మానించుటయ గాక, తక్షణ అధివేశస్వాతంత్ర్యసిద్ధినిగూడ

గోరుచు తీర్మానించి, దేశపు సర్వత్రోముఖాభివృద్ధిని ఆంధ్రస్త్రీ లెంత గాఢముగ వాంఛించుచున్నారో, స్పష్టముగ తెలిపినందుల కెంతయు సంతసించెదము.

సప్రాగారికథ

సర్ సప్రాగారు ఇండియా ప్రభుత్వ కార్యనిర్వాహకసభ్యులుగ చాలకాలము పని చేసినది తెలిసిన విషయమే. రీసింగు ప్రభువుగారు రాజప్రతినిధిగ నుండగ, వీరు ప్రభుత్వసభ్యులుగ నుండిరి. అప్పుడు ఏర్పాటు జేయదలచిన రాండుటేబిలు సమావేశమునకు గాంధీమహాత్ముడు ఎట్టిపరతులు లేకుండ వచ్చుట కంగీకరించియున్నచో, హిందూదేశ మీసరికి అధివేశస్వాతంత్ర్య పథమునందు చాలదూరము బోయియుండెడిదని, సప్రాగారిపుడు లీడరుపతికకు వ్రాయుచున్నారు. సప్రాగారి యూహ సరియైనచో, ప్రభుత్వమువారు పిమ్మట నయినను, ఇట్టి ప్రయత్న మేల గావింపలేదు? ఇతరనాయకులతో నేల సంప్రతించియుండలేదు? గాంధీమహాత్ముడప్పుడు పొరబడెనని తలంపజాలము. ఈమారు మహాత్మునితోబాటు సర్ సప్రాగారును రాండుటేబిలుసమావేశము జరుగుటకు పూర్వము కొన్నిపరతులను విధించియుండిరి. అప్పుడు గాంధీ మహాత్ముడు సూచించినపరతు లయినను భిన్నముగావు. అప్పటికి నిప్పటికి గల భేదమును మాత్రము సప్రాగారు తిన్నగ కనిపెట్టిరి. అప్పుడు, మితవాదులు కాంగ్రెసు నాయకుల కేవిధ ము న ను తోడ్పడరయిరి. ఈమారు రటుల గాక, సైమను కమిషనును బహిష్కరించుటకును, స్వరాజ్య విధానమును తయారు జేయుటకును, వీరు తోడ్పడిరి. రాండుటేబిలు సమావేశము విషయమున గూడ వీరు సహాయపడిరి. మితవాదులు తమ వెనుకటి లోమును గ్రహించి రనుటకు సందియములేదు. ఈవిధమున సందిగ్ధసమయములందు వివిధ రాజకీయపక్షము లన్నియు కలసి పనిజేయుచు, అంతఃసఖ్యము జూపుచో, దేశాభివృద్ధి త్వరితముగ నెరవేరగలదు.

ఆంధ్రదేశపు రయతులసభ

నేడు ప్రారంభమయిన ఆంధ్రదేశపు రయతులసభ కధ్యక్షత వహించి, ప్రాధెనరు గోగినేని రంగనాయకులు చోడరిగారు రైతుల దీనావస్థను కడుహృద్యముగ వర్ణించిరి. సహకారమువలనను, స్వరాజ్యమువలనను రయతులకు గలుగబోవు లాభమును వివరించిరి. రయతు స్త్రీల కర్తవ్యమును వీరు వివరించి, రయతులకు గావలసిన విద్యావిధానమును తేలపరచిరి. ప్రస్తుతవిద్యావిధానము మార్పుజేయదలచిన, రైతులకు లాభింపదని, వీరు స్పష్టపరచిరి. రయతు లిచ్చుసిద్దులు, రయతులక్షేమమునకై ఎటుల వినియోగపడకున్నచో, వీరు నిరూపించిరి. రైతులు రాజకీయజీవితమునందర్హస్థానము నాక్రమింపవలయునని వీరు గోరుచున్నారు. స్వరాజ్యము లభించిన, రయతులు సర్వసౌఖ్యముల ననుభవించెదమను నమ్మకము రంగనాయకులుగారికి పూర్తిగగలదు. అందుకే సత్సరరాజ్యసిద్ధికై రయతులు పూర్తిగ తోడ్పడుట అత్యంతావశ్యకము. రంగనాయకులుగా రిచ్చిన సందేశము రయతులలో ప్రబోధము గలిగించుగాక యని కోరెదము.

రైల్వేప్రయాణికులసమావేశము

ఆంధ్రదేశ రైల్వేప్రయాణికుల సమావేశమున కధ్యక్షత వహించి, శ్రీయుత యస్. సత్యమూర్తిగారు రైల్వే ప్రయాణికుల యిబ్బందులను తన్ని వారణాశాయములను చక్కగ వివరించిరి. రైల్వేలు ప్రభుత్వమువారి ఆస్తి యగుటయ గాక, వీనిని ప్రభుత్వమువారు నిర్వహించుటగూడ నవసరము. ఇట్టి సంస్కరణమును భారతదేశ నాయకులు చిరకాలమునుండియు కోరుచునేయుండిరి. విదేశీపుకంపెనీలు రైల్వేలను నిర్వహించుటచే, వానికి రాబడియే ముఖ్యము గాని, ప్రయాణికుల సౌకర్యములు ప్రధానములు గావు. మూడవతరగతిప్రయాణికు లనిన, వీనికి బాతుగ నిర్లక్ష్యము. ప్రభుత్వము ప్రజలకు బాధ్యతవహింపనున్న సమయమున, రైల్వేలు పూర్తిగ ప్రభుత్వవశమగుట మరింత యవసరమగుచున్నది. మూడవతరగతి ప్రయాణికులకష్టములు జనసామాన్యమున కనుభవైక్యవేద్యము. రైల్వేలరాబడిలో విశేషభాగము మూడవ తరగతి వారి ద్వారానే చేకూరుచున్నను, వీరి యిబ్బందులు మిక్కిలముగ నున్నను, వీనిని నివారించుటకు ప్రయత్నము గనుపించుకొన్నది. సత్యమూర్తిగారు చెప్పినటులు, రైల్వే అధికారులు ప్రజల నౌకరులు గాని, వారి యజమానులు గారు. ఈసంగతిని ప్రజలుగ్రహించి తమ హక్కులను, నిలువబెట్టుకొన బ్రయత్నించుచో, రైల్వే అధికారుల వైఖరి తప్పక మార్పు జెందును. స్వపరిపాలనాసంస్థరము, రైల్వేపరిపాలనము పూర్తిగ మార్పుజెందు నని నమ్ముట కవకాశము గలదు.

కడ్డరు పద్దర్శనము

బెజవాడలో నేర్పాటుచేయబడిన కడ్డరు ప్రదర్శనమును ప్రారంభించుచు, స్వరాజ్యము లభించిన పిమ్మటగూడ కడ్డరును విడువగూడదనియు స్వరాజ్యప్రభుత్వము కడ్డరుశాఖను ప్రత్యేకముగ నెలకొల్ప వలసివచ్చునని యా, సి. రాజగోపాలాచార్యులు గారు చెప్పిన సంగతి చాల ముఖ్యమయినది. ఆంధ్రదేశము కడ్డరుకు జన్మస్థానము. ఆంధ్రదేశము దీనిపట్ల ప్రత్యేక శ్రద్ధవహించుటవసరము. కడ్డరు చేతిపరిశ్రమలన్నిటికి నిచ్చి హ్నము. వ్యవసాయ భూమియగు భారతవర్షమునందు, చేతిపరిశ్రమలు వర్ధిల్లుచో ప్రజల దారిద్ర్యముతీరునుగాని, మిల్లు పరిశ్రమల వలన ప్రయోజనముండదు. ఈ సంగతిని గుర్తించుచో, స్వరాజ్యసంస్థరముగూడ కడ్డరు మున్నగు చేతిపరిశ్రమలను పోషించి, జనసామాన్యమునకు కడుపునిండ తిండిని, కట్టుకొనుటకు బట్టను సమకూర్చవలసిన యవసరము గోచరించును. అందుచే, కడ్డరు విషయమై స్వరాజ్యసిద్ధికి పూర్వమునను, పిమ్మటను గూడ, ఆంధ్రు లెమరి యుండరని నమ్మెదము.

సంస్థానప్రజలు

రాబోవు రాండుటేబిలు సమావేశమునకు సంస్థానాధీశులనేగాక, సంస్థాన ప్రజలను గూడ ఆహ్వానింపవలయు ననుకోర్కె న్యాయ మయినది. సంస్థానాధీశులు ప్రజాభిప్రాయమును ప్రతిఫలించజేయజాల రని, చాలకాలమునుండియు చెల్లదేమునుచునేయున్నది. బ్రిటిషు ఇండియాకు స్వపరిపాలనము లభించునపుడు, సంస్థానప్రజలు నిరంకుశ పరిపాలనముతో తృప్తిజెందెదరని నమ్మక వీలులేదు. ఇట్టి సందర్భములలో సంస్థానప్రజలు ప్రాతినిధ్యము

గోరుట వింతగాదు. సర్ విశ్వేశ్వరయ్య బోలువారి నయినను సంస్థానప్రజల హక్కును ఆహ్వానించుట యవసరము. సంస్థానములకు సంస్థానాధీశులే నిజ మగు ప్రతినిధు లనియు, ప్రజాప్రతినిధులనుగూడ నేవలాగా రాహ్వానించి యుండుటచే సర్వహక్కు సమావేశమునకు సంస్థానాధీశులు వెడలజాలరనియు వికసీరు మహారాజుగారు తెలిపిన సిద్ధాంతమును పాటించువా రంతగ నుండరు. ఇకనయినను సంస్థానాధీశులు పేరుదృక్పథము జూపుట యవసరము.

నృత్యుగారి అభిప్రాయము

దక్షిణాఫ్రికాప్రముఖులగు జనరల్ నృత్యు గారు ఇంగ్లండులోని ఆక్స్ ఫర్డ్ విశ్వ విద్యాలయము నందు పరిశీలించుచు, తూర్పు ఆఫ్రికాలోని క్రొను లాల్ నిలుగూడ అధిపతే రాజ్యములుగ మార వలయునని, గోరిరి. పీరికోరె గు గల కారణము విదితమే. తెల్లవారు అన్ని ప్రదేశ క్షులలోను, పూర్తి ప్రాబల్యము వహింప వలయు నను నుద్దేశ్యమే, వీరిని ప్రేరేపించుచున్నది. తూర్పు ఆఫ్రికాగూడ దక్షిణాఫ్రికావలె వలసరాజ్య మగు వో, అందలి రంగుజాతులవారిపై తెల్లవారు పూర్ణాధికారమును చలాయించవచ్చును. బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారు వీరితో నెట్టి జోక్యము గలుగ జేసికొనుటకు వీలులేదు. రంగుజాతుల కర్మస్వాతంత్ర్య మొనగకుండ, తెల్లవారి ప్రాబల్యమును పెంచుటవలన, బ్రిటీషు సామ్రాజ్యమునందు రంగు భేదపు సమస్య మరింత తీవ్రమగుట సహజము.

ఎత్తైనజమంత్రి: మద్యపాననిషేధము

ఎత్తైనజమంత్రిగారు మద్యపాననిషేధముగూర్చి నూమూలు సిద్ధాంతమునే ప్రతిపాదించుట వింతగ నుండకమానదు. క్రైస్తవ తెంపరెన్న సభుము హక్కును జరిగిననభ కధ్యక్షత వహించి, ప్రజలలో ప్రబోధము గలిగించుటచేతనే మద్యపానమును తగ్గింప వీలగుననియు, కల్లంగడుల నొక్కమారుగ తీసివైచుచో ప్రభుత్వమునకు ధననష్టము గలుగుట యు, ప్రజల కెట్టిలాభము కలుగక పోవుటయు సంభవించుననియు, మంత్రిగారు నడిచిరి. వీరిదృష్టిని రివిన్యూనప్ల మే ముఖ్యముగ నాకమించెనని గ్రహించవచ్చును. రివిన్యూను కోల్పోవకుండ, మద్యపాన నిషేధమును సాగించుటలో తెలిసికొనుటకు, సామాన్యుల కలవి గాకున్నది.

కాంగ్రెస్ వర్కింగుకమిటీ సమావేశము

నర్రా, గాంధీ, జవహర్లాల్ గార్ల

ముసాయిదాలను చర్చించుట

ధర్మి, నవంబరు 26: ఈ రోజు మధ్యాహ్నము కాంగ్రెస్ వర్కింగ్ కమిటీ సమావేశము జరిగెను. శ్రీ గాంధీమహాత్ముడు, నర్రా, జవహర్లాల్ గార్ల ముసాయిదాలు చర్చింపబడెను. (ఆ. ప్రెస్.)

హిందూస్తానీ సేవాదళ మహాసభ తీర్మానములు భారత జాతీయ మహాసభయొక్క కాఖగా హిందూస్తానీ సేవాదళము, దళమయొక్క ఉద్దేశ్యములు కార్యములు కొనసాగించుటకు ఆంధ్రదేశమునందు ముఖ్యులములలో సేవాదళ సంస్థయొక్క కాఖలు స్థాపించవలెనని సభవారు తీర్మానించిరి. సేవాదళమయొక్క శిక్షణకుగాను ఆచట తెయినంగ కాఖంపులు స్థాపించుటకు వాలంటీర్లను చేర్చుకొనుటకు ఏర్పాట్లు గావించవలెనని తీర్మానించడమైనది.

ఆంధ్ర రాష్ట్రము హాసభ ప్రభుత్వపు భూమివన్ను విధానఖండనము

జతీంద్రనాథ, ఘోంగీ, మహాత్మాగము

(ద్వితీయదిన సమావేశము)

తెజవాడ, నవంబరు 26: ఆంధ్రరాష్ట్రీయ మహాసభ సేదు గురల 9-30 గంటలకు శ్రీ నరేంద్రుల వేంకటలక్ష్మీనర సింహరావుగారి అధ్యక్షత కింద సమావేశమై కొన్ని తీర్మానముల నామోదించెను. ప్రభుత్వమున అధ్యక్షక స్థానమునండి క్రింది వానభూతి తీర్మాన ముపపాదించుటకే సభవారిచే యంగీకరింపబడెను.

సానుభూతితీర్మానము

శ్రీ శ్రీ తెలిదేవర వాన్సుదేవరావు, శేనగపల్లి రామస్వామిగుప్త, పి. భక్తవల్సూనాయకుడు, కాళ్ళపల్లి గార్ల అకాలమరణమున కీ సభవారు చింతిల్లుచు, వారి కుటుంబములకు తమసాను భూతిని వెల్లడించుచున్నార. ఆను తీర్మానము అధ్యక్షులచే నుపపాదించబడెను. సభ్యులందరు లేచి నిలచి తీర్మానము నామోదించిరి.

జతీంద్రనాథుని మహాత్మాగము

“ప్రాయోగవేళ నిషేధగర్భిత (ఆహారనిరసన ప్రతమాని) జైల్లో ఆత్మార్పణమునర్చిన జతీంద్రనాథుడు, విజయభాంగిల త్యాగ ధైర్య, దీక్షల నిసభాను ప్రశంసించుచు వారి ఆత్మకాంతి కే భగవంతుని ప్రార్థించుచున్నాడు”.

పై తీర్మానమును శ్రీ మొదలిగంటి తిరుమలరావుగారు ఉపపాదించుచు ఉత్తేజకరముగ ఉపన్యాసమును గావించిరి. ఉపపాదకులు స్వాతంత్ర్యముకొరకు మహాసంధ్యము పలికి విముక్తిని బడసిన వివిధశక్తుల మహాసభ్యుల మొదలించిన త్యాగకార్యముల వెల్ల వివరించి భారత మహాదీక్షిని మహా త్యాగులకు శూరవర్యులకు పుట్టినిల్లయి యున్నదనియు, మాత్రుభూమి కై ప్రాణార్పణము గావించిన జతీంద్రనాథుడు ప్రభుత్వముగనైన భారతదేశముయొక్క విముక్తికే నిశేధపరిచెననియు, వారి దివ్యమార్గము దేశమునందలి యువకుల కెల్లను ఆదర్శనియమనియు పలికిరి.

శ్రీ రామచంద్రుని వేంకటప్పగారు ఉపపాదనను బలపరచుచు ప్రైమియర్ జతీంద్రనాథుని త్యాగమును “ఆదువారి యొక్క”ని పరిహసించినదియు, ఇంతకంటెను అసబంధమును, అజ్ఞానయుతమును నైన విమర్శనముండబోదనియు పలికి ప్రైమియర్ గారి పరిహాసమునకు జవాబుగా స్పష్టరచింపుచు నీ క్రింది పద్యములను రెంటిని జదివెరి.

సీ॥ రాజామహర్ సింహు రణభంగిముని
ఆదువారమయేమె అడిగిరమ్మ
మాన్యపహుడు మానివట్టినదియి
ఆదువారమయేమె అడిగిరమ్మ
తాంత్రియామెదలెన తక్కినవీరుల
ఆదువారమయేమె అడిగిరమ్మ
నిన్ను మెన్నటినా చెప్తానరక్షి
ఆదువారమయేమె అడిగిరమ్మ
మన్నెమాకలదొర మారామరాజును
ఆదువారమయేమె అడిగిరమ్మ
అరువదేండ్లుగమమ్మ కస్తూరిప్రభులను
పట్టరాదనివెలిజెట్టి భరిర ! శేడు
దేశకాలపాత్రాదులకే దేజులమ్మ
నలయతీంద్రుడూని యాత్మార్పణంబు
నాడువారలకృత్య మంచపహరితే
వింతప్రెగినదార ! నోట్రాచ్యంతయన్నే॥

సీ॥ దళింహరాతును దోష్ట్యంబుబాపంగ
భువివేగహరి ముచ్చుబుగ్గియయ్యె
వృత్తనడంప దేవేంద్రు డెమ్మనుగోర
భస్మమయ్యె దధీబ్రహ్మకులుడు
చిన్న పక్షినిగావ శివరాజునురగతి
కాత్మకీర మహార మొసగె
కరుణనాగులతోవ గరుడునడిచెనిజ
దేహంబు జీమతావాహమండు
శిభ గురులెడలె శిరములనర్పింపి
మతదీక్ష జన్మలై మాన్యలైరి
దివ్య లేజన్య సేటి యతీంద్రుడు
డట్టివారలదారి పట్టినాడు
మించునాస్వతంత్ర్యధము నిర్మించినాడు
భావిరణభేరికానాళ భాంకృతులన

భూనభోంతరములు నిండబోయినను

చెవులుగింగురువో మ్రోగునవిగో! వేగ

కాంతిసేనలనుడువంగ కలవునిమ్ము

రామకింకరవరద శ్రీరామభద్ర॥

శ్రీ గౌనుజేగ సాపేయ, దేశభాంధవి దుహ్వరి ముబ్బుమ్మగార్ల తీర్మానమును బలపరచిరి. పిదప తీర్మాన మేక గ్రీవముగ అందరు నిలచియుండగ ఆమోదించబడెను.

భూమివన్ను విధానఖండనము

“మదరాసు రాజధానిలో ప్రస్తుత ముములులోనున్న భూమివన్ను విధానము నిరంజితముగను, అనారోగ్యముగను. అనాగరికముగను, నుండి ప్రజాతేష్యమునకు ప్రతికూలముగా నున్నందున ప్రజాంగీకారముపై ఇంగ్లండుగూర్చి సమగ్రమైనచట్టము నిర్మింపబడి కాసనబద్ధమగువరకు, ప్రస్తుత ముములులో నున్నట్టియు, ముందు జరుగబోవుచున్నట్టియు, జిల్లాలవారి కీకెటికో మెంట్లు ఆపుచేయవలెననియు, అవిధముగా నాపక ఆదనపుపన్ను వసూలుచేయుటకు, ప్రభుత్వము సంకల్పించినయెడల వానిని చెల్లింపక నిరాకరించుటకు, రైతుల నుద్బోధించవలెననియు, ప్రస్తుత విధానపుమార్పులనుగూర్చి భూసమితులను స్థాపించి, తీర్మానదోశన సలహాపలెననియు, యీసభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

శ్రీ వెన్నేటి సత్యనారాయణగారు తీర్మానమును పాదించుచు పట్టిమ తూర్పుగోదావరిజిల్లాల ప్రజలకు ముఖ్యముగా నీవిషయమై ప్రత్యేకముగా చెప్ప బని లేదనియు, ఈ తీర్మాన మిరాజధానిలోని ప్రజలందరకును సంబంధించినదేయనియు, ప్రస్తుత ముములులోనున్న భూమివన్ను విధానమును కొక చట్టముగాని, విధానముగాని లేదనియు, అప్పటిప్పటికి నూతనోద్యోగు లాకవిధానము, విహారణలేవియు లేక 80 సం॥ల కొకతూరి ఆదనపుపన్నును విధించుట జరుగుచున్నదనియు, ఒక్కొక్కప్పుడు 2,4,5 అణాపుపన్నును నెటిలో మెంట్లు ఆఫీసరులు విధించుట జరుగుచున్నదనియు, రివిన్యూబోర్డున కపిలుజేసినను పన్నునువిధించు ఆఫీసరే వివాదమును ఆఫీసులో విచారించువారగుటచే వ్యాధ్యముజరుగుట సంభవముగాదనియు, ఒక నెటిలో మెంట్లు ఆఫీసును చెప్పుదానికి మరొక ఆఫీసు చెప్పుదానికిని ఎట్టిసంబంధమును ఉండదనియు పలికిరి.

ఏవిధానమునైనను, ఏదేశమునందైనను ఒక చట్టము, ఒక నిర్ణీత కాసనముండును. అట్టి చట్టరహితమును విధానమును మార్పుజేయుటకు బాన్దోలీ మనకు మార్గగమ్యమైనది. ఆంధ్రదేశమునందు బాన్దోలీపరిశీతులను కలుగ జేయుటకు ప్రభుత్వముగాదని అందుచే అందులకై నేటినుండియు తన ప్రయత్నముల గావించవలెనని పలికిరి.

శ్రీ బొబ్బా వేంకటేశ్వయ్యగారు తీర్మానమును బలపరచిరి. శ్రీ రెబ్బాప్రగడ మండేశ్వరకర్క, చింతమనేని భావయ్యచాధరి, వెన్నేటి రాఘవంధ్రరావుగూడ ప్రస్తుత ముములందున్న భూమివన్ను విధానమును తీవ్రముగ ఖండించి అందలిలోపములనెల్ల సంపూర్ణముగ వెల్లడిజేసి యట్టి ఆక్రమ విధానమున్న భద్రమట్టించుటకై కాంతియుతముగ ఎట్టి కార్యక్రమమును, కాసనోల్లంఘనమునకై నను దేశమును సంస్థిదముగా నొనరింపవలెననియు, ఈ విధానము దేశమునందలి పరిపాలనా విధానముపై యాధారపడియున్నందున దానిని మార్పుజేయు లకై తాము లోడ్పడెదమనియు పలికిరి.

తీర్మానము ప్రతికూలురులేక ఆమోదించబడెను.

అంతటితో రాష్ట్రీయసమావేశము నేటికి ముగింపబడెను.

రిగిరి శేపు 11 గంటలకు జరుగవచ్చునని ప్రకటించబడెను.

బందరు డి॥ ము॥ కోర్టులో

O. S. 579/1929.

Between

వాడు:—మాజేటి నారాయణరావు

ప్రతివాది:—యం. పి. కృష్ణమాచారి

యా నెంబరు ప్రతివాది వాదనద్ద వాడుకున్న కాతా తాలూకు యివ్వజేరిన బాకీమొత్తం రు 187-18-0 లు సదరు నెంబరున దావాజేసి స మ ను లుచేయించగా పరారై పోయి సమనువుపుకొనక తప్పించుకొనుచున్నాడు. గనుక రిగిరి సమ నుల నిమిత్తం 8-11-29 లేదీ వాయిదాజేసినారు గనుక సదరు రోజున యేమయినా ఆక్షేపణలు వుంటే పగలు 10 గంటలకు, సదరు కోర్టుకు హాజరయి తెలుపుకోవలసియున్నది. యెడల యిచ్చుపాపి చేసి డిక్రీ యివ్వబడునని ప్రచురపరచడ మయినది.

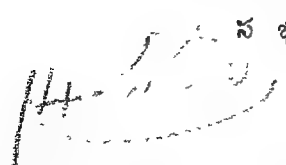
కె. వి. కృష్ణారావు

వాదితరపున ప్లీడరు.

ఆంధ్రులు - సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యవాదులు

రాష్ట్ర మహాసభలో స్వాతంత్ర్యతీర్మాన ముమోదించబడుట

చెక్కుండు నాయకుల అనుకూల ప్రతికూలవాదములు

సభ యం ద మి తో త్సా హ ము

ప్రత్యేక విలేఖరి.

మేము సాయంత్రము 6 గంటలకు సమావేశమయిన అఖిలాంధ్ర ధాన్టీయ మహాసభయందు కాంగ్రెసు సూత్రములోని "స్వరాజ్యపథమును" సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమునకే నిర్వహించవలసిన దను తీర్మానము డాక్టరు బ్రహ్మజ్యోతుల సుబ్రహ్మణ్యముగారిచే నుపపాదించబడి చెక్కుండు నాయకులచే అనుకూల ప్రతికూలముగా వాదించబడి ఘట్టతుదకు అధిక సంఖ్యాకులచే నెగ్గెను. సభ యం దింతకుముందు దిట్టియుత్సాహ మెన్నడును ప్రబలియుండలేదు. అపరిమితోత్సాహమును సభ్యులు ఉపన్యాసకులు వెల్లడించినను సభ చాల శాంతియుతముగా భరుగు లెంతయు ముదావహము. అధ్యక్షులకును సభ్యులకును సామరస్యము అపారముగా నుండెను.

డాక్టరు బి. సుబ్రహ్మణ్యముగారు పై తీర్మానము నుపపాదించుచు ఈ తీర్మానమిదివర కనేకమండల, రాష్ట్రీయస్థలందు చర్చించబడి నెక్కియున్నదనియు, స్వరాజ్యపథమునకు కాంగ్రెసులో వివిధాద్యములు గల్గింపబడుచున్నవనియు, ప్రస్తుతము దేశమంతట సందిగ్ధ సిల్లా, విషమపరిస్థితులందున్నదనియు, అట్టి తరుణముందు మనయభిప్రాయములను విస్ఫుర్తముగా ప్రపంచమునకు వెల్లడించుట తప్పనిదనియున్నదని పలికిరి.

లాహోరు కాంగ్రెసు డిసెంబరులో జరుగుచున్నది. అందుకుముందుగా ఆంధ్రరాష్ట్రమునకే జరుగుచున్నది. లాహోరు కాంగ్రెసు జరిగినయనంతరము మనము మన యభిప్రాయము నీ సభామాలమున వెల్లడింపజాలము. కావున ముందుగ మన యభిప్రాయమును ధైర్యముగ, అసందిగ్ధముగా, నిస్సంకోచముగా మీ ప్రతినిధులతో, శైవ్యదగినమహాద్వైతము, సదవకాశము లభించియున్నది.

ప్రస్తుత సమస్య మనకుకావలసినది అధినివేశ స్వాతంత్ర్యమా? సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమా? బ్రిటిషు సామ్రాజ్యముయొక్క బ్రతుకంతయు, మన భారతదేశముపైనే ఆధారపడియున్నది. ప్రతియొక్కరకును తనకే, తనజీవితము సర్వమును దేశముకొరకు అర్పింపదలచుకొనినవానికి ఉన్న తాదర్శనమే వాని జీవనాధారము, అట్టి యాదర్శము మీకు కూడదని చెప్పినచో అట్టి జీవితాదర్శము సిద్ధులమైన నాలోంటికిని మీరు గమనింపలేకున్నారని చెప్పినందులకు నన్ను తమింతును. ఏనాడీదేశమున కెట్టి సంస్కరణములు లభించినను ఆంధ్రులపూర్వము పిన్నులు చెడ్డలందరును దేశముకొరకు ప్రాణములర్పించి తమ కళిబరములపై యుత్తులను ధడిపింపజేసిన మహాత్మాగముచే వచ్చెడి సంస్కరణములేగాని యితరవిధమున, యితరులపల్ల రాలేదు. బ్రిటిషు ప్రభుత్వమా? మనకు. సంస్కరణము లా? వారు యిచ్చెడివారా? నెట్టి! జతీంద్రనాథసేను ఎందులకు అనువుల గోల్పోయినాడు? స్వరాజ్యము కొరకుగాదు. సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము కొరకుగాదు. ప్రాణము లర్పించినది కైర్లలో రాచకయ్యతో డిలందరకును యంతకంటెను మంచిలింపిదేని ఘట్టమని సందులకై బ్రిటిషు ప్రభుత్వమునకు వారిని దినదినమును, అణువులకణువుగా చూర్చివేసి, మహావీరుని పీనుగునజేసివైచినది, ఈ బ్రిటిషు ప్రభుత్వము. ఆ ప్రభుత్వమా అధినివేశమిచ్చునది? అట్టి ప్రభుత్వమా సంస్కరణము లొసంగునది? సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యముకొరకై! మీరెంతత్యాగ మొనరింపవలయునో, అధినివేశ స్వాతంత్ర్యమునకైనను అంతటి త్యాగము జేయవలెను. కాని నేను ఉన్న తాదర్శమునకే నా ప్రాణము లర్పించెదను. అందులకే జీవించుట. అందులకే నేమరచింతును. కావున శాంతముగా అనుకూల ప్రతికూలవాదముల నాలకించి మీనిర్ణయము నొసంగుదని కోరుచున్నాను. (Down with British imperialism).

శ్రీ గా॥ శేషవరపు రామభానుపంతులుగారు తీర్మానమునకు ప్రతికూలముగా మాట్లాడుచు ఈ యాదర్శనిర్వచన సమస్య నూతనముండి గాదనియు, ఈవిషయము కలకత్తా కాంగ్రెసు సభయందు చర్చించబడి యున్నదనియు, లాహోరు డిసెంబరులో మరల చర్చించబడుననియు యున్నదనియు నేడు మాతనపరిధికు లేరనివనియు, రాజప్రతినిధిగారి ప్రకటన, దానికి సమాధానముగా మననాయకుల ప్రత్యుత్తరము వారు నిర్ణయించినవరకులను మాతన ఫరస్థితులను కలుగజేసిననియు, పలికిరి. రాండుబేలిలు సమావేశమనందు బ్రిటిషు భారతవాదులకు మగ్ధుల ఉభయుల మనములందును అనిత్యాసమును బోధింపబడునను, అందులకు తగిన వాతావరణమును దేశమందు జనింపజేయుటకు ఈ కుగ్రతులను నిర్ణయించియు

న్నారు. కావున నారు అధినివేశ స్వాతంత్ర్యమునుగూర్చి సమాధానమునకు ప్రయత్నించుచుండ మనము సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమును నిర్ణయించిన సమాధానము పొపగదు. మైకు బహిష్కారమునందు మితవాదులజేతులు మనతో నేటిభవించి పనిజేసియున్నారు. అందుచేతనే గాంధీమహాత్ముడును అధినివేశ స్వాతంత్ర్యమునకు సంగీకరించిరి. మైకుబహిష్కారము వరకు మనతోగలిగి పనిజేసిన మితవాదులను మనమందుములముగ విడనాడరాదు. మహాత్మా గాంధీగారిని, మోతీలాలు నెహ్రూగారిని మనము నాయకులుగా పరిగణించుచున్నాము. జవహర్లాలు నెహ్రూగారిని రాజోవుకాంగ్రెసు అధ్యక్షులుగా నెన్నుకొనియున్నాము. వారు దెప్పినదానితో నేటిభవించకపోయినచో వారిబలము తగ్గిపోవును. సంధిప్రయత్నముతో వారు యింగ్లండుకు వెళ్లినను మీప్రజలతోద్వేషము, ఆమోదము మీకులేదని బ్రిటిషువారు వారిని ఆశ్చర్యపరచుచును. గాంధీగారిని మనతరపున ప్రతినిధిగా పంపినపుడు వారికి సంపూర్ణాధికార మొసంగవలెను గాని వారిచేతులను బంధింపరాదని పలికిరి. కష్టపడి యింతపనిజేసి, తరుణములో భిన్నముగనడచి ఆంగ్లముల కార్యమునకు నిష్ఠుమును గల్పించిరిని అపఖ్యాతిపాలు గాకుండునని పలికిరారు.

విదప శ్రీ మొసలికొండ తిరుమలరావుగారు తీర్మానమున కనుకూలముగా యోచననిచ్చిరి.

శ్రీ వి. యశ్. కాప్రీగారు తీర్మానమునకు ప్రతికూలముగా మాట్లాడుచు ఈ తీర్మానమునకు ప్రతికూలములలో గాని, అనుకూలములందుగాని బ్రిటిషు ప్రభుత్వమునకు జోహారు లొసరించువా రెవ్వరును లేరని నమ్మవలసినదిగ పలికిరి. లాహోరు కాంగ్రెసు అధ్యక్షులుగ నెన్నుకొనబడిన జవహర్లాలు నెహ్రూగారును, మహానాయకులు మోతీలాలు నెహ్రూగారును, పురుషోత్తములైన గాంధీమహాత్ముడును, ఆంధ్ర రాష్ట్ర స్వాతంత్ర్యమునకి కష్టపట్టిన డాక్టరు పట్టాభిసేరాచార్యులుగారును నాయకుల ప్రకటన కనుకూలమైయున్నారు. అధినివేశ స్వాతంత్ర్యము మనకు లభించినను, లభింపకున్ననుకూడ సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమునకు ఘోషాడే హక్కుమనము గోల్పోవుట లేనిది డాక్టరు పట్టాభి సేరాచార్యులుగారు చెప్పియున్నారు. చెప్పవురి కాంగ్రెసులో సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్య తీర్మాన ముమోదించిన విదప మనము ప్రత్యేకముగా జేసిన పనియేమియునులేదు. అధినివేశ పరిపాలనాశాసనమును సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యముగా మార్చినచో నాయకు లొసరించు సమాధాన ప్రయత్నము లకు భంగమువాటిల్లును. గాంధీ మహాత్ముడు డిసెంబరు నెల వరకు జేచియుండునని నడిచియున్నాడు గావున అంతవరకును అందరును జేచియుండువలసినదిగా కోరుచున్నాననిరి.

శ్రీ కళా శేంకటాచార్యుగారు:—తీర్మానమును బలపరచుచు ఆదర్శములేదని దేశము, ఆదర్శములేని ప్రజలు నిర్జీవప్రతిమలేదనియు, మహాత్ముల విజ్ఞానము, అన్యత్తమ నాగరికతలతో విరాజిల్లిన ఘన భారతి దేశము సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమునకై వారాడినచో విముక్తి ఎందుకు ఉండబోదనియు, అధినివేశ స్వాతంత్ర్యవర్ధమునకు ప్రాణములర్పింపవలెననియు బహుసంఖ్యముగా నున్నారనియు, వైసాఖ్యశాఖి ప్రకటనప్రాతిముఖే యిట్టి అధినివేశ స్వాతంత్ర్యమైఘి చేమాత్రాని లెందులకు కేవలధైర్యమనియు, ప్రపంచమనంతిపుడు నల్ల, తెల్ల జాతులకు మహాసంరంభము జరుగుచున్నదియు, నల్లజాతులకు, తెల్లజాతులకూ బానిసండి తప్పించుకొని స్వాతంత్ర్యమును సంపాదించు కోమలున్నారనియు, చైనా, బర్మ, ఈజిప్టు మున్నగుదేశములవారు మహాత్మాగము లొసరించినందుననే వారికి స్వాతంత్ర్యము సిద్ధించినదనియు, తన దేశమునకు అట్టి మహాత్మాగమునకు సంసిద్ధులు

గా నుండవలెననియు, అట్టి పరిస్థితుల వనదేశమందు ప్రభము కలుగుట కవకాశమున్నదనియు దొర్ల న్యరహితపద్ధతులనైననే మనమీ సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమునకై పోరాడవలెనని పలికిరి.

శ్రీ డి. వారాయణరాజుగారు తీర్మానమునకు స్వతిక కముగా మాట్లాడుచు కాంగ్రెసు మతమునందలి స్వరాజ్యలక్ష్యముతోడనే మహాత్మాగారు దేశబంధు చిత్తరంజనమునూ, తదితర త్యాగులను, నెలనెలన్న దేశమునకు ప్రాణములర్పించిన జతీంద్రనాథ దాసుగారును అసమానత్యాగములు గావించిరినియు, ఈస్వరాజ్యలక్ష్యమువారి త్యాగశీలమున కంతరాయముగా నుండలేదనియు, అందుచే త్యాగమునకును, పదముల భేదమునకును ఎట్టి సంబంధముండజాలదనియు, కలకత్తా కాంగ్రెసునందు 1929 సం॥డిసెంబరు మాసమువరకును బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారికి గడువొసంగి అంతవరకు లక్ష్యమును మార్చుజేయకుండుట కంగీకరించియుండిరనియు, దానిని మీరి పోవుటకు ప్రస్తుతము జనించిన కారణము లెవ్వయునులేదనియు, మహాత్ముడు మొదలయిన దేశనాయకులందరూ జేయుచున్న మహాప్రయత్నములకు భిన్నముగా వారికంటె నధికులనునిలేదు లేదనికేకలు మనమీ మార్పుజేయుట స్వాతంత్ర్యపథగౌరవమును తగ్గించుటయని పలికిరి. (లేదు, లేదనుకేకలు.)

శ్రీ వెన్నెటి విశ్వనాథగారు తీర్మానమును బలపరచుచు దేశముయొక్క ఆదర్శ మనాడు ఆలోచింపవలసిన వచ్చినపుడు రాజప్రతినిధిగారి ప్రకటనయే మనయాదర్శమైనచో నీసభలు, నీప్రచారమెందులకి ప్రకృించిరి. కాంగ్రెసు ఆదర్శమును మార్చవలసినదని నాకోరిక గాదు. కాంగ్రెసు ఆశయ మెప్పుడును సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమునియే నిర్ణయించవలెను. మన ఆదర్శమునకును, రాజప్రతినిధిగారి ప్రకటనకుగాని రాజీకగాని యెట్టిసంబంధమును లేదు. సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యముగా కాంగ్రెసు ఆదర్శమును మార్చుజేసిందులననే నేటికీరాజీ ప్రయత్న మైనను బ్రిటిషువారు గావించుచున్నా కగాని మరొక కారణమువలనగాదని పలికిరి.

శ్రీ కె. కోటిరెడ్డిగారు:—తీర్మానమునకు ప్రతికూలముగా మాట్లాడుచు కేవలా, అస్పృశియైబద్ధుల మొదలగుదేశము లనుభవించుచున్న అధినివేశ స్వాతంత్ర్యము కాప్రభుత్వముగా సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యముగాకపోయినను సర్వవిషయములందును, ఆరణ్యలో సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమున కెంతమాత్రమును భిన్నముగాదు. అట్లుభిన్నముని నమ్మినచో నేను సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమునకే ఆశించెడివాడను. ఈజీవితములో అన్యోన్యముధారపడి యుండవలసినదేగాని ప్రపంచమునందు సంపూర్ణ స్వతంత్ర్యమేలేదు. ప్రపంచకాంతికై, బ్రిటిషువారును, భారతీయులును సోదరులుగ, సమానులుగ మెలకుటకై ఇట్టి అధినివేశ స్వాతంత్ర్యమునసరమేమనిపలికిరి. అధినివేశపరిపాలనము వా కొసంగనిచో మహాత్ముడు నుడిచిపెట్టు అవసరమగుచో సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమునకు పాటుబడవచ్చునని పలికిరి.

శ్రీ మకం బాలసుబ్రహ్మణ్య గుప్తగారు:—తీర్మానమును బలపరచుచు రాజప్రతినిధిగారి ప్రకటన వివిధపక్షముల వారికిని వివిధరీతులుగా అర్థమగుచున్నదనియు, కైవసా, కాశ్యమే, దైవమే, అద్వైతమే, పుల్లినమే, శ్రీలింగమే, తెలియకుండగన్నదని పలికిరి. (సభలో మిగుల నవ్వు). భారతదేశమున కధినివేశ స్వాతంత్ర్య మొసంగుట రూపాయిలో 15 అణాలు యిచ్చినట్లులే. కావున యీ 15 అణాలు యిచ్చెదరనుట నిక్కవముగాదు. ఐనప్పటికిని సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమునకై తాదర్శులేరులై తత్సంపాదనాధిభాగంకణములై నవారికి "పానకములో పుడక" వలె అడ్డుపెట్టుట మాడదనియు, అధినివేశ స్వాతంత్ర్యసంపాదనకు పరిపూర్ణ స్వాతంత్ర్యవాదు లడ్డము రాబోరనియు పలికిరి.

శ్రీ మల్లాది యజ్ఞ వారాయణకాప్రీగారు:—తీర్మానమునకు ప్రతికూలముగా మాట్లాడుచు మహాత్ముడు నిర్ణయించిన నిర్మాణకార్యక్రమమును సంపూర్ణముగా నిర్వర్తించకయే ఈ లక్ష్యమును మార్పుట కవసరము లేదనియు, మనయాశయము లెట్లున్నను దేశమునకు ప్రస్తుతమయ్యది లాభికరమే దానిని పరికింపవలెననియు, స్వరాజ్యమునందే సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమి మిడియున్నదనియు, సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము తమకెట్ల మైనను, హాస్యాస్పదులముగాకుండవలెననికోరుచున్నా మనియు పలికిరి.

శ్రీ కరణ రామస్వామి చౌదరిగారు:—తీర్మానమును బలపరచుచు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమకై తమ సర్వస్వము వర్పించియుండిరనియు, మరియు నెందరో నేటికిని యుములగుచుచు మన్నారనియు, కావున అందులకై సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమునే లక్ష్యముగా నెంచుకొనవలెననిరి.

శ్రీ సత్యేశ్వరకాప్రీగారు:—తీర్మానమునకు స్వతిక కముగా మాట్లాడుచు పవిత్రమున స్వరాజ్యలక్ష్యమునకై చిత్తరంజన వాది గాగల మహానియులు ధన వాసా, పాణ్యుల నర్పించి యుండిరనియు, స్వరాజ్యమొందే సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమునై మిమిడియున్నదనియు, జతీంద్రనాథదాసు, కళిబరలతో సుగార్లు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్య, స్వరాజ్యపథ నిర్ణయమునకై త్యాగముగావించి చెమకాడలేదనియు, ఆరణ్యలో ప్రధానముగాని, స్వాధీనాధిపాదు అనావశ్యకమనియు పలికిరి.

శ్రీ గుల్ల పల్లి పున్నయ్యశాస్త్రిగారు తీర్మానమును బలపరచుచు పూర్వమునకును, ప్రస్తుతమునకును దేశపరిస్థితులం దెంతయో భేదముకలదనియు, తిలకు, నెహ్రూలకాలమునాటికిని నేటికినిగూడ దేశస్థితి లం దెంతయో పరిస్థితి నను కలిగినదనియు తదనుగుణముగా లక్ష్యమును మార్పుకొనవలెననియు పత్రికారి.

శ్రీ చక్కని వెంకటరెడ్డి 'దొడరిగారు'—తీర్మానమును ప్రతిపాదించు మాట్లాడుచు స్వరాజ్యసంపాదకక్షేత్రము సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమున కయినను పత్రికాముఖములపై జనసామాన్యమును ప్రబోధించి వారికి తయారుచేయవలసిన అవసరము గలదనియు; కాని రైతులకు సామాన్యజనలకు స్వరాజ్యపథము వలె, సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యపథము ఉత్తేజకముగా, ఆకర్షణీయముగా నుండు ననియు, సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యపథము చచ్చగా చుండుననియు, స్వరాజ్యసంపాదక సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్య మిమిడియున్న ననియు, పత్రికారి.

శ్రీ. అంజె శివయ్యగారు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము కం గ్రహులక్ష్యముగా ప్రకటించుటకు తమ వెట్టి యభ్యంతరమును జేసినందు, గాంధీజీగారి భావంగన నాలుగువరకును మన మంగీకరింపవలెననియు పత్రికారి.

శ్రీ. దేశభక్తి కొండా వేంకటప్పయ్య పంతులుగారు:—తీర్మానమును మాట్లాడుచు తాము తీరని పరిస్థితి వచ్చి వృద్ధులయిన నున్నవయమునాట్రేమ దుర్బలముకావలసియు, స్వాతంత్ర్యాభిలాష లేనివాడు మానవుడేగాదనియు (వినుడు, వినుడు), అట్టి స్వాతంత్ర్యాభిలాషిలైనా మరొకరినైన మహానాయకుడెవడో గమనింపవలసినదనియు పత్రికారి. 45 సం.ములనుండి పలువురు దేశభక్తులు పలువిధముల మహాత్మాగారు తామున్న కష్టానుభవములను, (మొదలుగా 10 సంవత్సరములనుండియు ప్రపంచ ద్రాక్ష రక్తము గాల్చి మహాత్మాగారి, నమస్కారములతో కలుపుకొని యున్నాము) 1929 డిసెంబరు 31 వ తేది వరకు మాత్రమే గడువించి కేవల సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యవాద తోడునని ప్రతిపత్తి మహామహానికంపన మహాత్మాగారిని దెవరిని పత్రికారి, యిది మహాసంద్భ్రమము, గాంధీజీగారి భావంగన కంటే మనకు లేనివో ప్రభుత్వమునందా రీప్రకటనము గావించియుంటే, అట్టి మన నాయకులు మనకొరకై పలువు ప్రయత్నములకు మనము భిన్నముగా నడువవలసిన పని లేదనియు, పర్యవసానప్రపదజాలమున కాలవాలమైన సోషలిస్టు మైన స్వరాజ్యపథమును తీరిగింపవలసినదియు, 31 వ డిసెంబరువరకు మన మహానాయకుల యాదేశముననుసరించి ఎట్టి కూర్పుగానికావించవలసినదియు, ఆ పిమ్మట వచ్చునైనను తాము చు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యవాదులలో గలనెదమనియు పత్రికారి. (పూర్వ ధృష్టుతి.) సకేషము

పదమూడున్నెడన కయిజరు దొడరి విజ్ఞాపన రాజపుత్రి కను పేరిడి తేలికొన్న జాగి కొవుగారు కానము నుల్లంఘించి జగ్గరిలో ప్రవేశించుటచే భార్యను విడిచిపెట్టుటకు కాగితముల సంపేరి, 22 తేది ఇదిగో రక్షణ, దీసికొనెదరు.

సర్వవత్త సమావేశ రికార్డు

నెహ్రూగారిని తొలగివేయుటకు లెజిస్లేషన్ ఖద్దరు పోర్టులోను, బందరు కాంగ్రెసు ఆఫీసులోను విక్రయమునకు సిద్ధముగా నున్నది. కావాలి నెహ్రూ ఆధిపత్యములో తీసుకొనవచ్చును వెల రు 1/- బకరూపాయి మాత్రం

కోమలాక్షి

(విచిత్ర కథ)

గ్రంథకర్త:—నెల్లూరు వెంకటగిరి మహారాజా కాశీ ప్రధానాచార్యులు మ-రా-శ్రీ. రాయనం వెంకటేశ్వరులగారు యం. ఏ., యల్. టి. సాంఘికసవల—ముప్పదేండ్లకు పూర్వపు ఆంధ్రదేశస్థితి, ఆకాలపు చదువునంధ్యలు, పిల్లయంటపాటలు, ప్రతాపారవ్యవహారములు, గుణశీలములు నందర్బానుసారముగ పాత్రలయంద్రవ్యతి మగుచుండును.

ఆంధ్రగ్రంథమాల,
7, హంబిశెట్టిబీధ, మద్రాసు.

విదేశవార్తలు

అమెరికా-జర్మను ఒడంబడిక తయారగుట

(నూటరు)

లండను, నవంబరు 4:—అమెరికా జర్మను ఒడంబడిక తయారైనదని తెలియుచున్నది. జర్మను లీయనలసిన ఋణమును ప్రత్యక్షముగ యు. కె. డి. షేల్బర్గ్ ప్రభుత్వమునకు ఇచ్చి వేసెదరు. ఇదివరలో ఇంగ్లండుల జంబర్వాసీను బ్యాంకు ద్వారా బంపుట మనది.

ఇంగ్లండులో మునిసిపలు ఎన్నికలు

కార్యకవిజయము

(వైరెస్)

రుగ్బీ, నవంబరు 2:—నిన్న ఇంగ్లండులో మునిసిపలు ఎన్నికలు జరిగెను. 1/8 వంతుల ఫలితమును జరిగినది. కార్యకవితావిజయము గవ్వించెను. 90 సానములను గెల్చుకొనిరి. కన్వెన్షన్లు 15 సానములను గోల్చుకొనిరి. ఇంకే పెండ్లెండులు 30 సానములను నష్టపడిరి. లండనులో మూడుసంవత్సరములలో సాదీ ఎన్నికలు జరుగునగానె ఐదుగురు జరుగవు. ఇప్పుడు జరిగినవి ఇంగ్లండు, కేంబ్రిజ్ లోనివి.

ఆంగ్లో-రషియా సంబంధములు

కన్వెన్షన్లు సవరణ

(వైరెస్)

రుగ్బీ, నవంబరు 2:—అట్టోబరు మాడవ తేదిని జరిగిన ఒడంబడిక ప్రకారము పరిస్థితిగతులు గావలసియున్న విషయములను, ఋణమును, ప్రతిపూల బిటిష్ ప్రచారమునుగూర్చియు పరిష్కరించుటకు ఏర్పాటుజేసినవిధానము నంగీకరించుచు రషియాలో సంపూర్ణ రాజ్యాంగసంబంధములను ప్రారంభించు టవ సరసుని ఈసభగారు అభిప్రాయపడుచున్నారని ప్రభుత్వ తీర్మానమును ప్రవేశపెట్టెదరు. కన్వెన్షన్లు లాక సవరణను గావించెదరు. రాజ్యాంగసంబంధములు ప్రారంభించుటకు ముందు ఏర్పరచిన ప్రారంభసవరణలను గషియనులు చెల్లించితిరవలెననుచున్నారు. ప్రభుత్వనా రట్టి సవరణలను చెల్లించుకొండ రాను బారముల నంగీకరింపవలయుట విచారకర మునున్నది.

బొగ్గుగనులలో పని చేయు గంటలను తగ్గించుట

(వైరెస్)

రుగ్బీ, నవంబరు 2:—బొగ్గుగనులలో పనిచేయుగంటలను తగ్గించుటకు ప్రభుత్వమునాడు నిశ్చయించుటచే యజమానులు తేతనములను తగ్గింపవలెనని కొంద రనుచున్నారు. అవిషయమై యజమానులకు నచ్చజెప్పుటకు ప్రభుత్వమునాడు బుధవారము కలిసికొనెదరు.

పార్లమెంటుసభ

నాపుజేయవలెనను తీర్మానము

అభిశంకనతీర్మానము నుపపాదించరు

(నూటరు)

లండన్, నవం 5:—ఇండియామంత్రి శీతమును తగ్గింపవలెనను నభిశంకన తీర్మానమును ప్రవేశపెట్టుటకు బదులు సభ నాపుజేయవలెనని బార్నిసుగారు సూచించగా మద్దతుగా రంగీకరించిరి. ఆ ప్రకారము సరువారము సభలు ఈ తీర్మానము నుపపాదించెదరు. అట్టిసంబంధములందు ఓటులు తేకుండగ గిర్న పుం ర్తియగును.

ఆంధ్ర వ్యాపారమునభ

నేటిదినుమున సమావేశమైనది

(మా ప్రత్యేక ప్రతినిధి)

విజయవాడ, నవంబరు 5:—ఆంధ్రవ్యాపారమునభ నేటి ఉదయమున గాయ్యాగు జరిగినదిగారి అధ్యక్షతక్రింద సమావేశమయ్యెను. నేటి ఉదయమున విచ్చేసిన బొంబాయి రాష్ట్రవా ప్రభులకు శ్రీయుతి జి. డి. సవర్న-రుగారుమాడ సభనలంకరించిరి.

వ్యాపారముభివృద్ధియందు ఆసక్తిగల పెక్కుమంది ఆంధ్రులు సభకునుచ్చిరి. ఆసక్తికరముగాను మూలకీ-రామశేషయ్యగారు ప్రసంగించి వ్యాపారమున భారతీయుల వ్యాపారముభివృద్ధిగాను ఎక్కువ పాటుపడవలెనని కోరిరి.

శ్రీయుతి ఉయ్యాగు జరిగినదాగుగా మాట్లాడుచు భారతీయులు పూర్వము ఎంతగా నున్నదియు కలిగియుండి ప్రస్తుతము యే స్థితియందున్నాకో విశదపరచిరి. భారతీయుల దేహదాదాధ్యక్షాతి గాంచుచున్నది. ఈక్షీణతను నిలిపినగాని మనదేశమునకు శ్రేయము కలుగదు. వ్యాపారముఅలయములు ప్రతిగ్రామమునందు స్థాపించవలెననియు జనులెల్లరు యాసంస్థలకు ప్రాతానామము నొసగుదురని కోరుచు తీర్మానము చేయబడెను. అధ్యక్షులకు చందనములతో సభముగి సెను.

నేటిసాయంకాలము కొందరి పల్నాటిపాదలు కత్తి నామ ప్రదర్శనము జరుపబడిటకు యేర్పాటు చేయబడెను.

నాయకుల ప్రకటనవై

మహాత్ముని అభిప్రాయము

డెయిలీ ఎక్స్ప్రెస్ పత్రికకు జవాబు

న్యూ డిల్లీ, నవంబరు 4:—రాజప్రతినిధిగారి ప్రకటనను గురించి తమ యభిప్రాయమును తెలుపవలెనని కోరుచు లండనునుండి డెయిలీ ఎక్స్ప్రెస్ పత్రిక మహాత్మా గాంధీగారికి తంతి వార్తనిచ్చెను. ఆపత్రికకు మహాత్ముని తన యభిప్రాయమును వెల్లబెచ్చెను.

“అఖిల పక్షనాయకులను గలసి నిన్నరాత్రి గావించిన ప్రకటనకంటె సభిక మీయియు నేను చెప్పదలచుకొనుటలేదు. అసత్యమును సహకారభావమును బోధించే సత్యమును సహకారమును నెలకొల్పుటకే నేను ప్రయత్నించుచున్నాను.

కానసభాధ్యక్షుడు రాజప్రతినిధిని దర్శింపనుండుట

తరువాతి అధ్యక్షుడు బగోదా, బాల్గోలీమొనలగు ఫలములకు దోవును

ఢిల్లీ, నవంబరు 4:—భారతకానసభాధ్యక్షుడు గౌ. వి. కే. పటేలుగారు శేపు రాజప్రతినిధితో ముచ్చటించును. బుధవారమునాడు వారు ఫ్రాంటియందు మెయిలులో బొంబాయివెళ్లి సర్దార్ గృహమునందు కొన్నాళ్లుండి యటుతరువాత బాల్గోలీ, బగోదా, నడియాడ్, అహమ్మదాబాదు మొదలగు ఫలములకు వెళ్లి డిసెంబరు 1 తేదికి ఢిల్లీ చేరును. (ఆ. ప్రెస్.)

“యువనేర్ దాక్” అనుపుస్తకము బెకంగాలు

ప్రభుత్వమువారు నిషేధించుట

కలకత్తా, నవంబరు 4:—శ్రీయుత సుబాష్ చంద్రబోసుగారు రచించిన “యువనేర్ దాక్” అనుపుస్తకమునందు రాజప్రతినిధిగారు సంగించిన విషయములనున్నదని బెంగాలు ప్రభుత్వమువారు పుస్తకము నిషేధించి ఆపుస్తక ప్రతులను ప్రభుత్వమువారు తమవశము జేసికొనిరి. (ఆ. ప్రె.)

హిందీపండితుడు కావలెను

ఏలూరు శ్రీ గాంధీ ఆంధ్రజాతీయ మహావిద్యాలయము నకు సమర్పిత హిందీయపాఠ్యాయు లొకరు వెంటనే కావలెను. దరఖాస్తులు యోగ్యతాపత్రములతోను, ఇతర వివరములతోను కార్యదర్శిగారికి 15-వ తేదిలోపుగా జేరవలెను. ఉద్యోగము పర్యవేక్షిం. శీతము అర్హతనుబట్టి యుండును. 4-11-29 ఏలూరు. వే. రామకృష్ణారావు, ఆచార్యుడు.

16 వ ఆంధ్ర మహాసభ

(ప్రత్యేకాంధ్ర రాష్ట్ర) ఆవశ్యకత

శారదాచట్టము, అంగీకరించబడుట

కవిరాజుబిరుదము లొసంగబడుట

(ప్రత్యేకవిలేఖరి)

బెజవాడ, నవం 4:—పదియవ ఆంధ్ర మహాసభ నేడు దుర్గాకళామందిరమునందు 11 గంటలకు కె. కొటిరెడ్డిగారి అధ్యక్షతన సమావేశమయ్యెను. న్యాయతి సుబ్బారావుపంతులు గారు, డి. బి. మో. రామకృష్ణారావుపంతులుగారు, కె. నాగేశ్వరరావుపంతులుగారు, పి. సి. వెంకటపతిరాజుగారు, కె. వి. ఆర్. స్వామిగారు, ఉ. సూరిగారు మున్నగు ముఖ్య నాయకులు తదితరులు వచ్చియుండిరి. ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షు లగు రా. సా. సి. కొశంబరెడ్డిగారు ప్రతినిధులకు స్వాగతముసం గుచు ఆంధ్రుల పూర్వపుణ్య త్ర్యము గూర్చి ముచ్చటించిరి.

(తంలి)

అధ్యక్షులు తమ ఉపన్యాసమునందు మున్నందు జతించి ద్రదాసుగారిని ప్రశంసించుచు బల్కిరి. భాషాప్రయుక్త రాష్ట్ర విభజన కోర్టును, సాంఘిక కక్ష మయ్య పి కాచమును ఖండించుచు బల్కిరి. భారతదేశ మునందలి స్త్రీల ఉద్యమముగూర్చి చెప్పుచు స్త్రీల దేశభివృద్ధి విషయములందు తమవంతు భాధ్యతను నిహింపవలసియున్నదని రి. ఒక జాతిస్వాతంత్ర్యమును బడయవలెనన్న ముందుగ సాంఘికసమానత్వమును న్యాయమును స్థాపించుకొనవలె నని చెలిపి ఆంధ్రదేశము యితర రాష్ట్రములతోబాటు స్వాతంత్ర్య భారతభూమియందు అర్హస్థానము వహించుటకు తగుకృషి జేయవలెనని హెచ్చరించిరి.

(అ. వె)

కవిరాజు బిరుదములు

(ప్రత్యేకవిలేఖరి)

బెజవాడ, నవం 5:—నేడుదయము ఆంధ్ర మహాసభ కొటిరెడ్డిగారి అధ్యక్షతన సమావేశమయ్యెను. కవిరాజు శ్రీపాదకృష్ణమూర్తికాశ్రిగారికి సన్మానపత్ర మొసగుటతో కార్యక్రమము ప్రారంభమయ్యెను. ఆంధ్రసాహిత్యమునకు వానోసర్పిన నేవను కొనియాడుచు తీర్మానము అంగీకరించబడెను. రజితపేటికలోనుంచబడిన సన్మానపత్రమును అధ్యక్షుడు కాశ్రిగారికి ఓసంగిరి. కవిగారికి జరీకాష్మీర కాలవగూడ నొసంగిరి.

తిరురనేని రామస్వామి చౌదరిగారికి కవిరాజుబిరుదము సంగుటకు తీర్మానించబడెను.

ప్రత్యేకాంధ్ర రాష్ట్రము

ప్రత్యేకాంధ్ర రాష్ట్రమునుగోరు తీర్మానమును దేశభక్త కొండా వెంకటప్పయ్యపంతులుగారు ప్రతిపాదించిరి. అందుకు తగుప్రచారము చేయవలెనని హెచ్చరించిరి న్యాయతి సుబ్బారావుపంతులుగారు పుయ్యార జమిందారుగారు తీర్మానముంగీకరించబడెను.

ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయమునందు సాంకేతిక విద్యనేర్చుకళాశాలలు స్థాపించవలెననియు, ఆంధ్రమున బోధించవలెననియు మహాసభి దేవాలయములోనికి పంపియున్న రానిచ్చి ప్రార్థన జేయనిచ్చుకొనినందుకు మహాసభాధ్యక్షుగారిని అభినందించుచు, పాతశాలలందు హిందీ నిర్వహణముగ నేర్పవలెనని అధికారులను కోరుచును, తీర్మానములు గావించబడెను.

ఇతర రాష్ట్రములందలి ఆంధ్రులు తమబిడ్డలకు తెలుగునేర్పవలెననియు, బొంబాయి విశ్వవిద్యాలయములో తెలుగు బోధింపగోరుచును, తీర్మానించబడెను. మరికొన్ని తీర్మానము లంగీకరించబడినపిదప 12 గంటలకు సభ ముగిసెను.

శారదాచట్టము అంగీకరించబడుట

శారదాచట్టము నంగీకరించుచు శారదాగారిని బలపరచును గల తీర్మానము తీవ్రముగ చర్చింపబడినపిదప అధికసంఖ్యాకులచే నామోదించబడెను.

(తంలి)

ఈక్రింది తెలుగుపుస్తకములలో ఆంధ్రుల నవీనాశయములును నూతనభాషములును తేటతెలుగున కథారూపమున వినిరింపబడినవి:—

కమలాక్షి, రాజేశ్వరి—నవలలు

చిత్రకథాసంజరి—1-2 భాగములు. చిన్నచిన్న కథలందుగలవు. జనోపయోగములగు విషయములుకల్ప ముకొన్ని తెలుగుపుస్తకములును గలవు. వలయువారు, ఏతద్దొంగకర్త గారి

రాయసం—వెంకటశివుడు, యం. యె.

బ్రాహ్మిణీ, గుంటూరు, వ్రాసికొనవలెను.

1 సంవత్సరము

నుండి

క్వేకరుటటు జావ, వైద్యులచే నేబదినంవత్సరములవరకు శిశువులకు తగినదని నిర్ణయింపబడినది. శిశువులకు పుష్టికరము, ఆరోగ్యదాయకము నైన ఆహారములలో దీని నేదియు మించజాలదు.

బాల్యావస్థలోగూడ నుపయోగించుట కిది అనమానమైనది. దానిలో, గల పోషకపదార్థము ఎముకను కండను ఏర్పరచును; దంతవృద్ధికి రక్తము ప్రవహించుటకు, నరములు పెద్దవగుటకు తోడ్పడును. వృద్ధి నొందుచున్న పిల్లవాని కవసరమైన త్రాణ నత్యధికముగ నొసంగును.

అట్లే స్త్రీపురుషుల యౌవనావస్థనుండి వృద్ధాప్యము ప్రాపించు వరకును క్వేకరుటటు ఆరోగ్యము నొసంగుటలో నద్వితీయమైనది. ఆహారము లన్నింటిలో నిది ఆదర్శకమైనది, రుచికరమైనది, సులభముగా తయారుచేయదగినది, పోడిమిగలది.

ఎల్లప్పుడును క్వేకరు డబ్బానే ఆడుగుడు. క్వేకరుటటు ఆను సంపూర్ణవాచు భేదమును, క్వేకరు బొమ్మను చూడుడు.

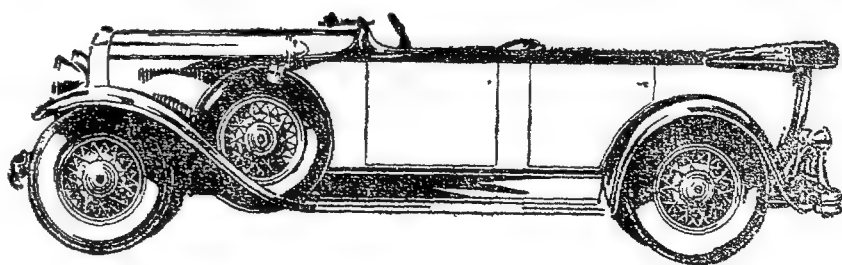
Quaker Oats

2055

1930 బ్యూక్

Buick

ఇదిగో!

నేడే మా ప్రదర్శనశాలల కరుదెంచి

పరీక్షార్థమున కై ట్రయల్ రన్ ఏర్పాటు గావించుకొనుడు

ఆర్. పటేలు అండ్ కో., మద్రాసు.

R. PATEL & Co.,
MADRAS.

కమలాక్షి రావి

(మా కవితా కల్యాణం)

మన దేశంలోని అనేక గ్రామములనుండి బయటకు వెళ్ళి వచ్చి మన నాటకములను వీక్షించుటకు వచ్చిన వారిలో నొక ప్రముఖుని కథను చెప్పి నిలిచియుండెను. గంటలకొలది వరకు యాచనలు ప్రయాణములు విసుగు పడుచుండెరి. మార్గములలో నొకప్పుడు మంటల సమర్పమున “మామిడిపాడు” అను ప్రదేశమును చేరినది. అది నాన్న హితుడు నేతురాముని గ్రామము. ఈ రెండవారు మున్నవని నేనడిగి, రెండుమైళ్ళని తెలిసి కొంటిని. తరువాత నొక పరమమృతి నేతురాముడు నన్నెన్న మాటలలో కొరెను. అప్పుడు సాయంకాలము పట్టముపోయి నిశీధనముయందు ప్రభుత్వమును పీడించుటకంటె, రాత్రికా గ్రామము చేరినచో, నేను హితుని సత్కార సమావేశములు సమకూరునుగా. నామిత్రుని మందహాసముల, ఆతని చమత్కార కంఠావగామముల నానుకోపిదని విహరింప దొడంగి, వెంటనే వెలుగు దిగి, నే నా గ్రామము పయనము గట్టునట్లు పురి కొచ్చెను!

ప్రేమను దగ్గజ నుండువారిని దారి యడుగగా, వారు ప్రోవహించి, పాటల మధ్యనుండి పోయిన నికను త్వరితముగ గ్రామము చేరగలవని చెప్పిరి. నాకప్పు డిరువదిసంవత్సరముల వయస్సు. నడకయున్నను, చీకటిని పయనమున్నను, ఎంతమాత్రమును భీతిలేదు. చేత గట్టయు, మది నుత్సాహము నున్నప్పుడు చీకటి ప్రేమిచేయను? ప్రకృతికాస్త్రము చదువువాడ నగుటచేత నాడటికి దయ్యములు భూతములు చేరవు గదా! అందువలన నేను అట్లదారినిబడి గాలిపడగనలె చెంగుచెంగున గంటిడి పోవుచుంటిని.

ఇంక గొంతయన్ను చనుభవము నుండినచో, నేనా దారిని ప్రయాణము చేసియే యుండను! నేనవికాలముగటచే నడక నుకరము. కాని యిది సంతకటి రాత్రి. ఒకింతనేపటిలో గాఢాంధకారము దీక్షలు గ్రమ్ముకొనెను. త్రోవ క్రొత్తది. నిజమునకు మార్గ మేలేదు! కాలితినినదే దారి! ఆ కాలుచీకటిని కంటివలన కాలి కేమియు సాయము లేదు! లోనియలజడివలన కొన్ని నిమిషములలోనే దిక్కులు మఱచిపోయి! ఏ మొగము మట్టినదనుటకెనో నా కిప్పుడు తెలియదు. పొరువముమాట యలుచుచి వెనుకకు మరలదమన్నను, వెనుకదిక్కడో కన్నులు కైలుంగునంతటి నెలతురుండినచో, ముందుకే యడుగులు తడుచుండును గదా! ఎవరైన దారి యడుగుద మనుకొనిన, చీకటిలో నెవరును గానబడదు! ఇంకేమి గతి?

ఆప్పటికి నామాగత నాకు విశేషమయ్యెను. నేను రెండు లులోకే కూర్చుండి యుండినయెడల, కడుపులోని నీళ్ళుకడలక ఎచ్చటైన పట్టు ముచేరియుండును. పోనిండు మిత్రునియూచు చేరవలసినను, తెలియని గ్రామమునకు నలిగినదారి నేల నడువ నైతిని? పరదేశమున, నిర్జనస్థలమున, కటికిచీకటిని, నే నేమి చేయువాడను! ఎటులో యీ యొక చిక్కును వీడి బయలుపడితివా, నాజన్మము చీకట్లన్నదను, చీకటి నొంటరిగ బయలుచేయ నని కష్టము చేసికొంటిని!

దీక్షలు తెలియని యంధకారమందలి నడకయనిన మఱింత తప్పుదారిని బడుటయే! కావున నొకింతనేపు నిలచి చూతమని నేడలపోసి, ఒకగట్టుమీడికెక్కి నలుడెటు పరికించితిని. ఏమియు గానబడదు! కనులవిప్పి వింటిని. ఏమియు వినరాదు! చేయుట కేమియు పోషక, కనులు చెవులు నిగడ్చి, ఎట్టి స్వల్పదృశ్యమైన జానుటకును, ఎంత హీనశబ్దమైన వినుటకును నే నాయుత పడితిని. పూర్వోద్దియముల తీక్షణతలని లాభముకొంతవడికి నాకు గానినొచ్చెను. మారమున మిమ్మ-మిమ్మ-మును వెలుతురు తో చెను! ఏమియోమాటలు వినుపించెను. వ్యాధిగ్రామములేని మన చున్నన కల్పన లుబితేలి యొక నుండును. ఈ యెలుగు వెలుంగులు కేవల మనోకల్పము లేమోనని నేకింకించితిని. కాని మరల నాకప్పులకు వెలుగులు గానబచ్చెను; చప్పుడులు. విననయ్యెను. ఈ వెలుగురు ఏమిలుగురు పురుగులదో యనుకొన్నను, శబ్దము లకు గారణ మేమి? ఇంతకును, నే నాదిక్కున కడుగులు వేసి నందువలని యుపద్రవమేమి? సంగతి సందర్భములు లెస్సగ విమర్శించుట సరసుని లక్షణము! ఇట్లుతలపోసి, ముందుకడుగులు వైచి చూచితిని. వెలుతురు సంగతి యొక నడమానమెకాని, ఏ పో దొడవివడుట నిజము. అది యూరియలుకుడేమోయని చూచుచుండెను. ఇంకగొంత నడచిపోతిని. ఇప్పుడు నాకు చప్పుడులు ఎక్కువగ వివచ్చి, దైర్ఘ్యముకలిగెను. అడుగులు వాని యంతరవియో ముందుకుబడినది. ఈమాటు మఱి కొంత స్పష్టముగ శబ్దములు వివచ్చెను. ఇవి యేమనుప్పుడో పాడెడి పాటయో పద్యమో యైయుండును! ముందుముందుకు నడచినకొలది, పాటల పోరటి స్పష్టమగుచుండెను. “ఒకచో! ఇప్పటికి తెలిసినది. బ్రాహ్మణులైజీ జమిదించితిని. ఇవి పసపచ్చెయన్న విప్రుల వాక్యములు!” అని వినువారు లేకున్నను, అమితోత్సాహమున నేనుపలికితిని. మంత్రపసముచేయు మనలిబ్రాహ్మణుని గొంతుక యిప్పుడు వినవచ్చెను. శిష్యునిగాత్రము హీనమైన దగుటచేత వినుపించుట లేదుగాని, అప్పుడప్పుడు వానిమీద కొప

పడి, వాని తప్పులు దిద్దుచుండు గురువు కంఠస్వనిమాత్రము స్ఫుటముగ నుండెను. ఏమి యీ వృద్ధవిప్రుని యుంకారము! శిష్యుని యుచ్చారణమున లోపమున్నపుడెల్ల గురువు పండ్లుకొఱికిన ధ్వని, ఎలుగెత్తి యాయన పలికెడి శబ్దస్వరములను, నుత్తర పూర్వములలె స్ఫుటముగ శ్రోత్రముల పట్టుచుండెను!

వీనులసోకు వేదమంత్రముల మాధుర్యము నే నెక్కి, చూయబోయె విద్యావ్రభావమున మూలబసిన మన పవిత్ర సంస్కృత సారస్వతమునకై నేనంత పరితపించితిని! ఎన్నడైన నిట్టి శ్లోకములు పఠించుభాగ్యము నాకు ప్రాప్తించునాయని నాకు బాడమిన యాశ్చర్యము నేఱుకారణమున నృధినిండెను. ఎంతదగ్గజమబోయినను, మంత్రములు వినవచ్చుటయోగాని, అవి పఠించువారు గాని, వారి నివాసములు గాని, దృష్టించరనుటలేదు. ఇంకొక విశేషమేమనగా, ఆ ప్రకృద్ధ్వని స్ఫుటముగ నున్నదని నేనటు మరలనపుడు ఈ ప్రకృతుండి వేదభూష వినవచ్చుచుండును. ఇట్లుతిరిగినపుడు, అటునుండి వినబడును. గ్రామము చేరదమను నా ఆతురతయే యీ భ్రమకు గారణము కావచ్చునని భావించి, నేగమగ ముందుకు నడచిపోతిని. అంత గొంతనేపటికి శబ్దములు దగ్గజబడెను.

నా కి వేదభూషారహస్య మిప్పటికి తెలిసినది. ఇంతనేపటినుండియు మంత్రోచ్చారణ చేయునది చెట్టుమీదగూర్చుండు వారె. వారు విస్తరల కాకులుకొనికొని విప్రులై యుండవలయును. వి న ని ది రా వి చె డ్డే. ఆ హా తె లి సి నది. వారు సమధలకొలై చెట్టెక్కిరి. కానీ పురుగుపుటలు లెక్కనేయక, రాత్రి చెట్టెక్కి కూర్చుండి, ఆక్కడ సావధానముగా శిష్యుల తప్పులు దిద్దుచు, చీకటిని సమధలు కొనెడి యిట్టివాడను! తెచ్చటైన నుండురా? ఎట్లుకేట శబ్దములు వినవచ్చెడి స్వరరాజముక్రిందన నిలువబడి చూచితిని. హీను చుండు కొమ్మలపద్ధ్య విలుగులుపురుగులు తిరుగాడుచుండు విరియబోసిన కరులతో వృక్షదేవత కనులుమాసికొనుచు డెలచుచు నిశాకాంతలో దాగుడుమాత లాడుచున్న దా యనునట్లు తోచెను! అందు మనుష్యులబాడ గానబడదె! వేదభూషమాత్రము ప్రబలియుండెను. మంత్రపఠితలు నెమ్మదిగ కొమ్మలలో మఱి క్కూర్చుండినట్లు స్పష్టము; వెట్టి వేయివిధముల! చీకటిని చెట్టెక్కి సమధలుగోసి, పసపచ్చెయందుండి విచ్చితన మొకటి నుఖమున నున్నప్రాణము దుఃఖముపాలు చేసికొని, చీకటిని, తెలియనిదారిని పయనముచేయు విచ్చితన మింకొకటి! మొదటిది వెట్టివాడనమని పరిహసించి, రెండవది సాహసమని నాభోటివారు సంతసించుచుండురు! ఆహా లోక మెన్ని జాతుల యున్నాదుల కావాసము!

వినను వేదాంతవిచారముల కిదసమయమా? కార్యవాదిస్తై, ఎట్లో యీయడవినుండి బయటపడి, యీరాత్రి గ్రామముచేరినగాని నాకు ముక్తిలేదు! కావున కాలయాపనముచేయక, గొంతెత్తి, చెట్టుచెక్కిచూచి, “ఒ వెట్టిబ్రాహ్మణులారా! గ్రామమునకు నాకు దారిచెప్పండి!” అని గొంతెత్తియడిగిని. ఆ గురుశిష్యులలో నొకరైన నామాట వినుపించుకొనర! వెట్టి తోడుగ వారికి చెప్పుకుమాడ కాదుగదా! మరలమరల నేను దిగ్గరక నలచితిని. నే మాటాడునంతనేపుడు, శ్లోకములధ్వని నిలిచిపోయి, పిమ్మట యధాప్రకారముగ నడచుచుండును! దీనిని బట్టి వారికి చెప్పుకులేదనుట స్పష్టము. ఒకచో వారు నేనే వెట్టివానినిని భ్రమించి నామాటలు పెడచెని తెల్పుచుండుట లేదుగదా! వారెట్టివారైనను, తొందరపడి నేను మాపించినచో వారి మాక్తిభావము మఱింత దృఢపడునని నేను సామమునకుడిగి, కాంతవచనములతో వారిని బలకరింప యత్నించితిని; నేడుకొంటిని; ప్రార్థించితిని! కాని నామాట లరణ్యరోదనములయ్యెను!

మాధుర్యమనన్ను తిప్పుట సాధ్యముగాదు. దయారసము లేని యాచాందసలు నాకింక సాయపడరనియు, కాలయాపనముచేయక సాగిపోయినయెడల మనుష్యులబాడ గానబడుననియు నేను నిశ్చయముచేసికొంటిని. అంత మారమున నలకడు కాగా, నేను కేకలువేసితిని. నామాట యొక మనుష్యుని కంది, వాడు ప్రత్యుత్తరమిచ్చెను. ఇంక బ్రతికితినిని సంతోషించి వానిని గలసికొంటిని. వాడు ఇంకొక యూరి వాడెగాని, యామనుజుడు మామిడిపాడు పోవుచుంటిననెను వానితో నడచిపోయి, గ్రామముచేరితిని.

మిత్రుడు గ్రామాంతరము పోయెనుగాని, వాని తలిదండ్రులు నన్ను సత్కరించిరి. చీకటిని ప్రోవతప్పినపుడు, నా కెవరును దారి చెప్పలేదని నేనని, గ్రామమున వెట్టిబ్రాహ్మణులెవరైన గలరాయని గృహస్తునడిగితిని. ఎందుకని యాయన ప్రశ్నింపగా, రావిచెట్టుమీదగూర్చుండి నామాటలు వినుపించుకొనక, తమభోరటిని తాము వేదపఠనము చేయుచుండు బ్రాహ్మణుల సమాచారము నేనంత ప్రస్తావించితిని. “ఒకచో రమణపు రావికిందనా!” అని యాదంపతులొక్కసారిగ నాశ్చర్యమునని మెల్లగ నేదోచెప్పిగొనిరి. నాప్రశ్నకు సమాధాన మియ్యకయే, “అబ్బాయీ భోజనమునకు ప్రాధుభోయినది. వెంటనే పంటచేయ!” అని యజమాని భార్యతో నని, తాను మడిగట్టుకొని, పీటమీద గూర్చుని జపముచేసికొనుచుండెను. గృహిణి చెనువెంటనే యన్నము సిద్ధముచేసెను.

శిష్టాచారవరుని సహ పంక్తి లభించుటచేత, ఎన్నడు నెఱుగని నిష్ఠతో నే నారాత్రి వార్షి భుజించితిని. పట్టణ నివాస మసామమున బొట్టుపెట్టుకొని నాడుక తెప్పిన నానుభుము తీర్చిన విభూతి కేకలతో నా రెండు దీపపు వెలుగున దేజరిల్లెను. ఇంతియు కాదు. నేను బడకకు బోవులోపల, పొరుగింట దాను దెచ్చుకొనిన దేవీ కుంకుమతో నానొసగు గృహిణి తిలకముదిద్దెను? మిత్రుని తలిదండ్రులకు సాయండుగల పుత్రవత్సలతకు నే ముదమంది, మునుగు చెట్టుకొని, రాత్రి హాయిగ నిదురించితిని.

మాటునాటి యందయమునకు నామిత్రుడు గ్రామమునకు వచ్చెను. ఒకరినొకరు చూడకొని యానందభరితుల మైతిమి. రాత్రి ప్రయాణముసంగతి యంత జ్ఞాపకమునచ్చి రావిమీద వేదాధ్యయనము చేయుచు రెవరని నేనడుగగా, నేతురాముని తండ్రి యా వృత్తాంతము నాకిప్పుడు చెప్పెను రాత్రి పయన ముందు రావికింద నాకు వినవచ్చిన మంత్రములు మనుజులెవ్వరు ను వచ్చిచినవి కావల. ఈ సంగతి రాత్రియే వారు ప్రస్తావించు కుండుట నేను భీతిల్లి నిదురింపకుండుననియే! నాకువారురక్ష గాబెట్టిన విభూతి కుంకుమలు రాత్రి నామొగమలకరించియుండెను.

దెబ్బదియెనుబది యేండ్లక్రిందట, ఆ గ్రామమున దమ గప్ప సోమయాజులను నిష్టాపరుడగు బ్రాహ్మణుడు గలడు. ఆతని వంశీకు లిప్పుడందఱును నశించిరి. ఇతరు లాయన కన్యాయము చేసిరని కొందఱును, ఆయనవలననే యొగుల కనగము వాటిల్లెనని మఱి కొందఱును చెప్పుకొనుచువచ్చిరి. ఆత్మకాంతిలేక చని పోయిన యా విప్రుని శివుడంత బ్రహ్మరాక్షసియై తాను పెంచిన రావిచెట్టు నాశ్రయించి వేదభూషతో రాత్రులు చుట్టు బట్టుల నింపుచుండెను. ఆ గ్రామవాస్తవ్యులు పలువురకీడి ప్రత్యక్షమౌనభవె కాని, పరులుమాత్రము, పిచ్చి బ్రాహ్మణులెవరో రావిచెట్టుమీద రాత్రి పసన చెప్పుచున్నారని భ్రమియింతురు. కాలక్రమమున నా బ్రాహ్మణుని భూములు పరులవశమైనను, రావిచెట్టు మాన్యముమాత్రము జనులకు కాశ్యోత ధర్మముగ వదిలి వేయుబడెను. దాని యాదాయముతో సంవత్సరమునకొకతూరి సోమయాజుల పేరితో సమాధాన జరుగుచుండును. ఈయేర్పాటు ప్రారంభమైనప్పటినుండియు, వేదభూష పర దేశీయులకై కాని, హరివారికి వినబడుటలేదు. ఆ శివుని తాపాపశము నార్ధమై యొకను కొన్ని పుణ్యకార్యముల గ్రామస్థులు చేయ దలచియున్నారు. అప్పటి కాలాటి భూలోక ప్రవాస భోధ నుండి పరిపూర్ణ విముక్తి నొందనట

శ్రీయుత పానుగంటి లక్ష్మీనరసింహారావు
పంతులుగారి

నూతన నాటక రాజములు

చూడామణి:—రాజతరంగిణిలోని కథనుండి పెంపుచేసి వ్రాయబడినది. శ్రీరాజ్యముపై దండయాత్రకు బయలుదేరిన వినయాదిత్యుడు శ్రీలచే నోడింపబడును. పురుషుల నోడించుటకు శ్రీలు పన్నెండుపన్నుగడలు, మాషిన దైర్ఘ్య సాహసములు చదివితీరవలయును. పరాక్రమములోను, దేహబలములోను, బుద్ధిబలములోను, యోగ్యతలోను, శ్రీయే పురుషునికంటె ఘనరాలని యిందు నిరూపింపబడియెను. శ్రీ మావణ తగదనియు దేశపురోభివృద్ధికి శ్రీయే పురుషునికంటె నెక్కుడు తోడ్పడు ననియు విశేషమగును. వీరరససమంవిత నాటకము. వెల 0-12-0.

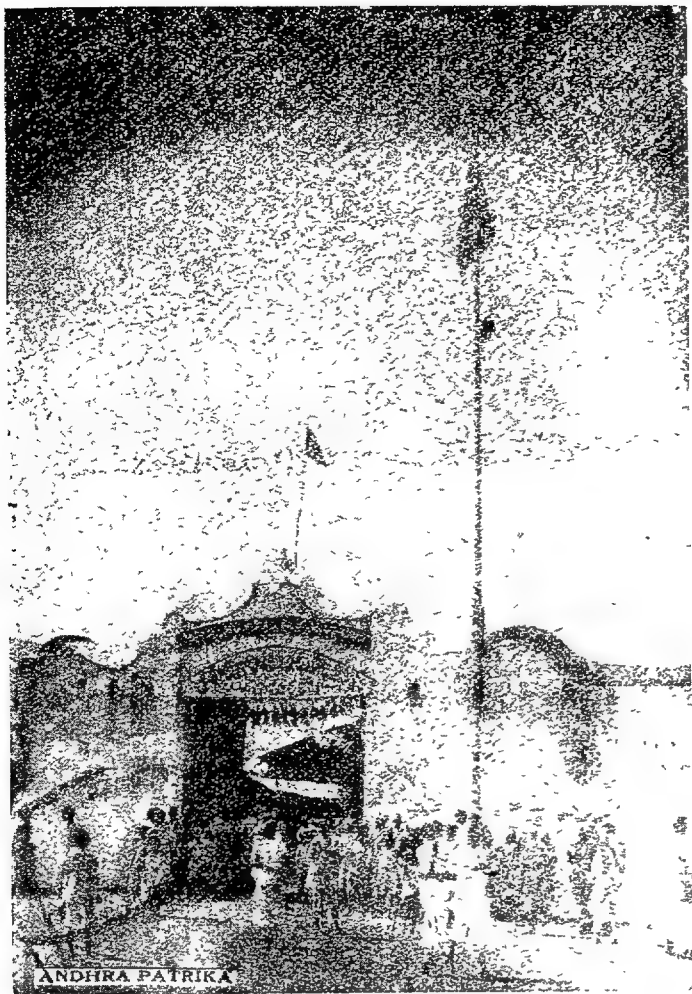
వద్దిని:—కల్పితనాటకము. తన్ను వరించిన పురుషుని గాదని పడ్డిని తాను మోహించిన పురుషుని వివాహమాడుటకు చేసిన ప్రయత్నములు, తానుమోహించిన పురుషుడు వలచినకాంతపై వాతనికీర్తనలులేకుండ చేయుటకు నీర్వృజనించుటకు పన్నినపన్నాగములు నిరపయోగములై తుది కేవిధముగ నీమే విఫలమనోరథయైనది యిందు వర్ణింపబడియెను. చదివితీరవలయును. రంగస్థలము రాజమందిరమే. తుద కామెను వరించినవానినే బరిణయమాడును. వివాహములు భగవన్ని రాజ్యములనియు, మానవనిర్మితములు కావనియు తెలియును. ఆత్మదృఢతకథానిసితము. వెల 0-12-0.

మూలత్రీమూల:—శ్రీశ్రీ పితాకృత యువరాజు వారి పరిణయ మహోత్సవమునందు బ్రదర్శించుటకై రచింపబడిన కల్పితనాటిక. శృంగారరసప్రధానమై పూతభక్తిసమేతమై, సదరత్నబోధకమై, లలితోపమాలంకృతమై, మనోజ్ఞమై యొప్పుచున్నది. వధూవరుల ప్రవిమలప్రేమమునకు మతమున కన్న సంబంధ మీ నాటికయందు జూపబడెను. చదివి యానందించి తీరవలెను. వెల 0-1-0.

పోట్లజి నేలు. వై నాటకములు, వీరిచే రచింపబడిన పాదుకాపట్టాభిషేకము, రాధాకృష్ణ, విశ్రాంతారాధ, సాక్షి నాలుగు భాగములు మొదలుగాగల గ్రంథములు మాయెద్ద దొరకును. కేటలాగు ఉచితము.

పా. రాజారావు బ్రదర్సు
పెరంపురం. (తూర్పుగోదావరి)

తూర్పుగోదావరి జిల్లాసభలు

దేశోద్ధారక నాగేశ్వరరావుసంతులుగారు స్థాపించిన జాతీయపతాకము.

(ఎక్. ప్. ఎ.)

సామ్యకొట సభయందు నూలు వడుకు పోటీయందు పాల్గొనిన స్త్రీలు

(ఎక్. ప్. ఎ.)

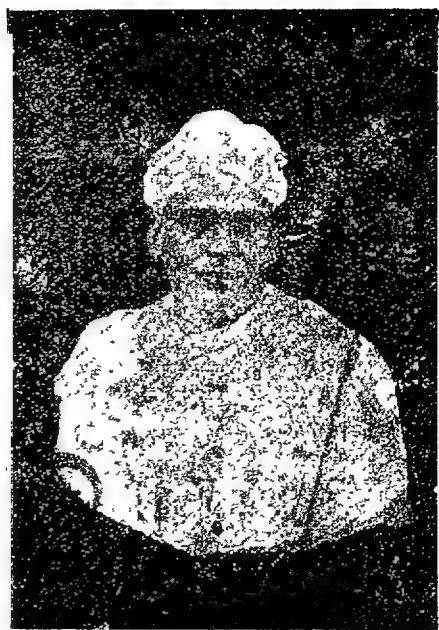
భీమునిపట్నంలోని మునిసిపల్ హైస్కూలు సూతనభవనప్రారంభోత్సవమును విశాఖపట్నం కలెక్టరు ప్రేక్షకుగారు నవంబరు 2 వ తేదీని జరిపిరి.

“హనుమాన్ కవచమ్”

లోకమంతయు నుద్ధరించుచున్నది

లక్షలకొలది మానవుల కోర్కెలకు విర్రవీధిమై దిగింబరయోగి పుంగవుని మహా సుంత్రములచే ఎట్టి అసాధ్యమైన కార్యములైనను కొనసాగువని అరుజువముపై ప్రతి మనుజు డెరుంగుచు గాక మాకు వచ్చుయోగ్యతాపత్రికలే నివర్తనములని యెరుగనివారికి చెప్పి గర్వించెదము. బ్రహ్మరాక్షసులు, కాకినీ, ధాకినీ, బొలారిష్టములు మాయమగును. వీరలకుధవలాభము. వర్తకులకు వ్యాపారవృద్ధి. నిరుద్యోగులకు సదుద్యోగము, విటకాండ్రకు వశీకరము, బలహీనులకు వీర్యపలుత్వము, విధ్యాభ్యుదయము బుద్ధి, గొఢాండ్లకు సంలెనము, రాజులకు రాజ్యలాభము, యే కోర్కెలకైనను మాకు వ్రాసినచో ఆత్మణమందే భగవంతుడు మీకు కుభుము చేకూర్చును. ఎక్కువ వర్ణించుట మాకసమ్యక్తము. సందేహించువారు దురదృష్టవంతులని విచారించెదరు. ఈ అవకాశము ఎల్లప్పుడు చిక్కదు. రాను కవచం, బంగారుది 7½ చిన్నం. రూ 8. మహాపురుషుడు శనములన జీవము పోయనమర్చుడు, హనుమాన్ దేవత కెండిది రూ 3; రాగిది రూ 2.8-0. బంగారుది 1/8 తులం రూ 5 మాత్రం. వ.రా:— శిరస్థానం చెసి అర్చన యివ్వవలెను.

(2) పండిట్, ఆర్యవైద్య ఆశ్రమము, రాగావళినది ఒడ్డున, చికాకోల్ సిటీ.

ఆంధ్ర జమీందారి రయితుల సభాధ్యక్షులగు నా! వేమవరపు రామదాసుసంతులుగారు

ఆంధ్ర రైల్వే ప్రయాణికుల సభాధ్యక్షులగు ఎస్. నర్సయ్యగారు

ఆంధ్రయువజనసభాధ్యక్షులగు కె ఎఫ్. నారాయణగారు

ఆంధ్ర హిందూస్థాని సేవాదళసభాధ్యక్షులగు ఎక్. ఎస్. హరికృష్ణగారు

రౌండుటేబిలు సమావేశము

బికనీరు, కాశీరు మహారాజుల అభిప్రాయములు

భారతీయుల ఆశయములపట్ల సానుభూతి

బికనీరు, నవంబరు 2:—రాజప్రతినిధి ప్రకటన విషయము బికనీరు మహారాజుగారు అసోసియేటెడ్ ప్రెస్ ప్రతినిధితో ఈ క్రింది అభిప్రాయములను తెలిపిరి. భారతదేశపు రాయబారిగ పనిచేసిన ఇర్విన్ ప్రభువుగారిని అభినందించుచున్నాను. కాశీరు ప్రభుత్వమువారు ఇరాకు ఈజిప్టు సమస్యలపట్ల జూపిన న్యాయదృష్టియే భారతదేశముపట్ల చూపుట మిగుల సంతోషకరమగువిషయము. సామ్రాజ్యనిర్వహణమునకు సంరక్షణమునకు విశాలహృదయము అవసరమును సిద్ధాంతమును కాశీరు ప్రభుత్వమువారు గౌరవించిరి. భారతదేశ సమస్యలను పరిష్కరించు విషయమై సంస్థానాధీశులు భారతీయులు తమకుగల ఉత్సాహమును నిరూపించిరి ప్రకటించబడిన సమయము నెచ్చినది. రౌండుటేబిలు సమావేశము ఆలస్యముగ జరుగునోమోయనుచింతి నాకులేను. నిలికాలమున ఇంగ్లాండులో రౌండుటేబిలు సమావేశము జరుగుట తగినకార్యము కాదు. సంస్థానాధీశులు ఈ సమావేశమున పాల్గొనటకు పూర్వము మైమునకమిషనువారి సూచనలను పరిశీలించవలసియున్నది. ప్రభుత్వమువారి బలవంతముపై సంస్థానాధీశులు రౌండుటేబిలు సమావేశమున అంగీకరించుచున్నారను వదలి స్వయమేనది కాదు. భారతదేశ సమస్యలను పరిష్కరించుటకు రౌండుటేబిలు సమావేశము శ్రేష్ఠమైన మార్గమని వారి అభిప్రాయము. మతము ననుసరించియు సంస్థానాధీశులు ను బ్రిటిషు ఇండియా యందు లి ప్రజలును సోదరులని చెప్పవచ్చును. కావున భారతీయులు దొమినియను హక్కులు సంపాదించు విషయమునను, రాజకీయముగ అభివృద్ధి చెందు విషయమునను మేము అడ్డుపెట్ట వలంపము. భారతదేశము నందు ఐక్యమత్య మేర్పరచవలయునని భారతరాజకీయనాయకులు కొరువిధముననే మేముకూడ కొరుచున్నాము. దొమినియను హక్కులు భారతదేశమున కివ్వబడిన ఎట్టిపరిస్థితి లేరనుచునో మాకు చక్కగ తెలియును. కాని బట్టరుకమిటివారు విచారణ సలుపని కొన్ని సమస్యలు ఈ రౌండుటేబిలు సమావేశమున పరిష్కరింపబడును గావున మేము సంతరించుచున్నాము. భారతదేశమునకు దొమినియనుహక్కులు ఇవ్వబడిన భారతదేశమునకు సంస్థానములకు సంబంధించిన సమస్యలను సంస్థానాధీశుల ఆనుమతిపొందనే పరిష్కరింపవలయునని మేముకొరెదము. సంస్థానములపరిపాలనకు సంబంధించిన విషయములు రౌండుటేబిలు సమావేశమునందు చర్చింపవలయునని, సంస్థానములకు బ్రిటిషు ఇండియాకు సంబంధించిన సంబంధముగురించియే చర్చ జరుగుననియు ప్రకటించబడినందులకు సంతరించుచున్నాము.

సర్వవత్తు మహాసభవారిచక్షుమున పండిత మోతీలాలు నైహుగారు పరిచయించిన ఆహ్వానముపై ప్రస్థించి, మహారాజుగారు ఈ క్రిందివిషయము ప్రశ్నోత్తర మొసగిరి:—ఇకను వివిధ పక్ష సమావేశము ఆనవసరములేదు. సంస్థానములకు బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారికిని ఎన్నియోసంధులు జరిగియున్నవి. ఇట్టి పరిస్థితులలో బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారితో జోక్యములేని సమావేశమునకు మేము రాజాలము. అంతేకాక మాకు పంపిన ఆహ్వానములతోపాటు వివిధపక్షమహాసభవారు మా ప్రజలకు కూడ ప్రతినిధులను పంపవలయునని ఆహ్వానముల నందిరి. సంస్థానములందలి ప్రజలు ఎన్నియోతరములనుండి సంస్థానాధీశులకి, తమ నాయకులకు పరిగణించుచున్నారు. బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు ఈసర్వమును గురించి సంస్థానాధీశులకు మాత్రమే ఆహ్వానముల పంప నుద్దేశించియున్నారు. మేము బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారి ఆహ్వానమును అంగీకరింప సిద్ధము. నందుటకును వివిధపక్షమహాసభవారి ఆహ్వానమును అంగీకరింపవలయుననియు కారణములు వేరుగ చెప్పుట అనవసరము.

శ్రీ మణిబోధిపాలయము, గుంటూరు.

ఇది మంచి న్యాయత వహించిన గొప్ప జ్యోతిషములచే స్థాపించబడినది. ఇందు గొప్ప విశేషములు, సర్వవిశేషములు, కప్పు పొందినవారున్న గలరు. వీరి ప్రశ్నోత్తరముల ఆశాసుములు. మహారాజులూ నిర్వహణములు. జాతకముల విశ్లేషములు, నిరాశాపరములు, గొప్ప గొప్ప గొప్ప గొప్ప, భావనలు, పోషకములు, అష్టకములు, పుష్కలమైన సాధనలతో కాస్త్ర సమ్యక్తముగా సంపూర్ణ జాతకము లుండును.

కేటె:— 1. ప్రశ్నలకు ఏకకాలమున రూ 1. మహారాజులకు రూ 2. టూకీ జాతకములు నాడవలసి రూ 5. ప్రశ్నలకుబట్టిగాని, ఎక్కువోటిని బట్టిగాని, సంవత్సరముల రూ 8. సంపూర్ణ జాతకములు:— సంవత్సరమునాటి రూ 20. చంద్రశిఖర రూ 30 వివిధవాటి రూ 60.

కాశీరు మహారాజుగారి అభిప్రాయములు

జమ్మి, నవంబరు 2:—కాశీరు మహారాజుగారు అసోసియేటెడ్ ప్రెస్ ప్రతినిధితో ఈ క్రింది అభిప్రాయములను తెలిపిరి:—బ్రిటిషు ఇండియా పరిపాలనమునకు సంబంధించిన విషయములందును, బ్రిటిషు ఇండియావారు రాజకీయముగ అభివృద్ధిచెందు విషయమునను సంస్థానాధీశులు జోక్యము కలగజేసికొన ఇచ్ఛింపరు. కాని భారతదేశమునకు దొమినియను హక్కులు ఇవ్వబడిన బ్రిటిషు ఇండియాకును, సంస్థానాధీశులకును నుండి వలసిన సంబంధములను గురించి కొన్ని ఏర్పాటులు గావించుట అనవసరమును. మైమునకమిషనువారుగాని బట్టరుకమిషనువారుగాని ఈసమస్యవిషయమై విచారణ సలుపలేదు కావున కాంకుటేబిలు సమావేశము అవసరమగుచున్నది. ఈ ఆశయము బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు గురించినందులకు సంతరించుచున్నాను. ఈ సమావేశము జరుగుటపట్ల ఒకరి ఆదర్శములవిషయమై మరియొకరికిగల అభిప్రాయములకు, అపారములకు కల్పించుటకు అనకాశ ముండదు. భారతీయుల రాజకీయ ఆశయములవిషయమై సంస్థానాధీశులు ఎల్లప్పుడును సానుభూతిమాత్రమేచేరి. వారికి గోడ్వుడుటకుగూడ మేము సిద్ధముగ నున్నాము. ఇర్విన్ ప్రభువుగారు మూడవార్లు భారతదేశపుతేమును కొరువారని నమ్ముచున్నాను. కావున ఇర్విన్ ప్రభువుగారిని నావను అందరు అంగీకరించెదరని చమురుచున్నాను. (అ. ప్రె.)

శ్రీ సనాతన గ్రంథమాల

శ్రీరామతీర్థస్వామి, శ్రీ వివేకానందస్వామి, శ్రీరామకృష్ణపరమహంస, సోక్రటీసు మున్నగుమహానుభావుల యువదేశములను తేటతెలుగున తెలుపు గ్రంథరాజములు.

ఒక్కొక్కటి 50 పుటలకు తగ్గని సంచిలు రెండేసి నెలలకొకటిగా ప్రకటింపబడును.

సంవత్సరమునకు 800 పుటలకు పైగా గల ఆరుసంచికలు సంవత్సరమునందా, పోస్టేజి సహా రూ. 1—0—0

1 ప్రసూనము. గృహస్థాశ్రమ తత్త్వము (శ్రీరామ తీర్థ స్వామిప్రణీతము)

2 ప్రసూనము. మృత్యుంజయము (సోక్రటీసు ప్రవచనము)

మొదటిగ్రంథముయొక్క ప్రతులు ఒకనెలలోనే కచ్చెపోయి, పునర్ముద్రణము గానున్నది. త్వరపడుడు. మించదా లను మన్నితరరు చేయుడు

విశేషసంచిక ఒక్కొక్కటికి 0-3-6 కరీదుగల పోస్టుచీట్లను పంపిన బహుళమును.

శ్రీ సనాతన గ్రంథమాల మేనేజరు, శ్రీ సనాతనాశ్రమము; క్రాపపోస్టు via కొల్లూరు, గుంటూరుజి.)

గజ్జికి తైలము

డబ్బీ 1-కి 0-4-0

ఈ తైలమును నాలుగు పూటలు కాచిన గజ్జి, బీడ, చిలుము, జిల మొదలగునవి నశించును. తప్పక పనిజేయును.

అమ్మతొంజనం డిపో, బొంబాయి - మదరాసు

ట్రాఫిక్ నందు రెండు గొప్ప స్పీడులు

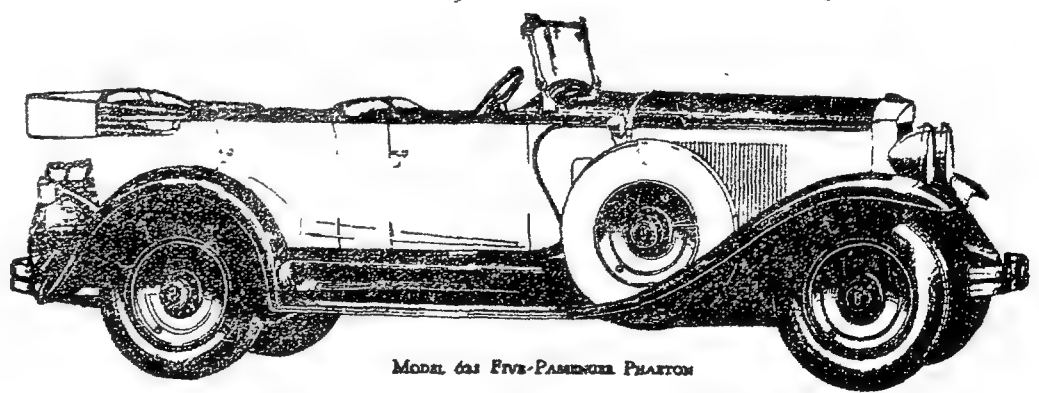
4 స్పీడ్స్ పార్వర్డ్ - స్టాండర్డ్ గేర్ సిస్టమ్

గ్రహామ్ పేజి కార్లలో వివిధ మాదిరీలు రోడ్ స్టర్, కాల్మెయిలెట్, మాప్, స్పోర్ట్ ఫీటర్, 5, 6 వాసిలవివాద కట్టబడినవి. ధరలు వేరేరు. 612 మాదిరీకి తప్ప మిగతావాటికి 4 స్పీడ్స్ అనుర్వబడినవి.

మీ కొలకై కారు సిద్ధము.

Ray W. Graham

MODEL 601 FIVE-PASSENGER PHANTOM

మద్రాసు రాజధానికి, మైద్రాబాదు, (డక్కన్) మైసూరు సంస్థానములకు : హోల్ డిస్ట్రిబ్యూటరులు:—పూడన్ బర్గ్ అందు కంపెనీ, 2/11, మాంటూరోడ్డు, మద్రాసు. బ్రాంచీలు:—బెంగళూరు, ఉదకమండలం, సిక్కిందాబాదు. ట్రావెలింగ్ ప్రతినిధులు:—ఉత్తరజిల్లాలకు:—సి. అబ్బాయి నాయుడు, హోల్ మకాం, విశాఖపట్నం. దక్షిణజిల్లాలకు:—టి. ఎన్. వెంకట్రామయ్య, హోల్ మకాం, తిరుచినాపల్లి. పశ్చిమజిల్లాలకు:—కాప్టన్, ఏ. డన్నింగ్, హోల్ మకాం, త్రివారం. నబ్ డిలర్లు అన్ని జిల్లాలలోను గలరు.

1728

GRAHAM-PAIGE

జాంబక్ Zam-Buk

ప్రపంచమందు చర్మవ్యాధుల నివారించుటలో
అమోఘమైనది

ప్రపంచమందు చర్మవ్యాధుల నిర్మూలించుటలో జాంబక్ నకున్న ప్రభావము మరెట్టిదానికి లేదని చెప్పవచ్చును. నిదర్శనము వేరే ఆక్కరలేదు. నిత్యము జాంబక్ నువయోగించెడివారి సంఖ్య 15,000,000 వైగా నున్నారు.

జాంబక్ చర్మవ్యాధులను బహు చక్కగా మాన్పును. ఇతరమందు లెవ్వియు దీనికి సాటి రాజాలవు.

జాంబక్ కడు స్వచ్ఛముగాను శుభ్రముగానుండిన, శ్రేష్ఠ రంధ్రముల ద్వారా చర్మములోని కింకి వ్యాధిమూలమును వెకలించివైచును.

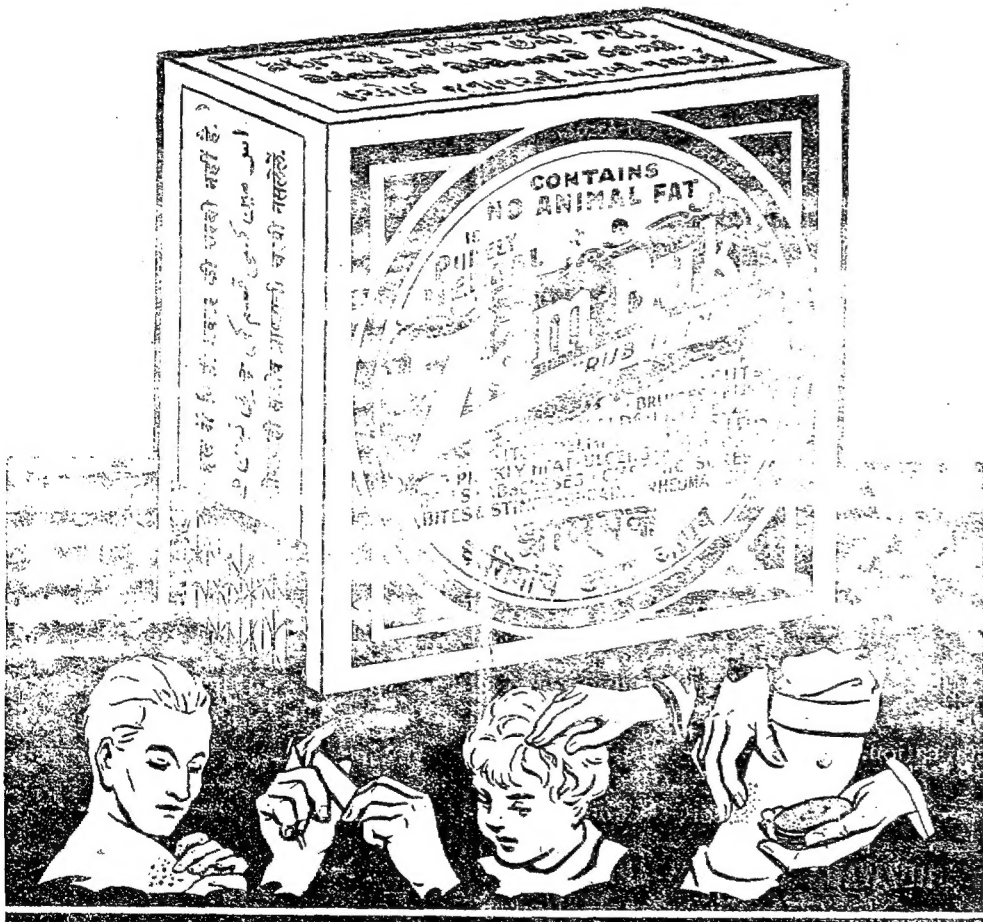
గాయములకుగాని, నరుకులుగాని లేక పుండ్లు, తామర, గడ్డలు మొదలైన చర్మ వ్యాధులకుగాని, యితరమందు లేవియు పనిజేయనిదోట్ల జాంబక్ అద్భుతముగా సేవ యొనర్చును. బాధను తొలగించును. మంటను పోగొట్టును. వాపును తగ్గించును. క్రొత్త చర్మమును చేకూర్చును. గజ్జి, గడ్డలు, ఆల్బిస్, తదితర విషగాయములను జాంబక్ నిక్కముగా నయ మొనర్చగలదు. ధర పెట్టె 1-కి రు. 1. పెద్దది రు. 2-4-0.

మందులంగ శ్లస్మిటియందును దొరుకును.

వశెట్లు:— మెసర్స్ దాదా అందు కో,

చైనాబజారులోడ్లు, మద్రాసు.

జంతుక్రొవ్వు యందు చేర్చబడదు.

శతకమంజరి - భక్తిసంపుటము

వృషాధిప, సర్వేశ్వర, దేవకీనందన, ఒంటిమిట్టరథువీర, నారాయణ, శ్రీకాళహస్తీశ్వర, దాశరథి, రంగశాయి, శ్రీరామతారక, రామచంద్రశతకములు పది యిందు గలవు. ఒక్కొక్క శతకమునకు పెక్కు మాతృకలతో సరిచూచి చేర్చిన పాఠభేదములును, ఆయా శతకకర్తల చరిత్రమును, రచనమును, విషయమును విమర్శించిన విపులమగు పీఠికయును గలవు. ముచ్చటలు గూర్చునట్లు మేలి క్యాలిగోబైండు చేసిన సంపుటము వెల రు. ౧ ౮ ౦ మాత్రమే.

శతకములు విడిగను దొరకును.

ఆంధ్రగ్రంథమాల, తపాలాశాఖ నెం. 212 ప, చెన్నపురి.

నిజాంరాష్ట్రప్రతినిధి:—

నామపల్లి శారీశంకరవర్మ అందు కో.,

566, రవిదేవీబజారు, హైదరాబాదు, చక్కన్.

ఆంధ్రవ్యాధిమాధివృద్ధి మహాసభ

వ్యాయామప్రవీణ

ప్రొ॥ బులుసు రామశోగరావుగారి సందేశము

మద్రాసు, నవంబరు 2:—ఆంధ్రవ్యాధిమాధివృద్ధిమహాసభ అధ్యక్షులగు వ్యాయామప్రవీణ ప్రొ॥ బులుసు రామశోగరావుగారు యీ క్రిందిసందేశమును పంపిరి.

“నేను ప్రస్తుతము మద్రాసు విడిచి నవంబరు 20 వరకు ముంబయి సమావేశమున హాజరుటకు పోయి తేలికపొయినందులకు చింతించుచున్నాను. ఆయినను సమావేశము పట్ల నా మనః స్ఫూర్తిసానుభూతి తెలుపుచు సమావేశము జయప్రదమౌ నని కోరుచున్నాను. భారతీయులు దేహదార్శన్యము కలిగియుండుటకు మీ రొనర్చు కార్యములపట్ల నాసానుభూతి మీకు తెలుపుచున్నాను. వ్యాయామ సంబంధవిషయములలో 20 ఏండ్లుగ పనిజేయుచున్నామొక్క ఆభిప్రాయ మేమనిన, మన దేశీయులు దేహదార్శన్యము కలిగియుండినగాని దౌర్బల్యరాహిత్యము గు మార్గమనందుగాని మరె యే విధమున గాని ప్రభుత్వమువారి బలమును ప్రతిఘటించుటకు సమర్థులయి యుండుట. జనులు ఆరోగ్యవంతులై దార్శన్యము గలిగియుండుటచేతనే శరీరాభివృద్ధికి తోడ్పడుదురు. వీరలు జీవితమనందు ఒకవిధమున యానందము క్రేము, సానుభూతి, భ్రాతృభావము కలిగి యుండుట శరీరాభివృద్ధి నూననలు. భారతీయులెల్ల అభీనన ఆర్జునులు అభీననభీములు కావలెనని నేను కోరుచున్నాను. భారతదేశము క్రికిగాను భారతీయులు దౌర్బల్యమార్గములు అనలంబించి అవకాశము కలుగకయే యీ అభీనన భీమార్జునులు తమ ఆకర్షణశక్తివలన యీకార్యమును సాధింపగలుగుదు రని నేను చలించుచున్నాను.

బులుసు రామశోగరావు.

ప్రశ్న

భవిష్యత్తును గురించిన 5 ప్రశ్నలకు బదులు వ్రాయుటకు ఖర్చు 1-0-0; ప్రతి ప్రశ్నకు 0-4-0; ప్రశ్న వ్రాయు ౪ ల మును తెలిపవలెను.

గాంధీ జ్యోతిషనిలయం, తిరువల్లూరు

ఆంధ్రదేశమున కలిపరిచితులగు వైద్యరాజ ద్వైభావ్యం వంశజై శ్మయ్యగారిచే ప్రత్యేకధర్మ శాస్త్రీయముగ సిద్ధపరచబడిన

అయుర్వేదయోగసృజనములు

విలువగలవి. గుణతీతమైనవి ఆంధ్రదేశమంగంతులగు సర్వోత్తముగ విజయముగాంచుచున్నవి కేటలాగునకు వ్రాయుదు

అయుర్వేదనిలయము

నింతలూరు, ఆలమూరుపోస్టు, తూర్పుగోదావరిజిల్లా. 194

HEALTH & VITALITY THROUGH YOGA.
“Yogic Physical Culture”
 By Sjt. S. SUNDARAM, Pleader, Bangalore.
 A practical Guide-Book in English on Yoga-Asanas, Pranayam and Yogic cure.
 All the 20 Asanas are illustrated by Photo Blocks. Paper Bound Re. 1/- Calico Bound Re. 1/8/-
 (Reg: POSTAGE AS. 4 extra)
 Publishers:—“BRAHMACHARYA” OFFICE,
 P O Kengeri, Bangalore.

ఇంకను	మలేరియా	భయమా
తేదు!	మమ్మటికి!	తేదు!!

కైవస్ విషము మ్రొంగనేలే! క్రొత్త రోగాలపాలు కానేలే! కైవస్ కలియని మందు. అసమానమైనమందు. అల యము లేనిమందు ఆమోఘమైనమందు. అమృత తుల్యమైన మందు. అనేక మంది రాజవైద్యులూ డాక్టరులూ పరీక్షించి మెచ్చుకొన్న మందు అనేక ప్రాణములను రక్షించిన మందు చలిజ్వర రాక్షసిచే పీడింపబడు వారిని మృత్యు ముఖము నున్నవారిని విడింపగల మందు ఇది యొక్కతే! ఒక్క మాత్రతో గుణము! మామ నూత్రలతోనే నివారణము!! ఇట్లే ఆశ్చర్యకరమైన మందు ఇంకొక్కటి కలదా? వాడిమాడు. 10 మాత్రలు ర్పు. 1-0-0. 50 మాత్రలు ర్పు. 4-0-0.

దగ్గు మాత్రలు

ఒక్క మాత్రకే గుణము! వీలాటి దగ్గు బాధనైనను ఆయుది నిమిషాలలోనే తగ్గించి సుఖ విచ్చును. శిశువులకు గర్భనకులకూడా వాడవచ్చును. 100 మాత్రలు ర్పు. 1-0-0. ఆయుర్వేదకుటీరము. తణుకు. శాస్త్రమగోదావ.

అస్పృశ్యతానిర్మూలనమును గూర్చిన గొప్ప ప్రకటనము

తద్విషయకసంఘమువారిచే చేయబడెను

హిందువులలోగల అస్పృశ్యత యను దురాచారమును నిర్మూలించుటకు అసత్వేదము కీర్తితమగు ప్రాముఖ్యము కలిగినది. దాని నిక నెంతమాత్రమును నిలిపియుంచుటకు వీలు లేదు. ఇంకను ఆలస్యము చేసినచో హిందూ సంఘమునకు గొప్ప హాని కలుగుట నిశ్చయము. దీనిని తొలగించుట కిదివరకే విడివిడిగా 21 సంఘములు ప్రయత్నించు చున్నవి గాని హిందూసంఘ మంతయు సేక గ్రీనముగా వ్యవస్థపరచుముతో పూనుకొనిన సేగాని యిది నెరవేరదు. మతాధికారులను స్వామ్యులవారు మతసంఘముల నాయకులు, పంచాయతులు, గిల్లలు, సమాజములు, సభలు, మున్నగు సకల హిందూ సంఘములును ప్రాచీనములైన నను నవీనములైననుగూడ ఏకీభవించి అస్పృశ్యతానిర్మూలనమున తొకవిధిని నిర్ణయింపవలెనని కోరెను. ఇందుకు కార్తిక శుద్ధ యౌకాదశి చాల శ్రేష్ఠమైనది. తదాదిగా అస్పృశ్యులు చాతుర్వర్ణ్యములలోనివారుగా నంగీకరింపబడి అటు లావరింపబడవలెను. అస్పృశ్యులను చేరు రద్దు కావలెను. సమీకరణ ప్రదేశములలో జరుగునట్టి సంతలు, ఉత్సవములు, కులసంతలు, సభలు, మున్నగువానిలో నన్నిటిలోనికి దేవాలయములలోనికి అస్పృశ్యులను ధారాళముగా రానియ్యవలెను. దేవాలయములలో ముఖ్యముగా సర్వసమత్వ మేర్పడవలెను.

సంతకములు శ్రీయుతులు కాంతారాం నారాయణ, ఎన్. సి. కల్లూరు, దభోల్కూరు, పురుషోత్తమదాసు, శేవా శంకర కాకూరుదాసు, జగదీశు చునీలూరు, వి. విశ్వదాసుమే హత, బామోదరగోవింద శి, ఎం. ఆర్. జయకర్, జగదీశు ఉజిండుమరాష్ట్ర, మనకులూరు, ఎన్. ఎం. సీలం, వనంతరావు, ఎస్. కల్లూరు, రాజేంద్ర నారాయణ జగదీశు, వి. జి. జెకమల, ఖండేరావు రామచంద్రబాబ్ విష్ణునెరూర్, వి.వి. నాగు, పి.కే. పాయి, పి.సి. అమీరు, బి.జి. భేరు, కే.ఎస్. గుర్రా, ఎన్.వి. వైద్య, వి. ఎస్. తిరుగుడు, వి.వి. జరాజని, రి.జి. రావు, సి.వి. జరాజని, కె. ఎస్. నాడుకర్నీ, మూలాజు వంశీశాస్త్రి, డి. ఆర్. వనేరికర్, విజయసింగు గోధింపటి, పి.వి. కాపు స్వామిరాంబాబు, ఎం. డి. నూనతి, ధనశి కళ్యాణి, పి. సి. తిలకేశ్వరరావు రత్నాపే, ఎస్. ఆర్. దంగర్నీ, డి. సి. పత్తే, పి. వి. వైద్య, పి. వి. కేసు, ఆర్. జి. నారాయణ, పి. వి. గజేంద్ర గుమ్మూరు, ఎస్. హెచ్. పాండ్యా.

ఈ ప్రకటనమునందు ప్రముఖులగువారు పెక్కుమంది సంతకములు చేసిరి. ఇది చాల కాలాంతరమైనప్పటినునీ వెలువడినది గాదు. పక్కకాలము రాకముందు చేయబడలేదు. దేశమునంంతటను స్వాతంత్ర్యేచ్ఛ ప్రబలముగా నున్నపుడు అస్పృశ్యులను విడిచిపెట్టుట కనికారములేదు. న్యాయమును కోరువారు పరిశ్రమితులుగా నుండవలెనను సమచిత్ర న్యాయశాస్త్రవేదము కలదు. కాన దేశస్వాతంత్ర్యమును వ్యక్తిస్వాతంత్ర్యమును కోరుకొందరుగూడ నిద్రవర కెరి స్వాతంత్ర్యమును తాము నాతిరి-తో వారి కీర్తిను మరల దాని నొసంగవలెను.

(మో. క. గాంధీ ఎంఐండియా 31-10-29)

నమకమగు బంగారు, పెండినగలు, కావలయునన్న శ్రీ. లక్ష్మీజ్యాయలరీ కంపెనీకి దయచేయుడు ప్రొప్రైటరు, బెజవాడ

అమృతమునకు సిద్ధముగా నున్నది ఆంధ్ర డైరీ కోర్డెప్టెంట్ ముద్రించబడినది. గాని త్వరపడు. కోర్డెప్టెంట్ డైరీ 1 కి రు 1-4-0 పాకెట్ పైజా 0-12-0. పోస్టేజ్ ప్రత్యేకం. ఆంధ్ర పబ్లిషింగ్ హౌస్, తెనాలి.

శారదాబిల్లు

కాశీ కృష్ణాచార్యులవారి యభిప్రాయములు

శారదాబిల్లువల్ల కలిగే అనర్థములు చాలగలవు. 1. మత విశ్వాసముకలిగినట్టియు, వీలైనంతవరకు అసత్వేదమాడుటకు జంకు నట్టియు భారతీయులలో రజస్వలనంతర వివాహము ప్రవేశించి బహుజనుల కన్నులనీరు ప్రవీణజేయుచు ఆకలి నిద్రలనుగూడ విడిపించుచు పూర్వాచారపరాయణులగు మహానుభావులను సంతత మానసిక వ్యాధిగ్రస్తులను జేయుచున్నది.

2. నూటికి 95 మంది రజస్వలవివాహమును జరుపుకొనుటకు ఎట్టియభ్యంతరమును లేనివారే. 5 గురికి మాత్రమే ఈ రజస్వలనంతర వివాహము భేదదాయకమైనది. కాస్త్రనిర్బంధమైనది. ఇట్టి స్వల్ప సంఖ్యాకులను శ్రమపెట్టుటకొరకే ఈ శాసన మేర్పడెడిగాని మరియొకరికి అనందదాయకము కాజాలదు.

3. హిందువులయొక్క వివాహములకును పాశ్చాత్యవివాహములకును ఏ భాగమందును సంబంధములేదు. ("క్రైస్తవార్య్యో ప్రయత్నతః") అను ప్రమాణముచే మహాముఖులు క్రైస్తవులను బహువిధముల సంగతీంచుకొనవలసినది అని ఘంటాపథముగ శాసించియున్నారు. ఏలనన క్రైస్తవులు క్రైతమునందీవారు. క్రైతము నిర్దుష్టమైనపుడే బీజము బలీప్రమగు ఫలము నొసంగగలదు. సృష్టికి ప్రధానమైన క్రైస్తవమదాయమే దోమదూషితమగునో తద్వారా కలుగు సంతానము ఏనాటికిని నిర్దుష్టము కాజాలదని హిందువులయొక్క దృఢనిశ్చయము. పాశ్చాత్యుల వివాహములందు వివాహమునకు పూర్వమునుకే కొన్ని మాసముల కొన్ని సంవత్సరముల వధూవరులు పరస్పర క్రైతబీజపరీక్షల నొనరించుకొని పిమ్మట యభయములకు అనుకూల్యమున్నచో పెండ్లియాడుటయు, లేనిచో మానుకొనుటయు. ఈవిధముగ ఎన్నిక ర్యాయములో క్రైతము దూషితమైతేగాని వివాహము ఘటించుకుంటున్న పాశ్చాత్యులలో నుండవచ్చును. అట్టి దుస్థితియే యీశాసనమువల్ల హిందువులకు రావచ్చునని తెప్పించు భేదపడుచున్నారు. బిడ్డలకు తల్లిదండ్రులకు హిందూమతగూర్చి ప్రయత్నించువారు మరియొకరుండెరిగి సర్వవిధముల అట్టిస్థితిలో రజస్వల అగువరకు కన్యనాపివచో తాత్కాలికకామునచే వెనుకముందులు గానలేక తల్లిదండ్రుల యాజ్ఞను నిరాకరించి కంటికింపునవారిని గట్టుకొనకతప్పదు. అతడు అపే కంటికింపుననను అతని కా పెయింపుకాకపోవచ్చును. అట్టిస్థితిలో పరస్పరము ప్రేమగలిగిన సంబంధము దొరకుట దుర్లభముగను. దాని నెలన దిరకాలము కన్యరజస్వలయై ఫిర్యాదుచూపనందుండి యనేక భూమిసాత్వాపాపములకు తల్లిదండ్రులను పాత్రులను జేసి పితృలనుగూడ నరకమునందు పడజేయుచును.

4. రజస్వలయైన కన్య యింటనుండగా యెవడైన దుర్మార్గుడు కన్యయందు దోహదోహజేసినచో యింక దానికి వివాహముగటయే దుర్లభము.

5. ఇట్టి శాసనమునకు భయపడి దారిద్ర్యదోషపీడితులగువారు అటు దైవమునకు భయపడిచేయవలసినగతిదోచక తుదకు రాజా దేవాజ్ఞలను నెరవేర్చుకొనుటకు లేనిపోని అసత్వేదములకు పాల్పడవలసినవచ్చును.

(గుంటూరు స్వకీయ విలేఖరి.)

WANTED IMMEDIATELY. Or in January, a trained woman teacher of some experience, Vernacular Telugu, to help in Middle and Training sections. Salary according to qualification. Apply:— GIRLS NORMAL SCHOOL, Wesleyan Mission, Secunderabad.

BEZWADA TALUK BOARD. Wanted qualified midwives for employmen in the Rural Dispensaries under this Board Applications showing their qualifications, previous service if any, age, caste and community etc., should reach the undersigned before 15th November 1929 with copies of testimonials if any. Bezwada, N. RAMASESHIAH, President, Bezwada Taluk Board. 30-10-29.

ముఖ్యమగు మూడు ప్రాచీనవైద్యగ్రంథములు:— 1. శరధరాజీయము:— బసవరాజీయమునం టి డి. సులభయోగములు కలవు. 340 పేజీలు, కాగితకొరెయందు వెలు కు. 2/ 2. చారుచర్య:— అశోకగృహిణులను బోధించును. 0-4-0 3. కూటముద్గరము:— త్రికోవ. తత్త్వ వి చా రము. 8-97 0-4-0 ఆర్షవైద్యగ్రంథమాల, ముక్త్యాల (కృష్ణ)

చెన్నపురి బజారు ధరలు

1929 సం॥ నవంబరు నెల 5-వ తేది మంగళవారము.

Table with 3 columns: Item, Price, and Quantity. Includes items like rice, oil, and other goods.

Table with 3 columns: Item, Price, and Quantity. Includes items like sugar, flour, and other goods.

Table with 3 columns: Item, Price, and Quantity. Includes items like various types of rice and other goods.

Table with 3 columns: Item, Price, and Quantity. Includes items like various types of rice and other goods.

Table with 3 columns: Item, Price, and Quantity. Includes items like various types of rice and other goods.

Table with 3 columns: Item, Price, and Quantity. Includes items like various types of rice and other goods.

Table with 3 columns: Item, Price, and Quantity. Includes items like various types of rice and other goods.

Table with 3 columns: Item, Price, and Quantity. Includes items like various types of rice and other goods.

Table with 3 columns: Item, Price, and Quantity. Includes items like various types of rice and other goods.

Table with 3 columns: Item, Price, and Quantity. Includes items like various types of rice and other goods.

కళింగ సంఘము

(శారదాచట్టము నామోదించుట)

ఈ సంఘమునందలి యనాచారముల సంతరింపజేయుటకును, చాంఛనీయములను విధిమరచుచు మార్పులను గావించి, సంఘమునకు నూతనోత్తేజము గలిగించుటకును, ఈ కులమునందు జన్మించిన శ్రీశ్రీశ్రీ సర్వ. పి. జి. పాత్రోగారు మున్నగు ప్రముఖులదివరలో గొప్ప ప్రబోధమును గావించి సంఘాభివృద్ధికి బహువిధముల దోడ్పడి యుదివరలో శ్రీమఖలింగ శ్రేణులను నొక గొప్పసభ జరిపించి, కళింగరాజ్య చారిత్రమును, కళింగుల యాధికృతను విశేషపరచినయంతయు ఆంధ్రమహాజనులకు విదితపూర్వము.

మన హిందూసంఘములో ముఖ్యముగా మాకళింగసంఘమునందు అతి బాల్యవివాహాది దురాచారములు ప్రబలముగా నున్నందున సంఘపురోభివృద్ధికి గొప్ప యంతరీధము కలదని మాలో ప్రాజ్ఞులెరింగియు నిట్టిదురాచారముల సంతరింపజేయుటకు మాలో నశేషుల యభిప్రాయమై యున్నది.

కాని యివిషయమై తీవ్రప్రచారములు గావించునారొక్కరును లేకపోవుట మాసంఘమునకు గొప్పలోపమని నేను తలంచి 18-4-28 తేదీ మొదలుకొని మాజాతీయులు నివసించి యుండు గ్రామములయందు ముఖ్యముగా చీపురుపల్లి శ్రీకాకుళము పాలకొండ-తాలూకాలలో దాదాపు 100 గ్రామములకువల్ల అతిబాల్య వివాహాది సంఘదురాచారములు నిర్వర్తించు కొనవలయుననియు కళింగకులముగూర్చి శ్రుతిస్మృత్యైత్యధులయందు నిర్వచించిన, జాత, నామ, చోలోపనయన వివాహాది షోడశకర్మము ముఖ్యమైనకర్మామననియు మున్నగు విధ్యుక్తధర్మములగుర్చి యువవ్యాసములు గావించుచు నాయాము గ్రామముల యందు చిన్నచిన్న సంఘము లేర్పరచుచు సంఘాభివృద్ధికి కొన్ని నిబంధనలు గావించి-తత్ప్రకారము సంఘీయలెల్లరు నామోదించునట్లుగా గ్రామములందరిచేతను సంతకములు చేయించి గ్రామముజమానులయెదుట వచ్చుటలను గానింపజేసి యంతవరకు తీవ్రప్రచారము సలిపిరి.

నేనింకను గంజాం విశాఖపట్నము మండలములందు నీవిషయమై ప్రచారము గావించుటకు సంకల్పించుచుండగా పనస తొనజారి తేనెలో బడినట్లు నూతనవయస్క శారదాచట్టము ప్రభుత్వమువారిచే నామోదింపబడి త్వరలో నాచరణమునకు రానున్న శుభసమయమున నాప్రయాసమునకు గొప్పసాహాయ్యమును ఫలితమును నొనరించినందున నేను చాంఛనీయలతరపున శారదాచట్టమునందు గొప్ప ఆదరభావమును గౌరవమును జూపుచు నశేషవిధముల గొనియాడుచు తత్ఫలప్రాప్తికై నిరంతర చాంద్రాక్షులతో నాసంతోషమునకు ప్రతికాముఖమున నెలిబుచ్చుచున్నాను.

విశాఖపట్నము జిల్లా కళింగసంఘ కార్యనిర్వాహకుడు, గుత్తావిధి పోస్టు మేడమర్రె కంచరావు సన్యాసిశర్మ.

అమృతమునకు సిద్ధముగానున్నది

"నామిడి అంట్లు జహంగీరు" మొదలగు ప్రసిద్ధిగల 200 ప్రకములున్న యితర ఫల, పుష్ప, పత్రజాతుల అమృతము "కు సిద్ధముగా నున్నది." క్యాటలాగు ఉచితము. రావు నన్నారావు & సన్లు. రామల్ నర్సయ్య, కడియం, తూర్పు గోదావరిజిల్లా.

బాలసుధ (రిజిస్టర్డ్)

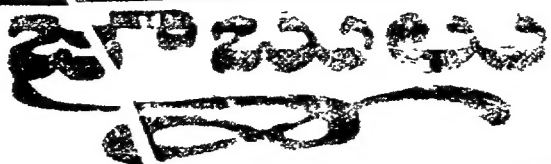
మద్రాసు, వరంగల్, బెజవాడ, మొదలగుపట్టణముల యందున్న ధర్మవైద్యశాలయందు నుమారు 10 వేలమంది చంటి బిడ్డలకు వాడబడి అమాఘములైన గుణముల నిచ్చియున్నది. చంటిబిడ్డలకు దివ్యామృతము. నీనా 1 కేరు 1-0-0. 185 డాక్టర్ శ్రీపాదకృష్ణమూర్తి, శాస్త్రి, బెజవాడ.

గుణవివరము సాము వాపసు చేయబడును

కుసుమాయుధ లేహ్యము

శరీరము మేహించి వరముల పంట్యము లెగిన వారికి వజ్రాయుధమువంటిది. మిక్కిలమును 7 మాదార్ద్యమును గలిగించును. గారంటి తు 20 లు గల డబ్బీ 1 కేరు 4-0-0 లు పొట్టి జీ సహా.

బి. గురులింగ దేవర సన్యు, యన్ . పి. డిస్సెస్సరీ, తుని. (కాంచీ అనకాపల్లి) తూర్పు గోదావరి

శ్రీనరసవర్మవీలా స పుస్తకభాండాగారము-కొడవెత్తి ఈ గ్రంథాలకు తృతీయవార్షిక కొన్నిగల గ 3 వెల 25 కేడి ని శ్రీయుత సురవరం ప్రతాపరెడ్డి బి. ఎ. బి. ఎల్. గారి ఆధిపత్యముక్రింద పగలు 2 1/2 గంటలకు ప్రారంభమై రాత్రి 8 ఘంటలకు ముగిసినది. భగవత్పార్థసానంతరము అధ్యక్షుని ప్రారంభోపన్యాసము తరువాత మ.రా.రా.శ్రీ గన్నమరాజు రామేశ్వరరావు మొదలగు ఉపన్యాసకులు గ్రంథాలయమొద్యము విద్యావిషయమునగించి చాలా విపులముగ ఉపన్యసించి సభాధ్యక్షులయొక్క అంత్యోపన్యాసముతో ముగింపబడినది. మావల రామిరెడ్డి.

శ్రీ ఆత్మసోగియోగి మహాజనుచరిత్ర

ఇది పాతకు డబ్బీ విడివిడిములయందు ప్రకటింపబడిన ప్రాచీన శ్రీవైష్ణవపురుషుల మహా సంప్రాసన చరిత్ర గ్రంథముల యొక్కయు ఆంధ్ర భాగం గ్రంథకర్తలకు కృత్యములైన రేవుల నియోగలని సప్రవాణములుండిన పాతకు లుని నిర్వచి ప్రచురించబడును. గనుక యేర్పే ప్రాంతములందుగల యార్వలనియోగి మహాశయులు దయయించి త్వరలో తమ సంతకం ప్రసంగింపుట గ్రంథిరాశిములను ఆంధ్రప్రతికాకార్యాలయముద్వారా నాకు పంపించ బ్రార్థన. ఉపేక్ష విహించకచారి తాత్కముని భావించి భవిష్యత్ లాభకారియని గమనించి తామున్న తమ ప్రాంతముల వారినికూడా పొచ్చరించి వేగముగ బంపించగోరెద.

అంక రాజు సుబ్బరాయశర్మ

హిందూమత ధర్మాదాయముని బోధువారి ఆశీస్సు. బి.ఎ. డి. 602/29-1 రు తే 30-10-1929 డి.

నోటీసు

శ్రీ పుష్పగిరి మఠమునకు సంబంధించిన తాకికార్య నిర్వహణము గక్కగా లేదనిన్ని పదకు బోపమును సరించుని మిత్తం ఒక పరిపాలనా ప్రణాళికను తీర్మానించుట అవసరమని నిబోధనానికి యిదివరలో అట్టి లు రాబడివున్నవి. వైట్టిలలో నిరూపింపబడిన లోపములు ఫలనివి అని మహాధిపతిగారికి తెలిసివుండిన్ని వాటిని తొలగించుటకు వారు యంతవరకు యేలా టిచర్య పుచ్చుకొనక బోధనానికి పంపవలసిన సంజాయిషి యిచ్చుటలెక్కలనవలసి చేయించుట ఈవిషయములలో ఉపేక్ష భావమును వహించియున్నార. వైకారణములను అనుసరించి బోధనాచారు ఒకపరిపాలనా ప్రణాళికను తీర్మానించు ఉద్దేశము లో తే 2-11-1929 డి న విచారణ జరుగునట్లు నిర్ణయించియు న్నారు గాన శ్రీమహాధిపతిగారున్న ముముయొక్క శ్రేయోభిలాషులును వైట్టిలలోని బోధనాచారి యెదుట నారిఅశీసులలో మధ్యాహ్నము 1 గంటకు వజరై తగుసాక్ష్యము యివ్వవలసినది గా కోరడమైనది.

కార్యదర్శి. భాగీరథి విలాసము, గాయపేట, మదరాసు.

విలాసు

శ్రీ భగవత్ ప్రార్థన సమాజము

ఏతత్ సమాజసభ్యులు భూమారు 800 భక్తులు తాము తిఖించిన రామనామములు మూడుకోట్ల సంఖ్యగల పాత్రములను, శ్రీ భద్రలైలనగరంబున వేంచేసియున్న శ్రీరామసంక్రమణ, సమర్పించనిశ్చయించి ది 8-11-29 మధ్యాహ్నము 1-30 కు విలారునకుచ్చే రాజమహేంద్రవరమునపోవుట డికి పయనమైపోన నిశ్చయించినారు. రాజమహేంద్రవరమున శ్రీయుత ములుకూరి అప్పారావుగారి ఆధిగ్యమును, సమాజ సభ్యులు స్వీకరించి, రామభజనలునల్పుచూ, ది 9-11-29 ఉదయం 7-80 లకు గోదావరిస్తీమ అండు మోటారునావి గేవను కంపెనీవారి తాలూకు 'ధనలక్ష్మి' అనే స్టీమరుకు, మరియొక స్టీమరును, భద్రాచలమునకు రామబోను కంప్రాప్తి తీసికొని, అందు సమాజకులు యావన్నుండి, సాధజవతికల్పవల్లియను నా గోదావరిప్రవంతింపయ ప్రయాణము సలుప బోవుచున్నారు. ది 11-11-29 నాటికి భద్రాచలమునకు తేర గలరు. ది 15-11-29 నాటికి తిరిగి విలారునత్తురు. (ఒకవిలేఖరి)

ఆదిమాంధ్ర ప్రచారకులు

గృహాంతి (31-10-29) శ్రీయుక్తులు చేతుల కూర్చు య్య, ఈగా వెంకయ్య, నక్కా చినవెంకయ్యగారు, మాపల్లె (రాయపాటిరెడ్డిపెలు) వచ్చి రేపు ది 6-11-29, జరుగబోవ గిన ఆంధ్రేశ్వర మహాసభనుగించియు భావిపరిపాలనాసంస్థలనుగించియు, ఎన్నవనని మేధమునుగించియు, మధుమాంససర్వనమునుగించియు, యింకా సాంఘిక దురవార్తనుగించి ఎక్కువ భాగంభిర్యముతోను, ఉత్సాహముతోను ఉచ్యుగించి. వారు యున్నన పిన్నవారైనను మహాముఖ్యమైన యుద్యమముచేపట్టి ఎక్కువ పట్టుదలతో దానికేర వేర్పలయునని గట్టిప్రయత్నములుచేయుట చూడ మానఁ ఘము కొద్దిదినములలో మంచిగర్గును బిల్లున్ననుం కం: మాత్రమును సందియుచులేదు. వై కులముల రు ఎంతప్రయత్నించినను మాసంఘము వైదిలోనికి చెచ్చునవకొనుట వట్టివైతనము. స్వసంఘములో పుట్టిన స్వజాతీయులనే సభ్యులు తరింపలెనుగాని యితరులన్ని మాసంఘము సరించుకొనుట కష్టము.

మాత్రం మాసంఘములో ఎన్నవనని మేధమునుగించియు, మధుమాంససర్వనమునుగించియు, యింకా సాంఘిక దురవార్తనుగించి ఎక్కువ భాగంభిర్యముతోను, ఉత్సాహముతోను ఉచ్యుగించి.

శ్రీ అయ్యదేవర శాస్త్రులరావుపంతులుగారు మాసంఘాన్ని తిట్టె కృష్ణ పులంకి మును తలచుకపోయెను. శ్రీనాథ శాస్త్రులుగారు పుట్టి గుంట్టు నిగములు కొన్ని మాసముల ప్రతి పాతిక యింకా పాతిక అంశ్యత పాతిక వారాచేయుచున్న కంకణంబు కొర్ర కృష్ణ చేయుచున్నార వెయ్యియేల శ్రీ కాశేశ్వర శ్రుంతులుగారు స్వగృహమున శ్రీయుత శ్రీ శాస్త్రుగారిరియుంచి విశ్వ చెప్పించి ఉన్న విద్యకొఱు వారిని కావగరము పంపించుసంగతి మనకంకును విశేషమే. పంతులుగారును, అయ్యగారును తన్ను తమకు మారునిలే మారుచున్నారని అనేకసార్లు అనేకసభలలో శ్రీ కూర్మయ్యగారు చెప్పియున్నారు. శ్రీ పంతులుగారు మాసంఘమునకు చేతుల కూర్చున్నగారిని సంఘసేవకునిగా తయార చేసియిచ్చినవలయు నారికి మేము కృతజ్ఞులము. రేపు జరుగ బోవుసభ భారము శ్రీయుత కూర్మయ్యగారు వేసికొని సభన జనుప్రసంగా నడిపెదరని విశ్వసించును. గోదావరి ప్రాంత యున్నాము ఎప్పుడును కూర్మయ్యగారు శ్రీరంగ పంతుల గారిని సహాతీసికొనిజే ఏవనియు ప్రారంభింపకు. శ్రీనాథ శాస్త్రుల సభ్యులు చేయూతతోనగ ప్రార్థితులు.

సుండు తిరుమలయ్య.

అభినందనములు

నెల్లూరు శ్రీ కస్తూరీదేవి విద్యాలయ సహాయకము 26-10-29 బెజవాడ వైల వరంపోలులో తెనాలి సభవారిచే బొచ్చిలిసాటకము ప్రదర్శింపబడినది. సుప్రసిద్ధులగు నీనటకులు మేము కోరినప్పుడెల్ల మావిద్యాలయమునకు ఉదారముతో న త్యంత సహాయము చేయుచున్నారు. కళాభిమానును ఇట్టిధర్మ సంస్థలకు సహాయము చేయుటయే లక్ష్యముగా గలవారలగుర్చి విశేషించి ప్రశంసింపక పోయినను, ఈసాటకముల సహాయముల మూలమున నిట్టి ప్రజాసంస్థ లమూల్యసహాయమును పొందుచున్నవనిమాత్రము చెప్పకపోవుదు. ఈ ప్రదర్శనమున పాల్గొని విద్యాలయము నందలి అభిమానముచే మాకు అత్యంత సహాయముచేసిన మ. రా. రా. శ్రీ. ఎ. పెద్దెగొట్ల వెంకటచలపతి రావు బి. యె. బి. యల్. గారిని హక్కురు గోవిందరాజు వెంకటసుబ్బారావు. L. M. S. గారికి మాధవపెద్దె వెంకటరామయ్యగారికి, పిల్లలమర్రి సుందరరామయ్యగారికి, స్థానం నరసింహారావుగారికి, వలివేటి శ్రీమన్నారాయణ మూర్తిగారికి కాకుమాను నీతారామస్వామిగారికి, లంక కృష్ణమూర్తిగారికి, కుమ్యూరూరు వెంకటరామయ్యగారికి ఇంకను తదితర పాత్రధారులందరకు అనేక కృతజ్ఞతా వందనములు. మరియు నీనట నీనాటకమునకు సర్వవిధముల కార్యభారమంతయు తామే వహించి చెప్పజాలనంత మహత్సహాయమును చేసిన మ. రా. శ్రీ జూరిపర్తి కుర్తపాటి వెంకటేశ్వరరావుగారికి, ఉప్పులూరు సూర్యారావు బి. ఎ. బి. ఎల్. గారికి, కానూరు వీరభద్రేశ్వరరావు గారికి, కానిలూరి ఇన్ స్పెక్టరు ఎన్. నీతారామస్వామిగారికి అనేక వందనములు. మ్యునిసిపల్ టాక్సు తీసివేయించుటకు ఇంకా అనేకే తరవిషయములకు ఎంతోసహాయముచేసిన పురపాలకోపాధ్యక్షులు శ్రీకృష్ణమంచి కోకంపరెడ్డిగారికి అధ్యక్షులు కాశేశ్వరరావులు శ్రీకృష్ణమంచి కోకంపరెడ్డిగారికి అధ్యక్షులు కాశేశ్వరరావు పంతులు గారికి మే మపరిచితులయినను విషయగౌరవమొంచి హాలు ఉచితముగ నిప్పించిన మానేజరు శ్రీసాగి వెంకటరాజుగారికి, కందాగ్యముతో నొసంగిన హాలుఅధికారి శ్రీ శ్రీ అశ్వారావుపేట జమీందారువారికి అనేక కృతజ్ఞతావందనములు. ఇంకను మాకిందు ప్రతి విషయమునను సహాయముజేసి శ్రీమతులు దర్శి అన్నపూర్ణమ్మ; శుద్ధపాటి రాశేశ్వరమ్మగారి సహావందనములు ఇందుపాల్గొని సహాయముచేసిన వారలకు వందనములు. సమస్తమునకు పూనుకొని సాంప్రదించుట నిర్వహించిన శ్రీవెంకటేశ్వరరావు పంతులుగారు ప్రత్యే ప్రశంసాపాత్రులు. లెక్కలు ముందు ప్రకటింపబడును. బెజవాడ } పాణకా ననకమ్మ } 30-10-29 } విద్యాలయ కార్యదర్శి.

అమృతాంజనము

అన్ని
నొప్పులకు దివ్యమృతము
అమృతాంజనం డిపా
బాంబాయి కి మదరాసు

రసాయన చాయశాల

కొత్తపల్లి చాయశాలలు వ్యాపారం, తూర్పువాసిలి, మధుర.

స్వచ్ఛమైన రసాయన రంగులు రకములు తయారుచేయడములో "ఇండియాలో" నెల ను
మొదటిగా రంగు ముక్కలి ప్రఖ్యాతి చెందినవారు

అన్ని రంగులలోను చక్కని రంగులు నలిసుగా చిక్కును.

ఒకప్పుడు మన దేశము నుండి వెళ్ళిపోయినవారు, దాని రంగులను బట్టి భాగ్యం నడి
యెరిగి రకములను ముట్టారు.

139

శాంపీన్ ఆర్డర్ గ్రామిం చేది

సుప్రసిద్ధ

శినాద వెద్యాలయము

స్థాపితము 1753 సం॥రము

మతివాపుట అనే రోగమును వాగచేయించి
వర్ధుడు, బంధు కేర్వక, సుమారు 150 సం॥రముల
నుండి వాగచేయించుచున్నాము. నేలకొలిది రోగము
అరోగ్యమును పొందక, రోగిగ్యతాపత్రముల నిచ్చి
యూర్వాచ, అయిదువారికి వ్యాధిలూక ఉచితము

లింగగ పాపాచార్యులు అందు

బ్రదర్స్, వెనికేరు

9.

అమూల్య పోస్తు, తూర్పుగోనావారి ఆల్లా.